

ASEL

BİLİM, KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

6 009800 461091 >

MAYIS 2023 SAYI 1

BİLİM KÜLTÜR ve EDEBİYAT DERGİSİ
MAYIS 2023 SAYI 1

İmtiyaz Sahibi
Mehmet KONAK

Editör
İbrahim BALANDİ

Yayın Yönetmeni
Kadri ADLİM

Yayın Kurulu
Mehmet KONAK
İbrahim BALANDİ

Kadri ADLİM

Gülfer EKMEN

Salih BAĞAT

Hacer İŞ ALTUNDAL

Ümran Şahin ÖMEROĞLU

Muhammed BALBAY

Hatice İĞSEN

Murat AYIK

Yönetim Yeri
Belde Mahallesi,
Ömer Muhtar Blv. No 116/A BATMAN

Batmananadolulisesi

İÇİNDEKİLER

- 1 Editörün Yazısı**
İbrahim BALANDİ Dikab Öğetmeni
- 3 Sorumluluk ve Sabır**
Mehmet KONAK Okul Müdürü
- 6 Evren Nelerden Oluşur?**
Esmanur DURUK 11/H
- 8 Evrenimizin Hayatı**
Nevzat EPAYDIN 2021 Mezunu
- 9 James Webb: Evrendeki Yeni Keşiflerin Kapısı**
Zelal ÖZDEMİR 11-B
- 11 Astronotlar Uzayda Ameliyat Olabilir Mi?**
Halil SEFA 2021 Mezunu
- 12 Gizli Tehlike Titanium Dioxide (e 171)**
Zeynep Ezel BOZKURT 9-D
- 14 Kodlama Ve 3d Tasarım Eğitimi Üzerine**
Murat AYIK İngilizce Öğretmeni
- 19 Teleskop İle Gözlemleyebildiğimiz Tuhaf Gezegenler**
Ecem Eylül GÜNDÜZ 9-A
- 20 Biliyor Muydunuz?**
Hacer ALTUNDAL Biyoloji Öğretmeni
- 22 Öte Gezegenler**
Şeyda CENGİZ 11/A
- 24 İklim Değişikliği**
Zeynep YÜCE 9/D
- 26 Atlantis Yükseliyor**
Berfin GÜZEL 9/A
- 28 Yüksek Bir Ses: Malcolm X**
Ayşegül ÖZMEN 11/E
- 31 Son Yüzyılın En Büyük Acısı: Türkiye Depremi**
Civanmert EKİNGEN - 9/B
- 34 Depremin Hatırlattıkları**
Muhammed BALBAY
Dikab Öğretmeni
- 38 Geleceğin Pusulası Tarih**
Salih BAĞAT Tarih Öğretmeni
- 40 İstanbul'un Fethi**
Osman YUSUF PÖGE 10/B
- 42 Osmanlı'da Zarif Kültür**
Ceren Ecrin DEMİR 9/D
- 44 Selçuklu'da Öğrenci Olmak**
Muhammed Anaç (2021 Mezunu)
- 46 Türk Süpermen**
Nisa YILDIZ 10-C
Rümeysa KESKİN 10-C
- 48 Nefsimizde Dört Özellik**
Eyyüp HANSU 11/A

İÇİNDEKİLER

- 50 Nebiler Nebisi
Hz. Muhammed (sav)
Nezir DEMİR 11/D
- 53 Çocuklardan Öğreneceğimiz
Çok Şey Var
Tuana DEMİR / 10-C
- 55 Buşido
Mehmet HİLMİ CEYLAN 10-B
- 58 Machu Picchu
Yusuf BALTA 9/D
- 59 Kola Derin Sondajı
Ekrem ÖZENÇ 12/A
- 61 İdam Edilen Hayvanlar
Ömer Faruk Akın 9/D
- 63 1974 Yılında Adına Pasaport
Çıkartılan Firavun Ramses
Ramazan SUN 9/A
- 65 İyi ve Kötü
Kadri ADLİM Tarih Öğretmeni
- 67 Gülelim Ders Alalım
Burak İPEK 9/D
- 69 Dijital Bağımlılık
Ayşe Sultan KAYA 10/E
Halime Nur KAY 10/E
- 72 Kahve Tarihi
Hüseyin EKİNCİ 11/E
- 75 Anafarta Şehitlerine
Filiz Begüm ÇELİK 11/A
- 77 Ey Gafil
Filiz Begüm ÇELİK 11/A
- 78 Deliler Hastanesinde
Bir Akıllı: Guguk Kuşu
Hamza AKAR 11/H
- 79 Meslek Seçiminde
Trendleri Yakalayın
Bekir ÖNCÜ 11/E
- 81 Bulmaca
Ayşe KILIÇ 11/G
- 82 Batman Anadolu Lisesi
2023 Yılı Başarılarımız
- 85 Niçin Kitap Okumalıyız?
Ümran Ömeroğlu Şahin
TDE Öğretmeni
- 87 Karikatür
Ceren Ecrin DEMİR 9-D
- 88 Yıllanmış Talebeler
Abdulkadir Çakar 12/E
- 89 Batman Anadolu Lisesi
Yine Birinci
- 90 Okulumuzdan Kareler

Modern zamanlar, suskun zamanlara yeni keşiflerin yolculuğunda kendini kaybeden bir münferitin meçhul bir yolculuğu mu?

Peki, modern zamanlarda eski hallerimize bir yolculuk yapsaydık, kendimizi karşımıza alıp birkaç şey söyleme fırsatı bize verilseydi, ne söylerdik o cemali ilvanın hercai rüzgârında cevalan edip ömrünün akıp gittiğinin belki de farkında olmayan o deli dolu hallerimize, neleri değiştirdik acaba, eskiye dair...

Şimdi diyorum ki ben sana, kendine bu kadar kıyma. Bazen yenilmeyi de bilmek gerek. Bazen en güzel sürprizlerin yenilgilerin ardına sakladığını anlamak gerek, yağmurdan sonra gün ışığı olmalı, acıdan sonra rahatlama olmalı. Hayat bir kemalat yolculuğu, bir olgunlaşma serüveni. Düşmezsek nasıl daha güçlü kalacağız, değil mi?

Modern zamanlar için eskilerin şöyle bir söylemi olsaydı “Neyin üstüne bina ettiğini bilmeyenler, neyi bina ettiklerini nereden bilecekler? Nereden bilecekler inşa ederken bozulan dengenin, yıkılırken kurulacağını” eski gazetelerin şöyle bir sloganı vardı: “Her sabah dünya yeniden kurulur.” Peki, yeniden yıkılacak mıydı?

Muvakkat zamanların gölgeleri arasında bir yol ararız, maddeden manaya bu bir yolculuk. Yoklukla yüzleşmekte derdimiz olmasın ki varlığı inkâr etmeyelim.

Acaba modern zamanlarda belki de popüler olmuş ve vaktin ebediyete dokunduğu o güzellik anılarını kaçıran ve savaş zamanında yaşayan Rus şairi Konstantin Simonov kalemine sarılıp;

“Bekle Beni, döneceğim ben
Çok çok bıkmadan bekle
Sarı yağmurların hüznü basınca
Kar kasıp kavururken
Kızgın sıcaklarda bekle
Uzak yerlerde mektuplar kesilince
Bekle beni döneceğim
Bütün ölümleri çatlamak için döneceğim...
Bütün gücünle bekle beni”

Eskilerin modern zamanlarında yaşamış olan bu şair bu şiirini kime söylemişti. kimi bekliyordu. Beklemek güçlendiriyor herhalde ya da güçlüler bekliyor ancak...

Peki, Cem KARACA’ ya ne olmuştu ki muhteşem yorumuyla bu şairin ‘Bekle Beni’ şiirini yorumlamıştı. O kimi bekliyordu acaba... Ruhunun yarıklarını iyileştirmek için kimi bekliyordu?

Belki de modern zamanlarda bekleyenlerin dönemi geçmişti. Çünkü onlar, çok büyük şeyler yapmışlardı. Bakırı altına dönüştürmek, kömürü elmasa dönüştürmek onların en büyük maharetiydi.

Beklemek kime yakışırdı? Yakup’un Yusuf’u beklemesine mi? Yoksa Züleyha’nın Yusuf’u beklemesine mi?

Ah Samuel Beckett! Sende bekle, istediğin kadar gazetelere ilan ver, tek bir seyirci bile bulamayacaksın oyununa... Estragon ve Vladimir alkışlanmadıkları için çürüyüp sahne tozuna dönüşecekler...

Eskimolar otuz kelime bulmuşlar kar için. Araplar yetmiş kelimeyle anlatamamışlar deveyi. Zimbabve'deki Şona dilinde 'gitmek' kelimesi iki yüz farklı kelimeyle söylenmiş. Demek Afrika'da 'gitmek' her şeyden önemli veya beklemek gereksiz bir durum...

Merhaba Sevgili Okur

Bizim beklemeye hiç niyetimiz yok. Bir kutsi hadiste 'Yere göğe sığmadım da inanmış kulunun kalbine sığdım' buyruluyor. Gönül soframıza buyur etmek, kalplere dokunmak, yeni yaklaşımlar, yeni söylemler içerisinde olmak, yeni meşgalelerle uğraşmak en önemli özelliğimiz olmalı. Çünkü pek çok insan olduğu yerde saymanın korku kapanına sıkışmış bir halde yaşıyor. Hayal kırıklığı içinde insan katı düşünmeye meyal oluyor. Karanlık gecelerde dikenli yollarda yürümeye, kör ve merdivensiz kuyularda yaşamaya hiç niyetimiz yok. Rüzgârı ve yağmuru ıstıtmeye, ruhun kelimelerini ıstıtmeye, söylenmemiş olanı ıstıtmeye talibiz. Hayat bir tekâmül yolculuğu, bu yolculukta faydalı olan ne varsa heybemize koymalıyız. Ya mükemmel olacağız ya da bayağı. Mükemmel olma yolunda başarıyı sıradanlaştıran öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizle bu dergiyi çıkartmak ayrı bir keyif verdi.

Değerli Okurlarımız!

Size sunacağımız bu dergi, okulumuzun ilk dergisi olması hasebiyle bizi tatlı bir telaş sarmıştı. Bu yönüyle çok kıymetli görüyoruz. Bizde çok bekledik çıkması için. Çünkü amacımız siz değerli okuyucularımıza kaliteli bir şey sunmaktı. Dergimizin adı 'ASEL' bal anlamına gelmektedir. Bu adı vermemizin sebebi öğrencilerimizin arı gibi çalışılıp adım adım hedeflerine doğru yürürken, göstermiş oldukları gayret bize arının bıkmadan, usanmadan binlerce çiçekten polen toplamasını hatırlattı. Çok zahmetler neticesinde şifa veren o muazzam tadında balı üretmesi, çok büyük gayretlerin neticeleri büyük oluyormuş, tıpkı bu okuldan mezun olan binlerce öğrencimizin sabırla, gayretle çok güzel yerlere gelip, topluma faydalı olması gibi, büyük hedeflerin neticeleri de büyük oluyormuş. Bu ilhamla hareket ederek aklı ve kalbi okşayan bir ruh ile karşınıza çıktık. Öğretmen ve öğrencilerimizin yazılarından oluşan bu dergimiz, sizleri muhteşem bir yolculuğa çıkartacak, keyifli yazılarla buluşturacak ve birçok alandan kesitler sunacaktır; bilimden, kültürden, edebiyattan...

Değerli Okur !

Dergimizi okuyanlar anlayacaklardır ki ne kadar emek verildiğini ve ne kadar titizlikle hazırlandığını. Çünkü her yazı, yayın kurulundan oluşan öğretmenlerimizin süzgecinden geçip, dergimize konulmuştur. Aynı şekilde yazarlarımızı yaşları ile sınıflandırmadık, yazılar arasındaki üslup ve derinlik farkı olması doğal olarak karşılanması gerek. Ama bizim için elbette ki hepsi de çok değerli, çok kıymetlidirler. Ve mümkün olduğu kadar özgün olmaya çalıştık. Ortaya çıkan ürünümüz sizlerin takdirine sunulacaktır. Objektif değerlendirmeleriniz öğrencilerimizi ve öğretmenlerimizi daha da gayretlendirecektir. Bu değerlendirmeleriniz bir sonraki çıkartılacak olan sayımızı, hataları minimum seviyeye indirecektir.

Şimdiden Keyifli Okumalar...

İbrahim BALANDI
DİKAB ÖĞETMENİ

SORUMLULUK ve SABIR

İnsanoğlu hayata gözünü açtığı andan itibaren bir telaş ve heyecanla birlikte koşuşturma içerisine girer. Yaş ilerledikçe hedeflerine rahatlıkla ulaşacağını zanneder, delikanlılığın verdiği cesaretle her şeyi kendi iradesi ve gücüyle çözebileceğini, buna gücü ve kuvveti olduğunu, kendisinden daha akıllı kimse olmadığını ve verdiği kararların tartışılmaz doğru olduğunu zanneder. Hayatında birçok gelgitler olur ama yine de en doğru kararın kendi verdiği karar olduğunu zanneder; ama yaşadığı olumsuzluklardan bir nebze ders çıkararak belli bir aşamadan sonra kendisi hakkında tartışmasız en iyi ve çoğu zamanda en doğru kararın anne, babası ve öğretmenleri tarafından kendisine sunulan fikirler olduğuna kanaat getirir. Tabii zaman da hızlı bir şekilde akmakta zararın neresinde dönersem kardır mantığı hayatının belki de dönüm noktasını oluşturacak kararları almasını sağlar ve en sonunda ömrü yeterse yaşlanıp hayatı son bulur. Tabii herkesin ne kadar yaşayacağını Allah bilir biz insanlar bunu kestiremeyiz.

Hayatta herkesin kendine göre bir amacı olmalıdır. Amacı olmayan, bir ideali olmayan insanın yaşamasının ne kendisine yararı olur ne de içinde yaşadığı topluma, çünkü bizi hayata bağlayan umutlarımızdır. İnsan bu hayata bir kere gelmiştir, yaşadığı ve yaptığı tüm eylemlerin sorumluluğunda hareket etmelidir ve onun için de bu hayatın değerini bilmek gerekir. Yaşadığımız her anın, nefes aldığımız her saniyenin değerini bilerek dolu dolu geçirmeliyiz, dolu dolu geçirmekten kastım sabahtan akşama kadar yiyip, içip, eğlenmek coşmak değildir. Belirlediğimiz hedefe ulaşmak için bize sunulan ve meçhul olan zamanı en doğru bir şekilde kullanmalıyız. Bunun için hayatımızda bazı radikal kararlar almalı eskilerin tabiriyle “Az uyumalı, az yemeli ve az konuşmalıyız; ama çok fazla çalışmalıyız.” 94 yaşında İstanbul’da hayata veda eden Prof. Dr. Fuat Sezgin Hocamızın günlük 17 saat çalıştığı, fazla uyumadığı, (bilim insanlarının ortak özelliği fazla uyumamak) çünkü fazla uykunun akıllı insanların işi olmadığı ve çok konuşmadığı, bunun yerine insanlara faydalı bir şeyler yapmanın önemini vurgular. Bu nedenle kişinin kendinden feragat edip bol bol kitap okuması, okuduğunu anlaması, sorgulaması, analiz yapması ve çok üretmesi gerekir. Çok üretmekten maksadım amaçlarımıza ulaşmak için çalışmalıyız ki ileride meyvesini alalım, yola çıktığımız anda, birçok engellerle karşı karşıya kalabiliriz, önümüze birçok engeller, aksilikler, problemler çıkabilir. Tüm bunlara rağmen hayata olan inancımızı ve kendimize olan güvenimizi kaybetmeden ve yolumuzda ilerlemeye devam etmeliyiz. İstedığımız şeyi başarıncaya kadar sabırla çalışmalı, alın teri dökmeye devam etmeliyiz. İsteddiğimiz şeyi belki hemen elde edemeyebiliriz, ama zaman bize istediğimiz şeyi eninde sonunda verecektir, vermezse bile en azından vicdanen rahat etmiş oluruz. Çünkü sabırdır bizi mutluluğa, başarıya götüren ve ömrümüze baharı getiren, sabrın olmadığı yerde başarı da olmayacaktır. Kişi her şeyde aceleci davrandığı zaman güzel ve başarılı işler ortaya çıkaramaz. Sabrın ne kadar önemli olduğu ile ilgili Fuzuli şöyle demiştir”:

Sabr her derde mürûr ile müdâvâ eyler

Sâhib-i sabr bulur her ne temennâ eyler

Sabırlı olan kişi aynı zamanda akıllı hareket eden kişidir. Sabır sayesinde kişi akıllıca düşünür, akıllıca düşünen kişi ise doğru kararlar alır. Sabreden insanın olaylara bakış açısı daha farklıdır. Bir olayda sıcığsı sıcığına karar vermek ayrı bir şeydir, olay anı bittikten sonra karar vermek daha hayırlıdır. Olaylara bakış açımızın değışmesi bununla ilgilidir. Sabırlı olan kişi olumlu düşünür, zamanını doğru kullanır, güzel davranışlar sergiler, iyiliğē odaklanmamızı sağlar.

Sizleri sorumluluk sahibi, sabırlı ve azimli yaklaşımları olan bireyler olarak görmek dileğiyle...

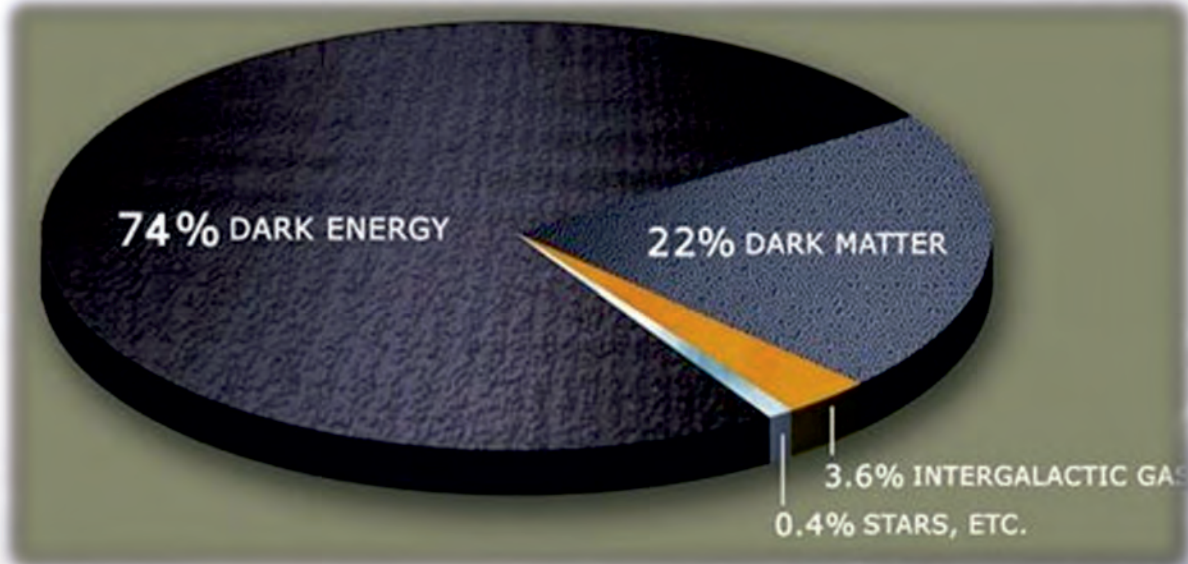
Mehmet KONAK
OKUL MÜDÜRÜ

EVREN NELERDEN OLUŞUR?

Yaklaşık 30 yıl öncesine kadar gök bilimciler, tüm evrenin “baryonik” maddeden yani "normal" maddeden meydana geldiğini düşünüyorlardı. Artık evrenin belirlenemeyen bir madde; elektron, proton, nötronlardan farklı başka bir madde ile dolu olduğu biliniyor. 2010 yılında NASA' nın, Wilkinson Mikrodalga Düzensizlik Sondası (Wilkinson Microwave Anisotropy Probe) ve daha sonra Avrupa Uzay Ajansı 'nın (ESA) Planck uydu teleskobuyla yapılan gözlemlere desteklenen verilere göre, evrenin yüzde 4,9'u atomlardan oluşan yıldızlar, gezegenler, asteroid, kuyruklu yıldızlar ve diğer gök cisimlerini meydana getiren normal maddeden oluşur.

Evrenin yüzde 26,82'i varlığını bildiğimiz fakat gözlemleyemediğimiz "karanlık madde" ve yüzde 68,3'ü de evrenin ivmelenerek genişlemesinde etkili olan "karanlık enerji"den oluşur. Aslında evrenin yaklaşık yüzde 95'ini oluşturan karanlık madde ve karanlık enerjinin ne olduğuyla ilgili bilimsel veriler son derece kısıtlıdır. Bilimsel veriler bu madde ve enerjinin

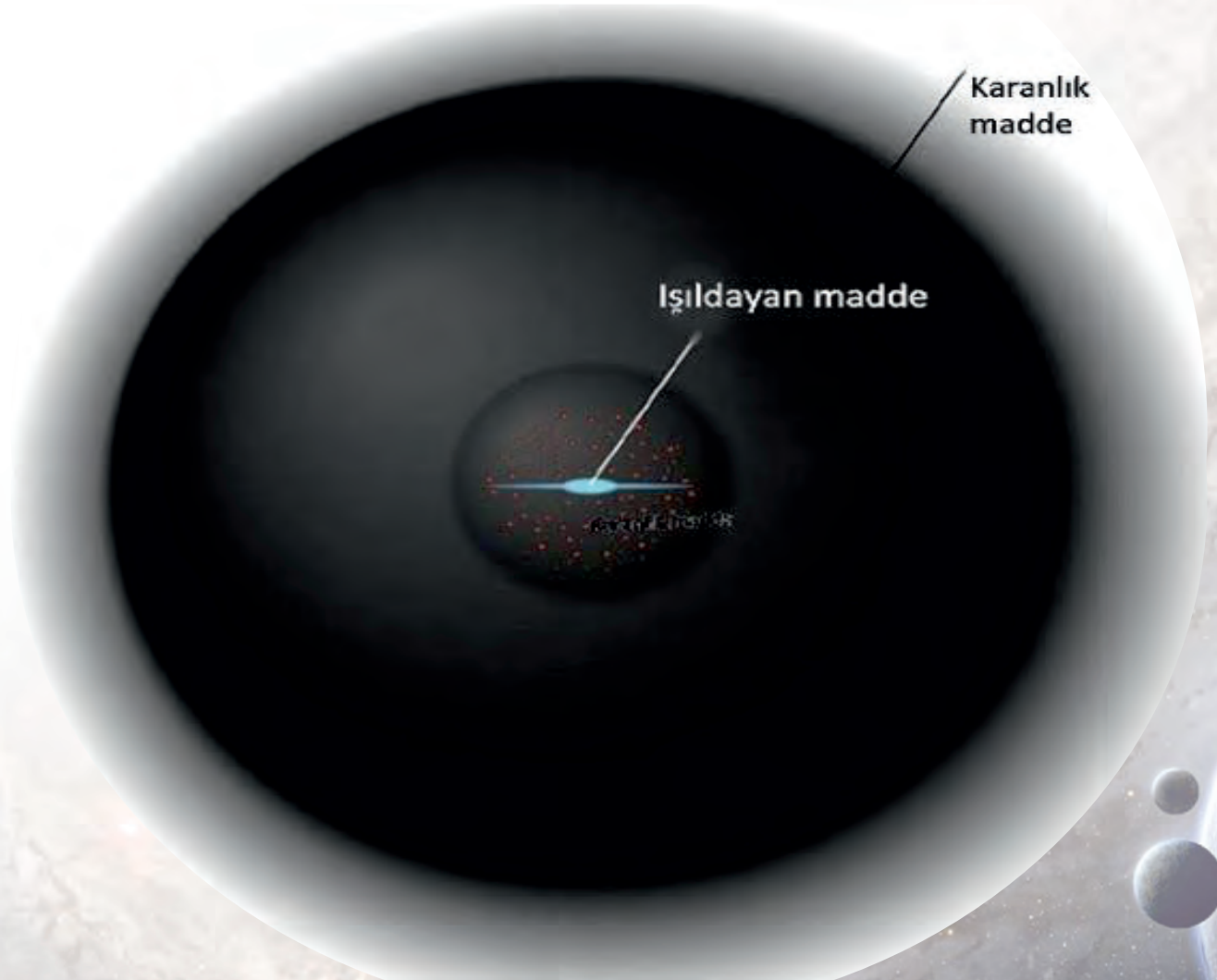
Karanlık Madde

Yukarıdaki tabloda gördüğünüz gibi evrenin %23'nü karanlık maddenin oluşturduğu düşünülmektedir. Işığı soğurmeyen yansıtmayan ya da salmayan yani herhangi bir elektromanyetik etkileşime girmeyen, tamamen karanlık olan maddelerdir.

Evrendeki gezegenlerin, yıldızların ve gaz bulutlarının altı katı karanlık madde vardır. Ne olduğunu ve neden meydana geldiğini bilmiyoruz. Her neden meydana geliyorsa galaksilerin, galaksi içmelerini ve hatta tüm evrenin yapısını açıklamak için ona ihtiyacımız var. Hakkında en çok ön plana çıkan teori, standart modelin ötesinde, nötrinolarla benzer ancak daha az kütle ve zayıf etkileşimli bir parçacık olduğu yönünde.

Galaksilerin ve Galaksi kümelerinin de almasını engelleyen kütleçekimsel etki oluşturur. Her galaksi bir karanlık madde halesi ile çevrilidir. Karanlık madde terimi

girmeyen bir tür gazımsal maddeyi tanımlamak için kullanıldı. Evren'deki sadece maddenin yaklaşık %23'lük bölümünü oluşturan karanlık maddeyi, kütleçekimsel etkileşime girmesi nedeniyle galaksilerde, galaksi kümelerinde, dolaylı etkilerinden dolayı tespit edebiliyor ya da var olduğunu düşünmek için haklı gerekçeler bulabiliyoruz.

Karanlık Enerji

Fizik kurallarına göre hareketlenen bir cismin hızı zamanla azalır ve durur veya enerji kaybı yoksa aynı hızla hareketine devam eder. Bu gizemli enerjiye bilim insanları karanlık enerji adını vermişlerdir. Fizik kurallarının aksine evren büyük patlamadan bu zamana kadar genişlemekte ve zamanla bu genişlemenin hızı artmaktadır. Karanlık enerji, fizikte Evrenin sürekli genişlediği ve galaksilerin birbirinden uzaklaştığı

Esmanur DURUK
11/H

EVRENİMİZİN HAYATI

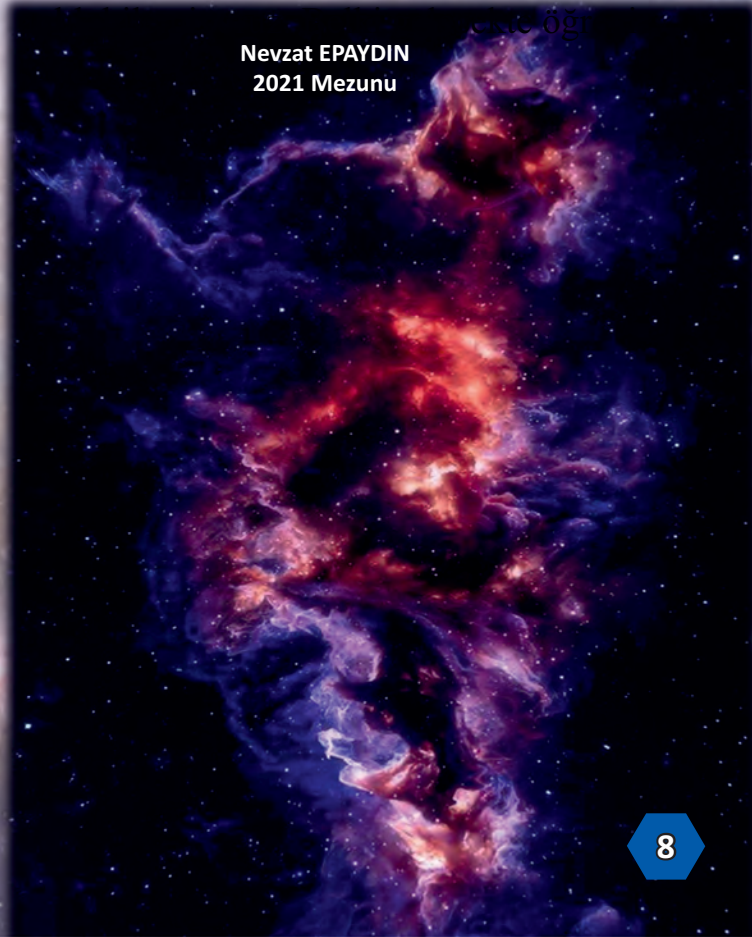
İçinde yaşadığımız ve henüz hakkında çok fazla soru işaretine sahip olduğumuz evrenimizin oluşumu hakkında çeşitli teoriler var. Bunlardan en çok kabul gören teori, Büyük Patlama teorisi. Günlük hayatta hepimiz Büyük Patlamayı duymuşuzdur. Peki nedir bu Büyük Patlama?

1929 yılında Edwin Hubble yaptığı gözlemler ile gezegenlerin ve yıldızların birbirinden uzaklaştığını fark etti. Bunun üzerine bilim adamları bu genişlemenin bir merkezi olması gerektiğini düşünüp evrenin tek noktadan var olmuş olabileceğini düşündüler. Sonrasında bunun üzerine araştırmalar yaptılar. Edindikleri bazı bilgiler şöyle Şu anda içinde yaşadığımız evren yaklaşık olarak 13.8 milyar yıl önce patlama benzeri bir genişleme ile oluştu. Genişlemeden önce atom çekirdeğinden kat kat daha küçük bir hacimdeydi. Patlama anında bu küçük hacimden ortaya muazzam bir enerji çıktı. Sonra gittikçe genişledi ve bu genişleme ile enerji daha geniş bir alana yayıldı. Bu da soğumaya yol açtı. Genişledikçe ve soğudukça enerjiden madde oluştu ve hala daha evren büyük bir hızla genişlemeye devam ediyor. Zariyat suresi 47. Ayette bu duruma şöyle işaret ediliyor: “Göğü kudretimizle biz kurduk ve şüphesiz biz onu genişleticiyiz.” Atom çekirdeğinden milyarlarca küçük bir hacimden böyle bir enerjinin çıkması elbette büyük bir kudrettir. Ve sonrasında bildirilen evrenin genişlemesi de o dönemde ancak bize bu kudret sahibi tarafından bildirilebilir.

Evrenin yaklaşık %4'ü maddeden oluşuyor. Kalanı koca bir boşluk gibi görünse

Karanlık enerjinin varlığının da bazı kanıtları var. Onlardan biri şöyle: Evrenin genişlemesi kendi kendine olamayacağına ve bir hareket için de enerji gerektiğini biliyoruz. Bu durum da karanlık enerjiyi gerektiriyor. Karanlık enerji ve karanlık madde ışıkla bile etkileşime girmediğinden onları göremiyoruz. Ama etkilerini görmemiz onların varlığını bilmekte yeterli oluyor.

Evrenimizin nasıl sonlanacağına dair de fazlaca teori var. Onlardan biri: En son evrenin tekrar küçüleceği ve sonra tekrar genişleyeceğidir. Son zamanda edinilen bilgilere göre Büyük Patlamadan öncesi olabilir. Yani belki de bizim yaşadığımız evrenden önce başka evrenler vardı. Bu açıdan aslında büyük patlama evrenin oluşumunu değil, sadece bizim yaşadığımız evrenin oluşumunu sağlamış olabilir. Kim bilir daha önce kaç evren oluştu? Belki de ilk ve sonuncu evren bizim evrenimizdir. Bunu şu

Nevzat EPAYDIN
2021 Mezunlu

JAMES WEBB: EVRENDEKİ YENİ KEŞİFLERİN KAPISI

Astronomi, insanlık için her zaman büyüleyici bir merak konusu olmuştur. Evrende sonsuz sayıdaki yıldızlar, karadelikler, galaksiler, gezegenler ve uzay cisimleri hakkında bilmediğimiz pek çok sır var. Bu sırları keşfetmek için geçmişten günümüze astronomi hakkında sayısızca çalışmalar yapıldı.

MÖ 4000 ve 2000 yılları arasında yaşayan Sümerler inşa ettikleri zigguratların tepesinde gözlem evleri kurmuşlardır. 12 Nisan 1961 yılında Rus kozmonot Yuri Gagarin uzaya çıkıp güvenli bir şekilde dönebilen ilk insan oldu. 20 Temmuz 1969 yılında Apollo 11 aracılığıyla Neil Armstrong ve David Scott Ay'a ilk ayak basan kişiler olmuşlardır. Uzay tarihini değiştiren bu olaylardan sonra günümüze kadar bu alanda sayısız gelişmeler meydana geldi. Bu gelişmelerden bir de James Webb uzay teleskobudur.

İsmi ni Apollo programının sorumlu müdürü James Webb'ten almıştır. James Webb, 25 Aralık 2021 tarihinde Dünya'dan 1.5 milyon kilometre uzaklıktaki L2 yörüngesine gönderildi. Uzaya gönderildikten sonra teleskopla Dünya'ya çok benzer olan öte gezegenler keşfedildi. Bu keşiflerin bu kadar hızlı olması James Webb'in mühendislik harikası bir teleskop olmasından kaynaklanıyor.

James Web teleskobunun uzaya gönderilmesinin amaçlarından bazıları şunlardır: evrenin nasıl ve ne zaman oluştuğunu anlamak, evrenin yapısını araştırmak, Güneş Sistemi dışındaki gezegenleri keşfetmek...

Tüm bunların gerçekleşmesi için teleskobun çok hassas olması gerekmektedir. Öyle ki gözlemler yapılırken kendi motorunun sıcaklığı bile tüm bu gözlemlerin sonuçlarını değiştirebilir. Bunun üzerine bilim insanları ısı yalıtımını sağlamak için 5 katlı bir kalkan

geliştirdiler. Her bir katmanın kalınlığı bir kâğıttan daha ince bir yapıya sahip. En üstteki katman 110 °C dereceye çıkabiliyorken en alttaki katmanın sıcaklığı -267°C dereceye düşebilmektedir. Bu da mutlak sıfırdan sadece birkaç derece daha fazla sıcaklığa tekabül etmektedir.

James Webb'i mühendislik harikası yapan bir diğer özellik ise 18 tane aynanın tek bir ayna gibi davranıp ışığı toplamasıyla görüntüyü orta noktasında bulunan küçük bir aynaya odaklıyor olmasıdır. 18 tane altın kaplamalı aynanın bir arada kullanılması görüntü kalitesini çok büyük bir oranda artırdı.

James Webb'in aynasının büyüklüğü her ne kadar görüntü kalitesini artırmış olsa da uzaya gönderilme aşamasında teleskopun büyüklüğünden kaynaklı bazı sorunlar meydana geldi. James Webb teleskobunun uzunluğu 6,5 metre yani yaklaşık olarak üç katlı bir binanın boyutundadır.

Şu an sahip olduğumuz teknolojiyle bu büyüklükteki bir teleskopu uzaya gönderebilecek bir roketle sahip olmadığımızdan dolayı bilim insanları James Webb'in tıpkı bir origaminin katlandığı gibi katlanıp uzaya gönderilmesi kararını verdiler fakat tek sorun James Webb'in

büyüklüğü değildi. 1,5 milyon uzaklıktaki yörüngesine oturduğunda kendi kendine açılıp uzaktan bir şekilde ayarlanması gerekiyordu. Her şeyin mükemmel bir şekilde çalışması gerekiyordu aksi takdirde ortaya çıkabilecek bir sorun sonucunda Astronotların oraya gidip onu onarması imkânsızdı. Ama tüm bu zorluklara rağmen James Webb şu anda L2 yörüngesinde başarılı bir şekilde gözlemler yapıyor. Bilim insanlarına göre James Webb uzay teleskobu 10 yıl boyunca görev yapabilecek.

ASTRONOTLAR UZAYDA AMELİYAT OLABİLİR Mİ?

Size NASA tarafından üretilen da Vinci robotik cerrahi sisteminden bahsetmek istiyorum. Robot yardımcı laparoskopi ameliyatı olarak da bilinen da Vinci, dünyanın ilk ve tek robotik cerrahi sistemidir. NASA 'da çalışan araştırmacılar, sanal gerçeklik üzerine çalışan mühendisler ve Stanford Araştırma Merkezi 'nde bulunan robot teknolojisi uzmanları tarafından geliştirilen bu robot çok uzaklardaki insanları ameliyat etmek için tasarlandı. 1997 yılında prototipi yapılan çıkarılan robot ilk olarak kolesistektomi yani safra kesesi ameliyatında kullanıldı. Amerika Gıda ve İlaç Dairesi'nin (FDA) 2000 yılında verdiği onayla kalp ve damar cerrahisi ameliyatlarında kullanılmaya başlandığından beri 8 milyondan fazla operasyonda kullanıldı. Minimal invaziv yolu ile ameliyat gerçekleştiren

Peki, bu robot nasıl kullanılıyor? Da Vinci cerrahi sistemi; da Vinci robotu, hasta konsolu, cerrah konsolu olmak üzere 3 kısımdan oluşuyor. Robot bölümünde 4 adet kol bulunur. 1 i yüksek çözünürlüklü kamerayı taşır diğer 3 robotik kolla ameliyat gerçekleştirilir. Cerrah, robotu cerrah konsolundaki master adı verilen joystick sayesinde kontrol edebiliyor. Ayrıca ayakaltındaki pedallar ile derinlik ve elektronik cihaz kontrolü sağlıyor. Hasta konsolu sayesinde konsol başındaki cerrah dışında başka cerrahlar da müdahalelerde

Şimdi de cihazımızın bizlere teknolojinin gittikçe geliştiğini hatırlatan sıra dışı özelliklerine bakalım. Robotumuzun 3D görüntüleme sistemi var. Bu sayede vücudun en derin noktalarını bile yüksek çözünürlükte görebilir. 540 derece dönebilen kolları sayesinde dar ve küçük alanlarda cerrahi müdahaleleri rahatlıkla yapabilir. Hassas hareket kabiliyetine sahip kollar az da olsa görülebilecek el titremesini ortadan kaldırır. Cerrah konsol başında oturarak ameliyatı gerçekleştirdiği için daha az yorulur böylece daha çok odaklanır ve herhangi bir konsantrasyon kaybı yaşamaz. Robotik kolların ameliyat yapılacak alana girilebilmesi için açılan cilt kesikleri normal ameliyatlarda açılanlardan daha küçüktür bu nedenle hastanın enfeksiyon kapma riski azalır ve ameliyat sonrası hissedeceği ağrı ve acı az olur. Ayrıca hastanın yara izi oluşumu minimuma iner ve hastanede

Halil SEFA
2021 Mezunu

GİZLİ TEHLİKE TİTANİUM DİOKSİDE (E 171)

Dünyada en yaygın kullanılan katkı maddesi ve nanoteknolojinin üç ana maddesinden biri olan titanyum dioksit nem tutucu ve beyazlatıcı (Renklendirici maddelerin %70'ini oluşturur.) olarak bütün hazır gıdalarda kullanılan bir katkıdır. Titanyum dioksit nanoparçacıklar herhangi bir organik madde ya da canlı bir hücreye temas ettiğinde bu dokuların parçalanmasına neden olacak kimyasal reaksiyonları başlatabilecek kadar korkunçtur. Normal tuz, un veya şeker topaklanmasını sevmezler hâlbuki normal olan topaklanmasıdır. Ama günümüzde hiçbirisi topaklanmıyor çünkü içindeki nemi tutması için titanyum dioksit konulmakta. Bütün paketli gıdalarda özellikle de sakızlarda bu katkı maddesi bulunur. Bütün tıbbi ilaçların içeriğine baktığımızda beyazlatıcı ya da nem tutucu olarak titanyum dioksit kullanıldığını görürüz. Hapları neden beyazlatma gereği duyuyorlar? Aslında farklı amaçlar için konuluyor.

Günümüzde bütün boyalar da bu katkı maddesiyle üretilmektedir. Dişlere yapılan titanyum dolgular, implantlar ve her gün kullandığımız diş macunlarının içinde de bulunuyor.

Marketlerden aldığımız süt ve süt ürünlerinde süt yoktur; genetiği değiştirilmiş soya, titanyum dioksit ve sentetik süt proteini vardır. Bu süt proteini yaklaşık elli yıl önce üretildi ve özellikle de Müslümanlar üzerinde denenmiş, margarinin ve benzer gıdaların içine konmuş ve insanlardaki etkilerine bakılmış. Margarini tüketen insanların böbrek dokuları bozuldu ve bu insanlar böbrek hastası oldular. Damarları tılandı.

Titanyum dioksit vücudumuza girdiğinde dolaşım yoluyla özellikle beyne gider ve orada birikir. Ağız, deri ve nefes yoluyla vücuda giren bu nanoparçacıkların hiçbir şekilde vücuttan çıkamadığı ve dokularda çöküntü olarak biriktiği tespit edilmiş. Bir kez kan dolaşımına giren nanoparçacıklar bütün bedende dolaşabilir bütün organ ve dokulara nüfuz edebilir. Hücre içine girebilir; mitokondri ve hücre çekirdeği tarafından içeri alınabilir ve mitokondride büyük hasara, bunun sonucunda enerji üretiminin bozulmasına, DNA mutasyonuna ve hücrenin ölümüne sebep olabilir.

Bu olabilecek durumların en korkutucu yanı ise beyne çekilen titanyum dioksiti nano bilgisayarlarla kontrol edebiliyor ve insanın kendi karar verme yetisine engel olabiliyor olmalarıdır.

Titanyum dioksit genleri mutasyona uğratar. Kozmetik ürünlerde büyük oranda kullanılır ve güneş ışınlarıyla cilt tarafından emilir. Bugün kirli havayı temizleme, baraj, nehir ve göllerden içme suyu elde et -mek amacıyla kullanılmakta; tüm su arıtma sistemlerinde karbon nanotüpler kullanı-

Kendi kendini temizleyen camlar, kumaş ve giysiler de bu titanyum dioksit nanoparçacıklarıyla üretiliyor. Hormonal ve davranışsal bozukluklara ve nörolojik rahatsızlıklarına yol açar. Araştırma sonuçlarına göre üreme hücrelerini azaltır, ömrü kısaltır, ileri düzeyde anormalliklere ve testosteron seviyesinin düşmesine neden olur. Titanyum dioksit son zamanlarda tarımda da kullanılmaya başlandı. Paketli gıdalardan ne kadar uzak durmaya çalışırsak da ziraatta kullanıldığı için korunmak çok zor bir hale geldi. Peki, sizce neden marketlerden satın aldığımız gıdaları ambalajında bu zararlı madde yazmıyor? Çünkü gıda kodeksi titanyum dioksit veya farklı amaçlarda kullanılan katkı maddelerini yazma zorunluluğu koyma -mış. Ve bu kadar zararları olmasına rağmen kullanımına da izin veriliyor. Çoğu Avrupa ülkesinde kullanımı yasaklanmıştır. Tükettiğimiz birçok ürünün içeriğinde sağlığa zararlı bu tür katkı maddeleri bu -lunmaktadır. Eğer sağlığımızı korumak istiyorsak öncelikle ambalajlı gıdaları hayatımızdan çıkarmalı -yız. Ne yediğimizi bilmeliyiz. Katkı maddeleriyle ilgili

Zeynep Ezel BOZKURT 9-D

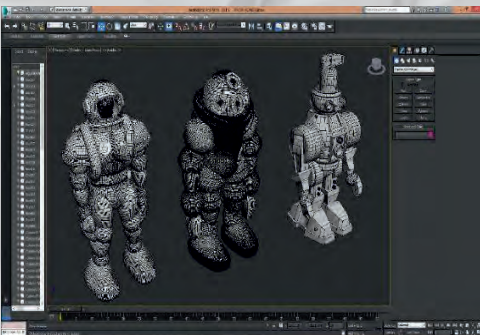
KODLAMA VE 3D TASARIM EĞİTİMİ ÜZERİNE

Murat AYIK
İngilizce Öğretmeni

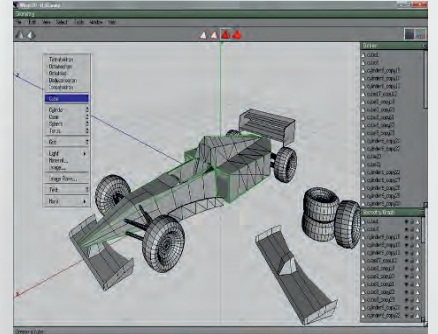
Teknolojinin ne kadar hızla ilerlediğini ve hayatımızın her alanına işlediğini hepimiz biliyoruz. Hatta eskiden bunu endişeyle anlatırken artık daha da hızlanmasını istiyoruz. Okuma-yazma bilmeyen çocuktan gençliğinde elektrikle tanışmamış ihtiyara kadar herkes günün her anında üzerinde tüm dünyaya dijital olarak bağlı taşınabilir bilgisayarlar taşımayı temel ihtiyaçlardan biri olarak görüyor. Bizzat kullanmadığımız ama hayatımızı kontrol eden, sağlığımızı koruyan, seyahat etmemizi sağlayan hemen her cihaz aslında çok karmaşık birer bilgisayar ve çoğunun “beyin” olarak adlandırmayı sevdiğimiz bir kontrol sistemi var. Bu beyinlerin ne düşüneceğini ise sizin benim gibi insanlar oturup “yazıyorlar”. Şimdi burada kodlamanın ne olduğunu anlatacak değilim, çünkü herkes kabaca biliyor. Herkesin bilmediği şey ise bunun biraz ilgi duyan herkes tarafından kolayca öğrenilebilecek bir zanaat olduğu. Ve öğrenilmesi gerektiği... Ama ona sonra geleceğiz.

İşin eğitim boyutuna geçmeden önce en az kodlama kadar hayatın ve dünyanın her yerini sarmış ama aramayan gözün görmediği diğer önemli meseleye gelelim. Eğer üzerinizde hiçbir cihaz olmadan sık bir ormanın içinde durmuyorsanız etrafınıza bakıp da bilgisayarda çizilip otomatik makinelerde üretilmiş bir şey görmeme şansınız yok denecek kadar azdır. CAD veya bilgisayar destekli tasarım programları her gün kullandığımız ve bırakamayacağımız şeylerin büyük çoğunluğunun üretiminin ilk aşamasında kullanılmakta. Yaşadığımız binalar, bindiğimiz arabalar, tüm elektrikli cihazlar, çok sevgili telefonlarımızın tüm parçaları... Hatta plastikten yapılan her şey diyelim ve konuyu uzatmayalım. Tıpkı kodlama gibi 3 boyutlu modelleme de korkutucu ismi yüzünden çoğu insanın kendi aklının ermeyeceğini düşünmesine yol açtığı gibi hayatın her alanına girmesine rağmen öğretiminin yaygınlaştırılmasıyla ilgili bir gayret de görememekteyiz.

Uzun süre başkalarının tasarlayıp ürettiği arabaları, uçakları, televizyonları, telefonları kullandık. Bunlardan bazılarında atılım yaptığımızda ise gurur kadar şaşkınlık da hissettik. Oysaki birilerinin

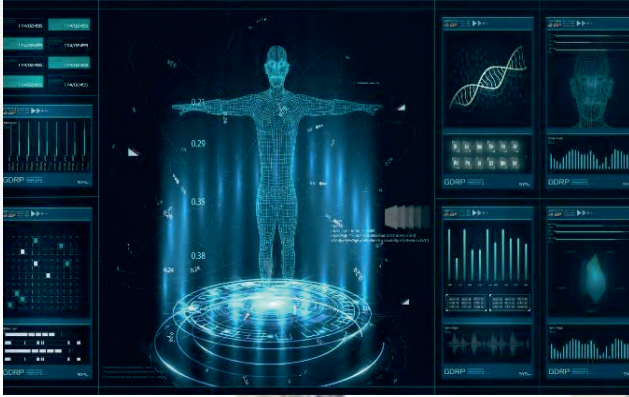

hobi olarak bu işlerle ilgilenip sonra kendini geliştirip başarı elde etmesini gördüğümüzde sevinmek yerine bu insanları yetiştirecek ve sayılarını artıracak kafa yapısına sahip olmamız gerekirdi. Halen ortaokul ve liselerde eğitimi standart olarak verilmeyen robotik, yapay zekâ ve uçak/roket tasarımı gibi alanların yarışmalarını yapıp birilerinin bu alanlarda başarılı olmasını umut etme yoluna

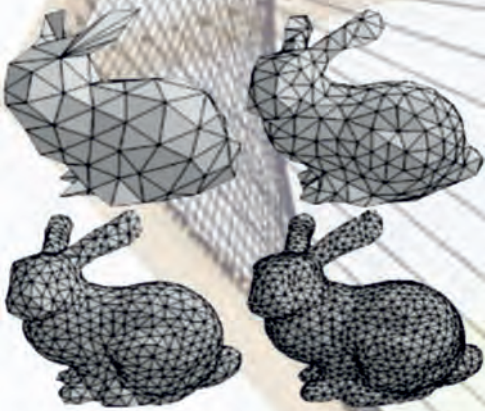
gidiyoruz. Hâlbuki Matematik dersinde kodlamanın ve 3D grafiğin temellerini hatta ileri seviyelerini öğrenmiş olup bunun farkında bile olmayan gençlerimize uygulama temelli bir şekilde bu becerileri kazandırsak belki de hayalini bile kurmadığımız teknoloji öncüsü ülke haline gelebiliriz.

Kimseyi küçümsemek istemem, ama yakın zamana kadar gelişmişlikten, refahtan uzak ve zorlu hayat şartlarıyla tanıdığımız bazı ülke halklarının sermaye gerektirmeyen, mevcut en güçsüz cihazlarla bile sadece kendini geliştirip yeterli zamanı ayırarak çağın gelişen en büyük sektörü olan yazılımdan büyük paylar aldıklarını gördük. Günümüz şartları ve imkânlarıyla bir işyerine gitmeden,

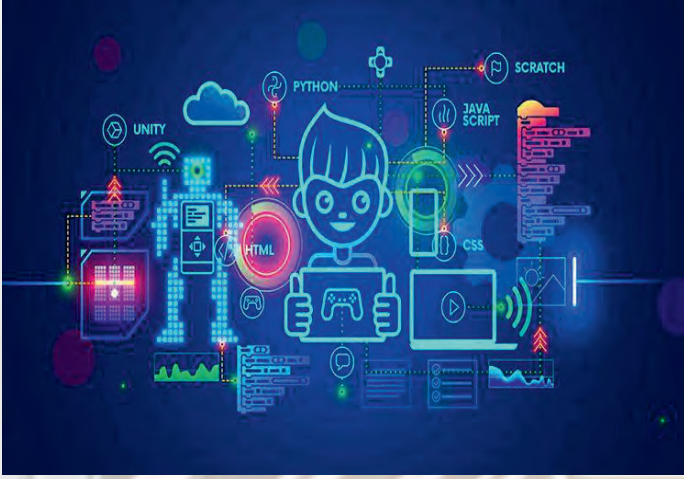
evden hatta kahve yudumlarken kafeden çalışarak yapılabilen mesleklerden biri olmasına ve geliri başarı seviyesine göre sınır tanımayabileceğine rağmen biraz sağlamsı zihniyetle biraz da meseleyi tanımamaktan dolayı çoğu insanımız bunu bir seçenek olarak bile göz önünde bulundurmamakta. Özellikle küresel virüs salgını döneminde değil yavaşlamak, aksine hızlanma

göstermiş birkaç sektörden biri olan dijital oyun sektörü zaten yıllar önce milyarlarca dolarlık sinema sektörünün önüne geçmişti. Her yaştan insanın oynadığı ve sürekli yenisini aradığı mobil oyunları da düşünürsek bu pastadan pay almanın ne kadar ulaşılabilir bir hedef olduğunu anlarız. Ama maalesef geleneklerimiz arasında “keşke yabancılar bir şey daha yapsa da kullansam” diye beklemek var! Özellikle ileri teknoloji konusunda bundan başka bir seçenek olduğuna çoğumuz zaten inanmıyoruz.

Hep teorik kalmasın, bu kodlama nasıl bir şey ona da değinelim. Kabaca bilgisayara ne yapacağını emrettiğimiz ve sırasıyla veya duruma göre ne zaman ne yapacağını söylediğimiz komutlar dizisi diyebiliriz. Bu komutlar arasında ekranda bir yere yazı yazan da var, şekil/resim çizen de. Karekök hesaplayan da var, klavyenin hangi tuşuna basıldığını söyleyen de. İnternet’ten bir yerin hava durumu veya bir döviz kurunu çeken de var, evdeki sıcaklık sensörünün değerini

okuyan da. Ve bunların hemen hepsi 1-2 satırlık kısa yazılar. Bunlarla ne yapacağınıza karar verip adabına göre yazmaya programlama diyoruz. “Şu durumda şöyle yap, bu olursa da böyle yapmaya başla” tarzında bir düzen kurup programa çevirmeye ise algoritma kurmak deniyor. Yani öyle isimleri kadar korkutucu şeyler değiller.

Tabi bunu birçok programlama dilinden birini seçip öğrenerek yapıyoruz. Dil deyince yine korkutabilir ama bu öyle İngilizce veya Almanca öğrenir gibi “Biliyorum” diyebilmek için yıllarca uğraşmanız gereken diller değil. Kısa sürede temellerini öğrenip basit şeyler yapabilir hale gelip uzun vadede kendinizi geliştiriyorsunuz ve bu sırada ne öğreneceğinize kendiniz karar veriyorsunuz. Zaten modern çağda artık

öğrenilebilecek her şeyi öğrenmek için 10-15 yılını harcayıp sonra işe başlayan değil birkaç ay hatta haftada yeni bir yetenek öğrenip hemen icraat yapmaya başlayan, bilmediği bir şeyle karşılaştığında da birkaç dakika içinde gerekli bilgiye ulaşip işe kaldığı yerden devam eden bireyler aranıyor. Böyle beklentileri kendine yakıştırmayıp korkan öğrencilerin bazı derslerde çözdükleri problemleri, ezberledikleri terimler ve açıklamalarını görünce kodlamadan korkmalarını trajikomik buluyorum. Tabi insan bilmediği şeyden korktuğu için çözümün bilmelerini, tanışmalarını sağlamak olduğunu görüyoruz. Bu noktada da çoğu okulda sağlıklı verilemeyen bilgisayar eğitimi yolu tıkıyor. Bilgim eksiksiz olmasa da takip edebildiğim kadarıyla zaten herkesin göremediği bilgisayar dersinde 1-2 ünite formalite icabı verilen ve mevcut fiziki imkânlarla uygulama yapılması pek de mümkün olmayan kodlama eğitimi saymak istemediğim diğer “öğretildi sayılan” konular ordusuna ekleniyor.

Yine modelleme konusuna döner ve onu da biraz somutlaştırmaya çalışırsak kodlamada olduğu gibi sanıldığı kadar ulaşılmaz bir hedef olmadığını görebiliriz. Biraz geometri biraz perspektif bilen her yaştan çocuğun kolayca giriş seviyesinde öğrenebileceği ve hayal gücünü somutlaştırabileceği, aslında hobi olarak uğraşılabilecek programlardan bahsediyoruz. Sevdiği bir oyun veya uygulamayı gözü kapalı kullanabilmeye başlamak için hiç kimsenin kurs sertifikası veya diploma alması gerekmedi. Onlarca fonksiyonundan sadece 5-6

tanmesini öğrenince zihnindeki hemen her şeyi iyi kötü görselleştirme ve kaydetme imkânına kavuşan çoğu çocuk bu eğlenceli hobiyi ilerletmek için kendi kendisine vakit harcamaya başlayacaktır. Yeterince ilgisini çekmişsek başaracaktır da. Zaten bir alanda eğitim verdiğimiz çocuk kendisini geliştirip eğitimini ilerletemiyorsa biz ona konuyu öğretememiş sadece zorla bir kısmını ezberletmişiz demektir.

Ancak bir çocuğa hayalindeki arabayı, ağacı, karakteri, şehri kısa sürede kabaca çizmeyi öğretirsek, hele bir de 3D yazıcı çıktısını verip ona dokunabilmesini sağlarsak biz durdurmaya çalışsak bile o daha iyisini yapmak için vaktini ayıracaktır.

Elbette tüm bunlar sadece kişisel gelişim için değil. Telefonda bulaşık makinesine, arabadan uçağa her gelişmiş cihazda kaçınılmaz olan programların yazılması ve parçaların çizilmesi sürekli ihtiyaç artan birer meslek dalları ve gelirleri de gayet yüksek. Bunları ülke dışından beklemek ve diğer mesleklere girmek için rekabetle boğuşmak yerine söylemeyi çok sevdiğimiz “yerli ve milli” üretim için bu

alanlarda işe girip belki de diğer seçeneklerden daha mutlu bir iş hayatı yaşanabilir. Ama önce bunlara geçerli ve iyi meslekler gözüyle bakmayı öğrenmemiz lazım. Çoğunluğu doktor olmaktan çok “tıp kazanmak” isteyen öğrencilerime sıklıkla söylerim “Bir ülke sadece hastalarını iyileştirerek kalkınmaz” diye. Tabi ki doktorlarımız olmalı ve hastalarımızı muayene etmeli. Ama o doktorun teşhis ve tedavide kullanacağı makineleri neden bizim mühendislerimiz tasarlamasın? Neden doktorun yazacağı ilacı bizim kimyagerimiz üretmesin? Neden kendi protez/robotik kollarımızı tasarlayıp üretmiyoruz? Neden kendi animasyon filmlerimizi ve film efektlerimizi dünyayla yarıştırmıyoruz? Çalışma şartları çok daha zor meslekleri “kazanmak” diğer her şeyi de “başaramamış olmak” olarak görmekten ne zaman vazgeçeceğiz? Toplumsal baskıyı kabullenip kendilerine cinsiyet ayrımcılığı yaparak “Bu bizlik bir şey değil ki!” diyen kızlarımız ne zaman konforlu bir çalışma ortamında teknoloji üretmeyi ilk seçeneklerinden biri olarak görecekler?

Değişimin zorluğuna sığınmayı güvenli bulanlar bu noktada mevcut eğitim sisteminde daha fazla ayıracak zaman olmadığını ileri sürebilirler. Matematik dersinde zaten öğretilmesi mecburi konulara zaman zor yetiyormuş gibi görünebilir. Başkalarından örnek alarak iyi bir şey yaptığımız ama ne yaptığımızın farkında olmadığımız Matematik dersindeki konuların yarısının zaten kodlama ve 3 boyutlu grafikler üzerine olduğunu bilmeden sadece bunlar lazım konular olduğu için öğretip sonra da sırf öğrencileri daha zorlayarak yarıştırmak için daha karmaşık ama işlevsiz sorular uydurmak yerine asıl amaçlarına hizmet edecek şekilde gerçek uygulama alanlarından sorulara geçersek ekstra zamana ihtiyaç duymayız.

Bir diğer endişe de herkesin seçmeyeceği mesleklerle ilgili becerileri neden her çocuğa öğreteceğimiz olabilir. Ancak bu noktada da eğitim sistemimizin zaten bunun üzerine kurulu olduğunu hatırlamalıyız. Doktor olacak çocuklara trigonometri, fonksiyonlar, diziler ve yağlı boya resmi zorunlu tutuyorken aradaki farkı en azından ben göremiyorum. Kim daha iyi doktor olur diye onları kodlama,

3D grafik ve mimarlık sınavına sokuyorken kusursuz branşlaşma sistemimizden ve zaman kullanımımızdan bahsetmek mümkün değil. Ayrıca okullarda spor ve sanat derslerinin kaçınılmazlığı kabul edilmişken aynısını dijital sanat gözüyle modellemeye de uygulamazsak kendimizle çelişmiş oluruz.

Toparlayacak olursak; herkes her şeye ilgi duyacak diye bir şart yok, kabul, ama herkes ilgi duyup duymayacağına karar verebilecek kadar bu alanlarla tanışabilmeli. Ve bazı kariyerlere artık başkalarını ilgilendiren, bize zaten uymayacak hayatlar olarak bakmamalıyız. Yazılım, robotik ve modelleme gibi teknolojik işlerle uğraşmak ve başarmak için ille (tabirimi hoşgörün) gâvur genlerine sahip olmak gerektiğine inanmaktan vazgeçmek için 1-2 nesil daha bekleme lüksümüz yok. Beklentilerim çok masalsı değil. Hayalimde Matematik dersinde kodlama öğretilip ödevi verilen, resim dersinde de 3D modelleme öğretilip 3D yazıcılarla ve oyunlarla neticeleri alınan okullar var. Bilsen, Deneyap, İcathane gibi güzel ama çok küçük bir azınlığa ulaşabilen değil, tüm çocuklara sunulan bir teknoloji eğitimi. Tabi bu sadece öğretmen ve öğrencilerin hevesi ve gayretiyle olacak bir şey değil. Örneğin Matematik ve Resim öğretmenlerinin fakülte eğitimine eklenme ve müfredat değişikliği ile standart bir hale gelebilir. Mimarlık fakültelerinde geleneği bozmamak için biraz elle çizim çalışıldıktan sonra birkaç değişik 3D modelleme programı öğretilmesi bu durumun iyi bir örneği ancak bunun biraz da erken branşlaşma desteğiyle daha erkene alınmasının zamanı geldi. Aksi takdirde teknolojik gelişmelerde ileride olmayı, üretmeyi, yolu ve geleceği belirlemeyi hep başka ülkelerden beklemeye devam ederiz.

TELESKOP İLE GÖZLEMLEYEBİLDİĞİMİZ TUHAF GEZEGENLER

GJ - 504 B / Pembe Dünya

Son zamanlarda boyutu Jüpiter'e benzeyen ve bizden yaklaşık 57 ışık yılı uzakta olup, tam adı Gliese – 504B olan bir gezegen keşfedildi. Hawaii'deki Subaru Teleskobu ile keşfedildi. Bu gezegen doğrudan teleskop ile gözlemlendi. Bu gezegeni ilginç kılan başlıca özelliği şimdiye kadar keşfedilen ilk pembe renkli gezegen olması... Fakat özellikleri sadece bununla da sınırlı değil. Bu gezegenin yaşı çok küçük. Yaklaşık 160 milyon yaşında olduğu düşünülüyor. Bu uzak dünya gözlemlenebilen gezegenler arasında en küçük ve en yaşlı olanı. Oluşumu hakkında pek çok teori vardır. Gök bilimciler buz ve toz kütlelerinin oluşturduğu gaz bulutlardan ortaya çıktığı fikrini öne sürmüşlerdir.

PSO J318.5-22 / Başiboş Gezegen

Pan-STARRS 1 teleskobunun aldığı görüntüler ile varlığı keşfedilen ve yalnız olan bir ötegezegen. Bu gezegen herhangi bir gezegenin yörüngesinde dönmüyor gibi görünüyor. Gezegen, kahverengi cüce adı verilen sönmüş yıldızların araştırması sırasında bulundu. Jüpiter'den 6 kat daha büyük ve gezegenin 12 milyon yıldan daha genç olduğu söyleniyor. Dünya'dan yaklaşık olarak 80 ışık yılı uzaklıkta bulunan bu gezegen, Beta Pictoris Hareketli Grubu denilen bir yıldız grubunun arasında bulunduğu için tamamen yalnız sayılmıyor. Bu gruptaki yıldızlardan hiçbirinin etrafında dönmüyor oluşu merak uyandırıyor. Acaba bu gezegen yanında bulunduğu yıldızdan mı uzaklaştı yoksa kendiliğinden mi oluştu?

PSR B1257+12 B / Pulsar Gezegeni

1992 yılında Dale Frail ve Aleksander Wolszczan tarafından keşfedildi. Poltergeist olarak da bilinir ve Güneş Sistemi'miz dışında keşfedilen ilk ötegezegendir. Pulsarlar mıknatısal kutuplarından elektromanyetik ışınım yayan dönen nötron yıldızlarıdır. Bir süpernova patlamasında, patlayan yıldız yok oluyor. Daha sonra geriye pulsar haline gelen küçük ve yoğun çekirdek kalıyor. Bu olaydan sonra tüm gezegenleri yok edebilecek güce sahip şok dalgaları yayılıyor. Peki böyle şiddetli bir patlamadan

Ecem Eylül Gündüz 9-A

BİLİYOR MUYDUNUZ?

Küçük Bir Mantar Sporunun Hayat Yolculuğu: Cordyceps

Tayland ve Brezilya'nın Yağmur Ormanları'nda hayata merhaba diyen, biyolojide "Ophiocordyceps unilateralis" ismiyle bilinen bu küçük mantar sporunun yaşam yolculuğunda nelerle karşılaşacağını ve yaşama tutunabilmek için göstereceği çabanın neler olduğunu öğrenmek ister misiniz? Cevabınız "evet" ise haydi başlayalım o zaman.

Cordyceps sporu büyüyüp bir mantar olabilmek ve neslini devam ettirebilecek yeni sporlar oluşturabilmek için Yağmur Ormanı'nda yaşayan yüzbinlerce karıncadan birini seçer ve karıncanın dolaşım sistemine girer. Her şeyden habersiz olan karınca besin depolama, yuva temizliği, yavru bakımı gibi gündelik işlerle meşgulken bir anda kendini farklı hissetmeye başlar. Tam da bu anda dolaşım sistemi ile vücuttaki diğer organlara ulaşan Cordyceps, öncelikle besin olarak karıncanın hayati olmayan organlarını tüketir. Besinler bittiğinde merkezi sinir sistemiyle devam ederek beyne kadar ulaşır. Tabii bu sırada vücut içerisinde salgılamış olduğu kimyasallar, karıncanın beden kontrolünü ele geçirmesi sağlar. Cordyceps, karıncayı adeta zombiye dönüştürerek kendi sürüsünden ayrılmasını ve mantar için en uygun üreme koşullarının olduğu orman tabanından yirmi yirmi beş cm yükseklikte, nem oranının %94-95 oranında olduğu bir bitki gövdesine tırmanması için karıncanın kaslarını yönlendirir. Her şeyden habersiz bir mantar sporunun kuklası haline gelen karınca, vücudundaki

kasılmalarla bitki gövdesine tırmanır ve tüm kasılmaların bittiği noktada ölü bir beden, yepyeni bir doğuma ev sahipliği yapar.

Ölen bir bedenden hayata merhaba diyen Cordyceps, amacına ulaşmış; istediği yükseklik ve yaşamı için gerekli nem oranına sahip olmuştur. Bu nem oranı hayatta kalma şansını artıracak, bulunduğu yükseklik ise kesenin patlamasıyla ortama dağılan sporların orman tabanındaki karıncalara daha kolay ulaşmasını sağlayacaktır. Böylece yeni karıncalar bu yolla kolaylıkla enfekte olabileceklerdir.

Sinir sistemine sahip olmayan bir canlının kendisinden daha gelişmiş bir canlıyı enfekte etmesi ve kendi yaşam döngüsü doğrultusunda o canlıyı yönlendirerek kendisi için en uygun üreme şartlarını oluşturması bir tesadüften ibaret olabilir mi?

Bir canlıyı önce zombileştiren ve sonrasında ölümüne neden olan bu olayın kuşkusuz faydalı bir amaca hizmet ettiği açıktır. Ölen bir bedenden doğan bu canlıların yapılan araştırmalarda;

Tümör oluşumunu ve büyümesini engellemesi

Çok güçlü, doğal bir antibiyotik olması

Bağışıklık sistemini güçlendirmesi

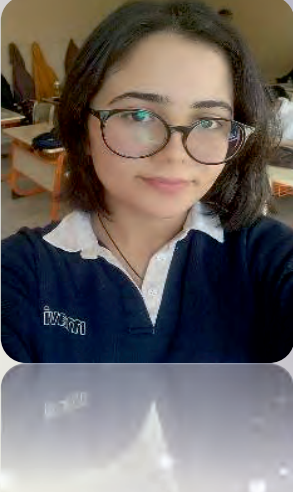
Kan dolaşımını ve tansiyonu düzenlemesi

Üst solunum yolu hastalıklarında etkili olması gibi insanoğlu için birçok faydası tespit edilmiştir.

Rum Suresi 19. ayette “ O, ölüden diriye çıkarır; diriden ölüyü çıkarır.” Söylendiği gibi her bitiş yeni bir başlangıçtır. Başka bir canlının ölümüyle hayat bulan Cordycepsin yaşam döngüsü, doğada kusursuz bir işleyişi ve tüm bu işleyişin ortaya çıkmasını sağlayan kusursuz bir yaratıcının varlığına muhakkak ki bir işarettir.

Hacer ALTUNDAL
Biyoloji Öğretmeni

ÖTE GEZEGENLER

Uzay, sonsuzluğun ötesindeki bir dünya... Ancak uzun yıllardır yalnızca kendimize ait olduğunu düşündüğümüz bu dünyada, son yıllarda keşfedilen öte gezegenler sayesinde, evrende yalnız olmadığımızı anlıyoruz. Öte gezegenler, yıllardır hayalini kurduğumuz ve belki de bilim kurgu filmlerinde izlediğimiz fantastik bir dünyanın gerçekliğini bize sunuyor. Keşfedilen öte gezegenlerin en heyecan verici yanı, Dünya'ya benzer olmalarıdır. Bazı öte gezegenler, yüzey sıcaklığı, atmosferi ve su bulundurma ihtimalleri bakımından Dünya'ya benzer özellikler gösteriyorlar. Bu durum, öte gezegenlerde yaşamın da mümkün olabileceği anlamına geliyor. Bu keşifler, gelecekteki teknolojilerin geliştirilmesine ve uzay seyahatlerinin mümkün olabileceği bir geleceğin habercisi olabilir.

Şu an için, insan yapımı araçlarla Güneş Sistemi'mizin dışına çıkabilmek mümkündür. NASA'nın Voyager 1 ve 2 uzay araçları, 1977'de fırlatıldıklarında Gün eş Sistemi'mizin dışına çıkarak interstellar boşluğa girdiler. Ancak, öte gezegenlere ulaşmak için gerekli teknolojilerin ne kadar ileri olması gerektiği konusu halen tartışmalıdır. Uzayın derinliklerindeki mesafelerin büyüklüğü, öte gezegenlerin keşfi için daha hızlı ve verimli uzay araçlarına, ileri seyahat teknolojilerine ve belki de tamamen yeni bir yaklaşım gerektiren yöntemlere ihtiyaç olduğunu gösteriyor.

Güneş Sistemi dışındaki öte gezegenlerin keşfi, son yıllarda hız kazanmış bir alan. Geliştirilen teknolojiler sayesinde, dünya dışında yaşamın var olabileceği gezegenlerin keşfi mümkün hale gelmiştir. Bugüne kadar keşfedilen öte gezegenlerin bazıları şunlardır:

1. Proxima Centauri b: En yakın yıldız sistemimiz olan Proxima Centauri'nin etrafında dönen bu gezegen, Dünya benzeri yaşam için uygun koşullara sahip olmasıyla dikkat çekiyor.
2. TRAPPIST-1e: TRAPPIST-1 yıldızının etrafında dönen bu gezegen, yüzey sıcaklığı ve kütlesi bakımından Dünya'ya benziyor. Ayrıca, güneş sistemi dışında keşfedilen en iyi atmosfere sahip gezegenlerden biri olarak da kabul ediliyor.

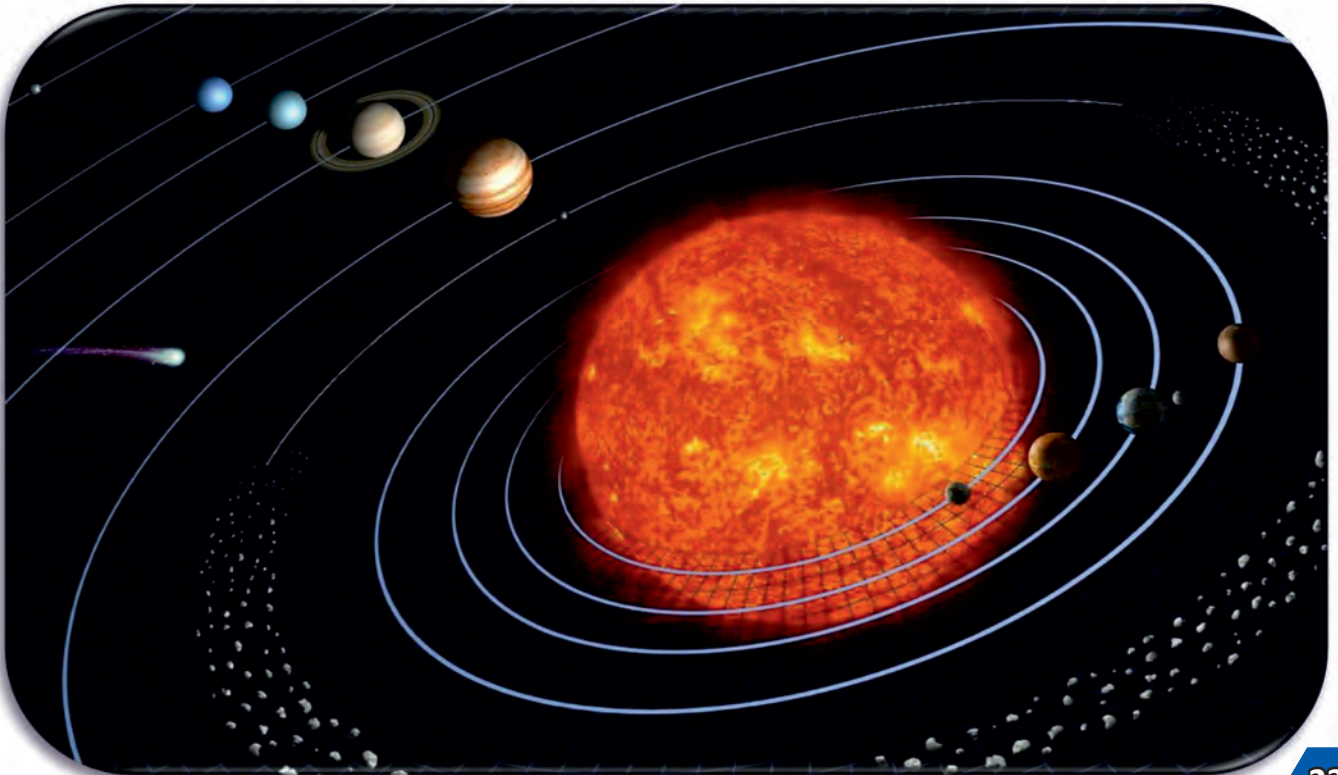
3. Kepler-452b: Dünya benzeri öte gezegenler arasında en çok benzeyenlerden biri olan Kepler-452b, 2015 yılında keşfedilmiştir. Güneş benzeri bir yıldızın etrafında dönen bu gezegenin yüzey sıcaklığı, Dünya'ya oldukça yakın bir aralıkta bulunuyor.
4. LHS 1140b: Kırmızı bir cüce yıldızın etrafında dönen bu gezegen, yaşam için uygun koşullara sahip olduğu düşünülen öte gezegenler arasında yer alıyor. Yüzey sıcaklığı ve kütle bakımından da Dünya'ya benziyor.
5. HD 219134b: Kuzey Yarımküre'de bulunan Kefe Teleskobu ile keşfedilen bu gezegen, su bulundurma ihtimali yüksek olan öte gezegenler arasında yer alıyor. Ayrıca, Güneş Sistemi'ne en yakın beş öte gezegenden biri olarak da biliniyor.

Keşfedilen öte gezegenler hakkında daha fazla bilgi edinmek, gezegenlerin özelliklerini ve yaşam için uygunluklarını anlamak için çalışmalar devam ediyor. Bu keşifler, evrende yaşamın varlığına dair sorulara cevap vermenin yanı sıra insanlığın evrendeki yerini ve yaşam alanlarını da yeniden düşünmesini sağlıyor.

Son olarak öte gezegenler hakkındaki keşiflerimiz evrendeki yerimizi ve kaderimizi yeniden düşünmemize neden oluyor. Belki de bir gün öte gezegendeki canlılarla tanışacağız veya dünya dışındaki yaşamın varlığını keşfedeceğiz.

“Uzayın derinliklerinde yeni maceralar bizi bekliyor “

Şeyda CENGİZ 11/A

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İklim değışikliğı; belli bir bölgede yağış oranı, sıcaklık seviyesi gibi hava olaylarında uzun bir süre boyunca görülen ve istatistiksel olarak anlamlı değışimlerdir. Dünyamızda iklim değışikliğı gün geçtikçe daha belirgin olarak görülmektedir. Eğer bir an önce çözüm üretilmeye başlanmazsa geri dönüşü olmayan bir yola girilecekti. Maalesef ki bu olumsuz durumla mücadelede sadece uluslararası kuruluşlar veya devlet düzeyindeki girişimlerin başarıya ulaşması oldukça güçtür. Bu nedenle küresel ısınma ve iklim değışikliğı ile mücadelenin yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının da dâhil olacağı bir yönetim ile yürütülmesi gerekir.

İklim değışikliğı küresel bir sorundur. Eğer tedbir alınmaya başlanmazsa Hükümetler Arası İklim Değışikliğı Paneli (IPCC)'nin son raporunda 2050'de sıcaklık artışlarının yaklaşık olarak 2,5-3 C° olacağı, yüzyıl sonunda ise 6C°'yi bulacağı tahmin edilmektedir. Bu ölçüde bir sıcaklık artışının oluşturacağı ekonomik, sosyal ve çevresel risklerin büyüklüğü, iklim değışikliğini insanlığın karşı karşıya kaldığı en büyük risklerden biri olarak nitelendirmek için yeterli bir göstergedir.

İklim krizi söz konusu olduğunda tüm insanlık ortak bir tehditle karşı karşıyadır. Bu krize sebep olanın insan olmasının yanında doğayı kurtarabilme şansına sahip olan da insanlıktır.

Zeynep YÜCE 9/D

ANLANTİS YÜKSELİYOR

KAYIP ŞEHİR ATLANTİS

Nerede suların altında mı yoksa hiç böyle bir yer olmadı mı? 2.400 yıldan daha fazla bir zaman önce bir şeyler yazan Yunan filozof Platon'dan geliyor. Platon'un (Eflatun) Timaeus ve Critias kitaplarında anlattıklarına göre Atlantik Okyanusu'ndaki efsanevi ada (Atlantis) yapı olarak birbiri içine geçmiş birkaç adadan oluşuyor. Merkezinde ise su tanrıları Poseidon yani Neptün için yapılmış bir tapınak var. Peki ne oldu Atlantis'e? Platon'un hikâyelerinde anlattığına göre bu uygarlığı deprem ve tsunaminin yok ettiği ve suların altına gömdüğü söylenilmektedir.

Kimine göre Atlantis, Platon'un Timaeus ve Critias adlı eserlerinde anlattığı kurmaca bir adadır. Atlantis'in gerçek olduğu düşüncesi ise 19.yy.ın amatör bilginlerinin Platon'un tarihi anlatma üslubunu yanlış yorumlaması ile ilgilidir. Bu durum bilimsel temeli olmayan birçok düşünceye sebep olmuştur. Her şeye rağmen Kayıp Kıta Atlantis efsanesi kitaplara, filmlere konu olmuş ve insanları yüzyıllarca çeşitli teoriler üretmeye yönlendirmiştir.

Berfin GÜZEL 9/A

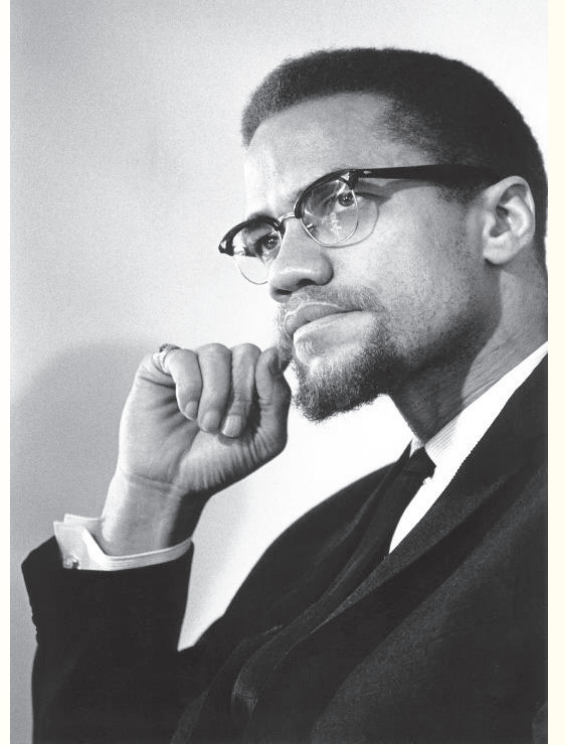

YÜKSEK BİR SES: MALCOLM X

Okul dergimizin ilk sayısında yazı yazma fırsatı elime geçmişken duruşuna ve durduğu yere hayran olduğum birinden bahsetmek istedim. O ırkçılık ile mücadelenin en önemli sembollerinden biri. Doğduğu ve yaşadığı ABD'deki beyazların yaptığı her türlü ötekileştirmeye rağmen biz de varız demeye çekinmeyen biri. “Ben gerçeğin peşindeyim kimin söylediği önemli değil, ben adaletin peşindeyim kimin için veya kime karşı olduğu önemli değil.” sözünün sahibi: Malcom X

Malcolm X ya da esas adıyla Malcolm Little, 1925'te ABD'de Omahana'da dünyaya geldi. Zorlu bir çocukluk dönemi geçirdi, hayatı hiç kolay olmadı. Babası Pan – Afrikanizm taraftarı bir rahipti. Bu da ırkçı örgütler tarafından pek çok tehditler almasına sebep oluyordu. 1929'da ırkçı bir örgüt tarafından evleri yakıldı. Henüz 6 yaşındayken de babası öldürüldü. Bu ölüm her ne kadar kayıtlara trafik kazası olarak geçmiş olsa da annesi, bunun bir cinayet olduğunu ırkçı örgüt Siyah Lejyon tarafından yapıldığını söylüyordu. İşte bu söylentiler içinde ırkçılık gerçeğinin tam ortasında büyüdü. Annesi ise babasının ölümünden sonra mental bir çöküş yaşadı ve Malcolm 13 yaşındayken annesi hastaneye kaldırıldı, kendisi ve kardeşleri farklı farklı koruyucu ailelere verildi.

Okulda hep başarılı bir öğrenci oldu daha o yıllarda adalet, hak, hukuk gibi kavramların peşindeydi. O zamanlarda avukat olmaya karar vermişti. Bunu okulda söylediği zaman öğretmenini ona marangoz olmanın bir siyahi için daha gerçekçi bir hayal olduğunu söyledi. Öğretmeninin böyle söylemesinin etkisiyle 15 yaşlarında okulu bıraktı.

21 yaşına kadar Boston'da çoğunlukla siyahilerin yaşadığı bir bölgede yaşadı. Pek çok işte çalışarak geçimini sağlamaya çalıştı. Boston, New York arasında gidip gelen Malcolm, Harlem sokaklarında; uyuşturucu, hırsızlık, fuhuş gibi suçlara karıştı. Boston'da özellikle

zengin beyazların evine yaptığı soygunlar yüzünden; hırsızlık, gasp ve haneye tecavüzden 10 yıl hüküm giydi.

“Düşünmek için en iyi yer ya üniversitedir ya da hapisane.” diyen Malcolm demir parmaklıklar ardındaki yıllarını okuyarak geçirdi. Burada Nation of İslam (İslam Milleti) hareketi lideri Elijah Muhammed ile tanışan Malcolm kendisinin fikirlerini benimseyip etkilenerек müslüman oldu ve bu harekete dahil oldu. Fakat aslında bu hareketin savunduğu görüşler gerçek İslam ‘ı yansıtmıyordu.

Elijah Muhammed tam bir siyah milliyetçisiydi. Hatta bu düşüncelerinde o kadar ileriye ki İslam dini siyahilerin diniymiş gibi anlatıyordu. Bu harekete dahil olmasıyla beraber hayatı büyük ölçüde değişen Malcolm aktif şekilde bu yapının içinde rol almaya başladı. Yüzlerce konferans veren medya ve üniversitelerde konuşmalar yapan Malcolm Nation of İslam adına gazete bile çıkardı ve atalarıyla dalga geçen soy ismini bırakarak davasının isimsiz bir kahramanı olduğunu simgelemesi için X soyadını tercih etti.

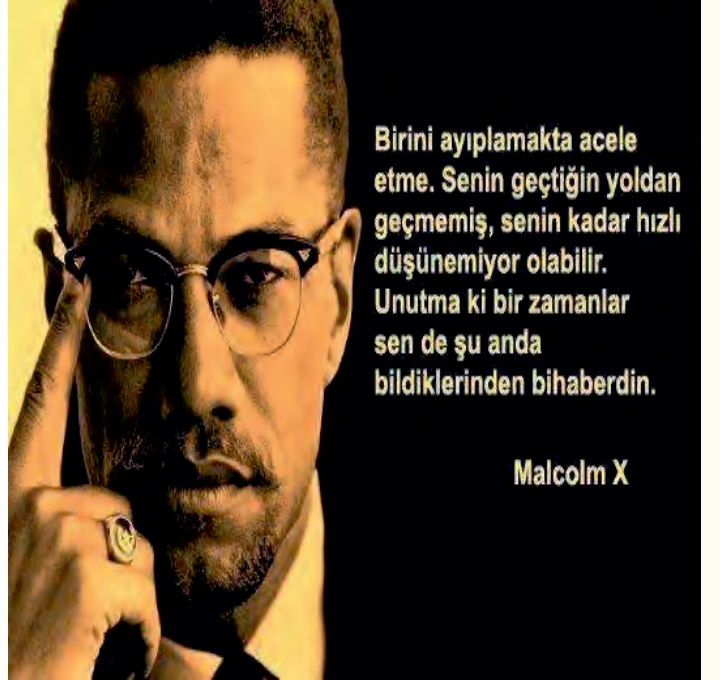
İlerleyen zamanlarda Malcolm X, Elijah’ın yaşamını sorgulamaya başladı. Elijah Muhammed’in hayatındaki tutarsızlıklar ve hakkındaki bir takım söylentiler onu hareketten soğuttu. Tarih Mart 1964’ü gösterdiğinde Malcolm X örgütten tamamen ayrıldığını duyurdu.

Anlaşmazlıklar yaşadığı Nation of İslam’dan ayrılmasının hemen ardından hacca gitmeye karar verdi. Hac yolunda beyaz Müslümanlar ile tanışan Malcolm, bu zamana kadar içinde bulunduğu yanlışları fark etti. Çünkü Malcolm’un mensup olduğu örgüt, tıpkı beyaz ırkçılığı gibi siyah ırkçılığı yapıyor ve siyahilerin üstün olduğunu savunuyordu. Hac Malcolm’un hayatında hakikatin özüne ulaşarak doğru İslam’ı tanımasına ve tamamen değişmesine yol açan kutlu bir yolculuk oldu.

Beyazlar da onunla birlikte ibadet ediyor, aynı Allah’a inanıyordu. Ona selam veriyor, selamını alıyor, onunla kucaklaşıyordu. Bu duruma öylesine şaşırmıştı ki eşine gönderdiği mektupta hayretini şöyle dile getirdi: Betty, bu sözlerime belki şaşıracaksın. Ama gözleri mavi, saçları sarı, tenleri bembeyaz olan Müslüman kardeşlerimle aynı bardaktan su içtim, aynı kaptan yemek yedim. Biz, hepimiz insanız ve aynı Allah’a inanıyoruz.

Hacdan döndükten sonra gerçek İslam’ı insanlara anlatmayı ilke edinen Malcolm kendisi gibi siyahi olan kardeşlerine tenlerinin renginden dolayı herhangi bir aşağılık kompleksine kapılmamalarını, Rabbinin katında bunun önemli olmadığını her zaman dile getirdi ve yok sayılan haklarını hep savundu. Malcolm deyince, akıllara ilk gelen şu sözünün bilinciyle hareket etti hep; bütün uyuyanları uyandırmaya tek bir uyanık yeter.

Bu süreçte sürekli tehdit alan Malcolm, eşi ve kızlarının sağlığından endişe ediyordu. 15 Şubat 1965 günü eşi ve 4 kızı ile yaşadığı evi bombalandı. Neyse ki olaydan yaralı kurtulmayı başardılar.

Ancak bu saldırıdan 6 gün sonra Harlem’ de bir salonda yaptığı konuşma sırasında silahlı saldırıya uğrayarak öldürüldü. Cinayetten, Malcolm’un daha önce mensup olduğu Nation of İslam örgütü sorumlu tutuldu ancak daha sonra FBI tarafından yapıldığına dair iddialar ortaya atıldı. Malcolm’un ölümüne ilişkin soru işaretleri aradan yıllar geçse bile belirsizliğini koruyor.

Bize ise Malcolm gibi bir dava adamının hayatından almamız gereken dersi almak düşüyor. Cümlelerimi Malcolm’un bir sözü ile bitirmek istiyorum: “ Zulüm, kısmak istediği sesi nâra yapar ve bazı ölümler yaşayanlardan daha yüksek sesle konuşur.

SON YÜZYILIN EN BÜYÜK ACISI: TÜRKİYE DEPREMİ

Deprem!

Türkiye'nin acı gerçeği olan deprem bir sürü kişinin canını almakta ve bundan ders çıkarılmamaktadır. 06\02\2023 tarihinde Pazarcık merkezli 7,7 büyüklüğünde bir deprem ve bu depremden 24 saat geçmeden Elbistan merkezli 7,6 büyüklüğünde ikinci bir deprem meydana geldi. Bir sürü vatandaşımız hayatını kaybetti. On bir şehir (Kahramanmaraş, Adıyaman, Elazığ, Diyarbakır, Osmaniye, Şanlıurfa, Gaziantep, Adana, Hatay, Malatya, Kilis) harap oldu.

Buna sebep insan mı yoksa da doğa mı? İnsan doğanın gerçeklerine saygı duyup buna uygun hareket etseydi birçok bina yıkılmayacaktı. Peki, yıkılan evler nasıl yapılmıştı ne tarzdaydı? Genel olarak depremde yıkılan evler “yumuşak katlı” denilen evlerdi. Bu tarz evler görseldeki gibidir.

Yumuşak katlı evlerin zemin katı diğer katlara göre açık yapıdadır Burası park yeri ya da işletme olarak kullanılmaktadır.

Aslında bu tarz binalar sadece Türkiye’de değil Pakistan, Hindistan ve Endonezya gibi kalabalık yerlerde çözüm olarak kullanılıyor ve bu binalar daha çok hasar görüyor.

Bunu matematiksel olarak açıklarsak üst katların zemin kata göre daha ağır olması ve daha az maliyetli olması için çimento ve demirin az kullanılması, deniz kumu ve deniz kabuğu vb. malzeme kullanımı binaların yıkılmasına sebep oluyor.

Maalesef tüm bunlar kötü sonuçlar doğuruyor. Başka vatandaşlarımızın da göçük altında kalmaması için depreme yönelik ıslah çalışmalarına başlanmalıdır. Çünkü yaklaşan başka bir deprem var: İstanbul depremi.

Her 250 senede bir yaşanan büyük bir deprem...

Marmara'dan geçen bu fay hattı büyük felakete yol açabilir. Tekirdağ tarafındaki fay hattı 1912 yılında kırılmıştı (sarı ile gösterilenler kırılmış fay hattıdır). Kocaeli tarafındaki fay hattı bilindiği gibi 1999 depreminde kırılmıştı ama bu ikisinin arasındaki fay hattı kırılmış değil.

2014 yılında Fransız, Türk ve Alman araştırma ekipleri tarafından Marmara Denizi'nde gaz kabarcıklarının çıktığı görülmüş. Bu levhaların yavaşça hareket ettiğinde bıraktığı izlerdir. Fakat Silivri ve Adalar arasındaki bölümde bu gaz taneciklerinin çıkmadığı görülmüştür. Bu da levhalar kilitlemiş anlamına geliyor yani hareket edemiyor. Kısaca buradaki fay hattın gerildiğine ve deprem olacağına işaret ediyor.

Olacak depremin 6,9 ve 7,2 arası büyüklükte olması beklenmektedir ama bu fay hattı tamamen (fotoğrafta gösterilen fay hattının tamamı) kırılırsa 8 büyüklüğünde felaket bir deprem olabilir, üstünü çiziyorum 8 büyüklüğünde yıkıcı bir deprem.

Prof. Dr. Naci Görür, canlı yayında yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Depremin zamanı hakkında Parsons diye ABD'li bir bilim adamı, Türk yer bilimcileri ile bu çalışmayı yaptı. Dedikleri şu: 1999 tarihinden itibaren her an olmak kaydıyla Marmara'da 7'den büyük bir deprem olma olasılığı yüzde 62'dir. Yüzde 62 çok büyük bir olasılık. Yazı tura atsan yüzde 50/50 atıyorsun. Bu çok ciddi bir araştırma. Aradan 23 sene geçti. Bizler de hep onu söyledik. Dolayısıyla bakın sonlara yaklaştık. Yüzde 62'den yüzde 80'lere çıktı olasılık." Dedi.

Beklenen İstanbul depreminin önce de İstanbul'da büyük depremler olmuştur. Osmanlı kurulmadan önce 1264, 1509 Mehmet Sultan zamanında, 1766 Sultan 3. Mustafa zamanında 7,1 ve 7,2 büyüklüğüne yakın depremler olmuştur. Bu depremlerin çoğu kuzeydoğu fay hattında (Büyükkada civarlarında) olmuştur. Sonraki İstanbul depremi burada gerçekleşebilir.

Peki, İstanbul bu depreme hazır mı?

Tabii ki hayır! İstanbul'da bir sürü eski bina, kaçak yapı var. Türkiye'nin buna önlem alması gerekiyor hem de hemen. İstanbul'da 16 milyon insan yaşıyor. Ekonomik açıdan ise İstanbul Türkiye'nin merkezidir.

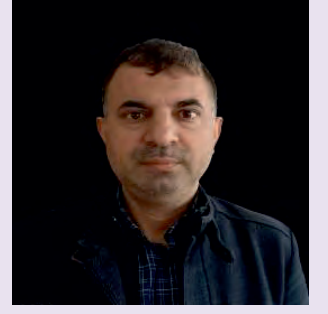
Kısaca en kısa sürede önlem alınmazsa başka bir felaketle daha yüz yüze kalabiliriz.

UNUTMAYIN DEPREM DEĞİL BİNA ÖLDÜRÜR.

Civanmert EKİNGEN - 9/B

DEPREMİN HATIRLATTIKLARI

Meydana gelen her olayın çok boyutlu sebepleri ve farklı açılardan çıkarılması gereken değişik nedenleri vardır. Maalesef ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve “asrın felaketi” olarak adlandırılan depremin de birçok boyutu ile ele alınıp incelenmesi gerekir. Elbette uzmanlar ileride bu konu ile ilgili müstakil çalışmalar yapacaklardır. Depremlerden maddi ve manevi çıkarmamız gereken çok dersler ve ibretler vardır.

Devletin en üst kademesinden tutunda en alt kademesine, mimarından, mühendisine, yapı denetim uzmanından, belediyesine, müteahhidinden ta inşaatta çalışan işçisine kadar herkesin bu hadiseden kendisine bir hisse çıkarıp ona göre davranması lazım. Biz bu makalemizde depremin jeolojik ve fiziksel boyutuna değinmeyeceğiz işin bu yönünü uzmanlarına havale edip depremin manevi boyutuna ve kader ile ilişkilendirilen boyutuna temas edeceğiz.

Bazı durumlarda kelimeler kifayetsiz kalıyor. Maalesef yaşadığımız bu acı hadise de bu olaylardan biridir. Tarihe şerh düşmek için bu yazıyı kaleme alıyorum. İçimizden ve gönlümüzden geçeni satırlara dökmek istedik. Rabbim bir daha böyle bir acı yaşatmasın gerçekten çok zor bir durum.

Bir Müslüman olarak depremi okumak ve bize neler söylediğini anlamak zorundayız. Depremde sadece haneler, canlar hasar görmedi maalesef gönüller, ruhlar, duygular da hasar aldı. İlâhi hikmet ve ilâhi kudret hatta kader sorgulanır oldu. Dinle kavgaları olan ve pusuda bekleyen bazı sahislar din hakkında ileri geri konuşur oldu. Bu deprem bir azap mı, ikaz sorgulanır oldu. Fizik

âleminde meydana gelen artçıların metafizik âlemde yansıması oldu. Bu tür hadiseleri doğru anlamak ve okumak için öncelikle bütüncül bir bakış açısına sahip olmamız gerekir. Yaşanan bu deprem ile ilgili sağlıklı değerlendirmelerde bulunan Mehmet Görmez hoca bu konu ile ilgili şunları söylemektedir.

“ Bu tür ayetleri doğru anlamak için bütüncül bir bakış açısına sahip olmak gerekir. Yerden gelen seslere kulak kabartan yer bilimcilerle gökten gelen seslere kulak kabartan vahiy bilginlerinin ortak bir zeminde buluşması şarttır. Tedbir diye bağırانlar ile takdir diye bağırانların derslerine artık birlikte çalışması bir zaruret halini almıştır. Bu zarurete rağmen ucuz din eleştirilerini Allah’ın ezelden beri tahkim edip yürürlüğe koyduğu sünnetullahı karşı seferber etme niyeti açıkça ifade edelim ki ne bilimseldir ne de ahlakidir. Bilhassa bugün Allah’ı aradan çıkaran bir dile yatırım yapmak veya tedbiri elden bırakıp takdiri kaçış rampası haline getirecek söylemlere yönelmek yaramıza tuz basmaktır. Bir yaraya bin yara ilave etmekten başka bir işe yaramayacaktır. Tedbir üzerinde herhangi bir din diline sahip olmayan bir din dilinin takdir üzerinde konuşması da inandırıcı olmayacaktır.”

Depremde göze çarpan bir diğer husus da bazı kişilerin kendi ihmal ve hatalarının faturasını kadere kesmeleridir. Bu çok yanlış bir tutumdur. Depreme engel olamayız bu bir sünnetullah kanunudur. Diğer bir ifade ile yerin altına hükmedemeyiz ancak yerin üstünde tedbirler alabiliriz. Örneğin, buradan

fay hattı geçiyor burada bina dikilmez uyarılarına rağmen biri kalkıp tam fay hattının geçtiği yere bina dikerse, üstelik demirinden, çimentosundan kısacası malzemesinden de çalarsa beş kat ruhsat verilen binayı da on kat olarak inşa ederse sonrasında da meydana gelen bir felakete ne yapalım kaderdi deyip işin içinden sıyrılamaz. Onun için âlimler tedbir bizden takdir

Allah’tan demişlerdir. Hiç kimse kendisinden kaynaklanan ihmalkârlığının faturasını kadere mal edemez.

Deprem aynı zamanda küllenmeye yüz tutmuş bizi biz yapan değerlerimizin küllerinden yeniden doğmasına vesile oldu. Korona sürecinde insanlar kabuklarına çekilmişti. İnsanların birbiri ile teması neredeyse kopma noktasına gelmişti. Deprem ise bizi birbirimize

yakınlaştırdı. İyilik ve yardımlaşma bağlarımız adeta yeniden küllerinden doğdu. Türkiye ve dünya devletleri depremzedeler için seferber oldu. Doğusu-batısı ile, güneyi kuzeyi ile, türkü-kürdü ve Arabı

ile bütün Türkiye depremin yaralarını sarmak için tek yürek oldu. Zayıflayan ve kopmaya yüz tutan kardeşlik ve komşuluk bağları yeniden perçinlendi.

Mülkün gerçek sahibinin Allah olduğunu dilerse de saniyeler içinde de o mülkü bizden alabileceğine şahit olduk. Bu konuda malumatımız ilmelyakinden hakkalyakin seviyesine çıktı. Mülkün sahibinin mülkünde dilediği gibi tasarruf ettiğine zerrelere kadar şahit olduk. Kaybolmaya yüz tutmuş olan infak duygumuz bu vesile ile tekrar canlandı. Z kuşağı ya da nesli denen gençlerimizin nasıl birer iyilik avcısı olduğuna hep beraber şahitlik ettik. Kira artışı için evinden çıkarmak istediği kiracı ile ev sahibinin aynı ateşin etrafında ısınmak zorunda kaldığı haberini işittik. Bu haber dünyaya hırsla saldıran dini ve imanı para olan insanlar âdeta bir şamar oldu.

Depremde birtakım mucizelere de şahit olduk. Örneğin 128 saat sonra enkazdan tebessüm ederek çıkan masal bebek normal şartlarda annesinin onu iki saatte bir emzirmesi gerekir. Allah'ın rahmetine inayetine bakın sanki gizli bir el onu muhafaza edip beslemiş, doktorlar bu durumun tıbben izah edilemeyeceğini tıbbın bunu izah etmekte zorlandığını ifade ettiler. Bir kadının enkaz çalışma alanına gelip benim çocuklarım buranın altındadırlar deyip arama kurtarma ekiplerini yönlendirmesi neticesinde çocuklara ulaşılması, 13 yaşındaki çocuğa anneniz sizin yerinizi gösterdi demesi üzerine de “benim annem dört yıl önce vefat etti” demesi de bir başka mucizedir. 94 saat, 100 saat, 150 saat, 182 saat, 200 saat hatta 261 saat sonra enkazdan sağ çıkan bebeklere ve gençlere şahit olduk. Bunlara mucize demeyeceğiz de ne diyeceğiz. Normal şartlarda birkaç gün su içmeyen bir kişinin böbrek fonksiyonları iflas eder. Ama öldürmeyen Rabbim öldürmüyor. Bütün bunlardan da anlıyoruz ki “yaşatan” Yüce Allah'tır. Bununla ilgili olarak

“Hiç şüphesiz yaşatan da biziz, öldüren de biziz. Her şey yok olup gittikten sonra bâki kalan gerçek mülk sahibi de biziz.” (Hicr 15/23)

“Gerçek şu ki, göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Diriltir ve öldürür. Sizin Allah'tan başka veliniz ve yardımcınız yoktur.” (Tevbe 9/116)

“Doğrusu, öldüren ve dirilten O'dur.” (Kaf 50/43)

“Gerçek şu ki, dirilten ve öldüren Biziz, biz ve dönüş de bizdir.” (Necm 53/ 44)

Bu ve benzer ayet-i kerimelerin adeta canlı tefsirlerine şahit olduk.

Bu acı hadise bizlere bazı şeyleri de hatırlattı. Deprem bölgesine yardıma giden bir gönüllüye sorulan sizi orda en çok ne etkiledi sorusuna “Çok zengin bir iş adamının bana biraz pirinç ekmek ve su getirin demesi diye cevap vermesi de düşünen ve ibret alanlar için çok önemli bir mesajdır. Mal ve mülkün ahirette bir fayda vermediği o günde anladık ki dünyada iken bile fayda veremeyeceğini bu vesile ile işittik ve gördük. Tek sığınak ve en büyük güç ve kuvvetin merhamet olduğunu gördük. Zira

sırtında yorganını taşıyan da ta Azerbaycan'dan aracına yüklediği eşyalarla yola çıkan da kumbarasındaki harçlığını gönderen de ineğini satıp parasını gönderten de yaşlılık maaşını kaymakama teslim ettiren de merhamettir. Kişinin kendi ölüsüne ulaşip onu kendi elleriyle ve beyaz kefenle gömmesinin de ne kadar büyük bir nimet olduğuna şahit olduk.

Deprem imanının ne kadar büyük bir teselli kaynağı olduğunu da bize hatırlattı. Evlatlarını, anne-babalarını, kardeşlerini ve yakın akrabalarını kaybeden kimselerin “Allah’ım, bu senindi biz de emanetti emanetini geri aldın, bizleri cennette de buluştur” duası imanının ve bilhassa ahirete imanının ne kadar büyük bir teselli kaynağı olduğunu bize hatırlattı. Altı yaşında depremde evladı vefat eden bir baba aşağıdaki şiiri yazarak imanının ne muazzam bir teselli olduğunu bizlere ders veriyor.

“Ahmet’imizi Allah yarattı, bize satmadı, hediye de etmedi. Bir süreliğine emanet etti.

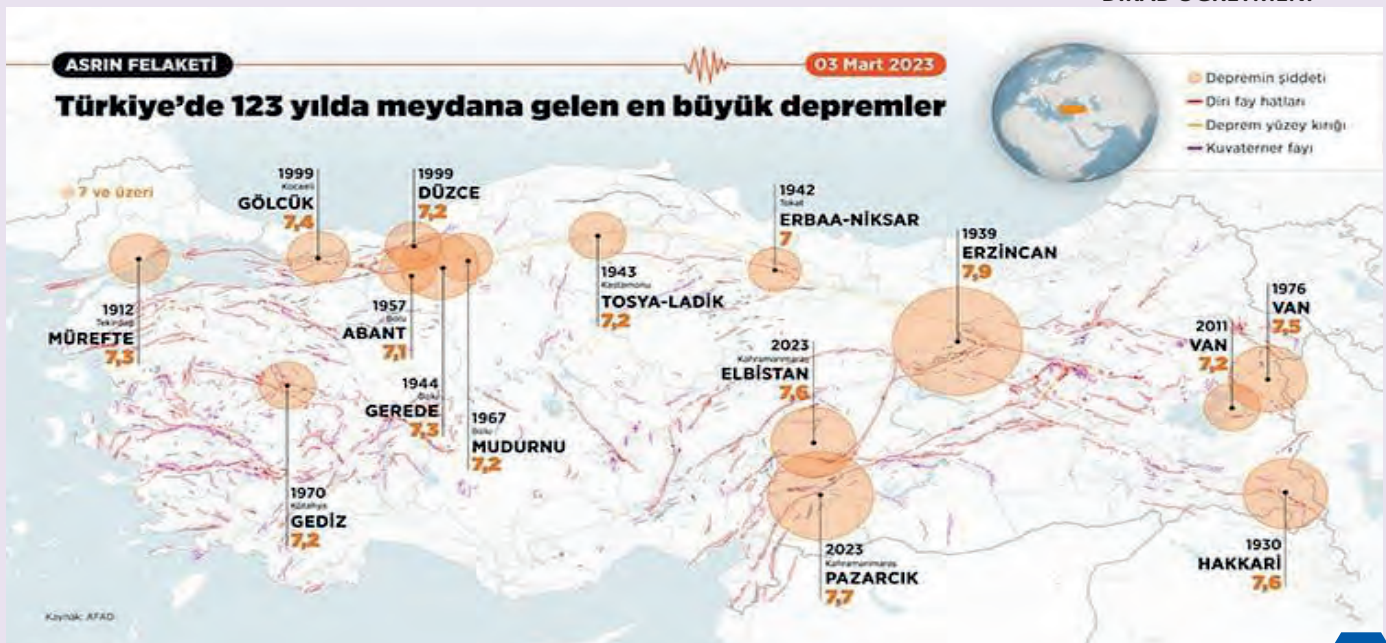
Biz süreyi bilmeyince hep elimizde kalacak vehmettik ama süre bu kadar imiş... Velhasıl bugün sahibi emanetini almayı irade etmiş. Başkası alacak olsa itiraz ederdim. Ama sahibi isteyince ne diyeyim. Kendime ait bir mülkü yabancı birisi almaya çalışsa direnirdim. Ama el değil de sahibi isteyince ne denir?

Rabbim bize bir gül emanet edip altı sene koklattı... Altı senenin her anı için binler şükür borçluyum...

Devamı cennette inşallah...

Bu vesile ile depremde hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah’tan rahmet -inşallah manevi şehittirler giden malları da sadaka hükmündedir- geride kalanlara da sabrı cemil ihsan eylesin âmin, memleketimize böyle bir acı bir daha yaşatmasın, ülkemizi ve milletimizi her türlü arzi ve semavi afat ve belalardan muhafaza eylesin âmin hezaren âmin inşallah...

MUHAMMED BALBAY
DİKAB ÖĞRETMENİ

GELECEĞİN PUSULASI TARİH

Tarih nedir? Tarih öğrenmek niçin gereklidir? Tarih geçmişte meydana gelen olayları, toplumların kültür ve medeniyetlerini inceleyen sosyal bir bilimdir. Her ne kadar tarihte deney ve gözlem yapılmısa da tarihin bir yazma metodu vardır. Tarih belgelere dayalıdır. Bu durum tarihe sosyal bir bilim özelliği kazandırmaktadır.

Peki, niçin tarihi öğrenmek gereklidir? Çünkü insanlar bugünü anlama ve geleceği inşa etmek için tarihi öğrenmelidir. Tarih hem toplumun hafızası hem de geleceğe yön veren bir pusuladır. Tarih geçmiş ile bugünü ve yarını birbirine bağlayan bir köprüdür. Geleceğin inşası için geçmişin iyi tahlil edilmesi gerekir. Bunun için de yöneticilerin ve toplumun tarih bilincine sahip olması gerekmektedir. Tarih bilincine sahip devletler ve toplumlar geçmişteki hatalarını tekrar etmezler. Bizler şu an yaşadığımız zaman diliminde yarının tarihi hakkında düşünmemiz gerektiğinin bilincinde olmalıyız. Yoksa başka toplumların kurguladığı yarının tarihinde bir nesne bir figüran olmanın ötesine geçemeyiz.

Tarih bilimi toplumda neden çok ilgi görmez? Neden bugüne etkisi olmayan geçmişte yaşanmış olaylar dizisi olarak görülür? Öncelikle tüm devletlerde kurgulanmış resmi tarih anlayışı vardır. Tarih övgü- yergi sarmalı içinde anlatılır. Ayrıca resmi tarih anlayışında tarafsız bakış açısı bazen yasal yaptırımlarla engellenir. Bir de popüler kültürün insanları tek tipleştirme, bireyselleştirme ve bunun sonucunda kolektif bilincin çökmesi de tarihe olan ilgiyi azaltmaktadır.

Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'de geçen kıssalarda geçmiş toplumlardan ve olumlu- olumsuz sembol kişiliklerden haber verilmekte, böylece insanların ders ve ibret almaları istenmektedir. Örneğin tipleştirilmesi, bireyselleştirilmesi gibi olumsuz kişilikler her asırda farklı isimlerle toplumda bulunmaktadır. Toplamların bu kişilikleri iyi tanıyıp analiz etmesi, dünya ve ahiret hayatı açısından büyük önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; gerçeklere ulaşma çabasıyla gerekli belge ve metodolojiye sahip olarak tarihi konuları araştırmalıyız. Tarihi olaylara duygusal bakış açısıyla bakarsak bilimsel bakış açısını kaybedebiliriz. Tarih ancak kendi özgür ve özgün dinamikleri içinde var olursa geleceği aydınlatır.

Salih BAĞAT
Tarih Öğretmeni

İSTANBUL'UN FETHİ

Fatih Sultan Mehmet 30 Mart 1432'de doğdu. Daha küçük yaşlarda babası II. Murad tarafından çağırıldı ve Akşemseddin'in yanına, din ve fen eğitimi almaya gönderildi. Ayrıca Osmanlı ailesinde bir gelenek olduğu için de küçük yaşlardan itibaren askeri eğitim de aldı. 12 yaşına geldiğinde II. Murad ömrünün son yıllarını savaştan uzak geçirmek ve hayattaki tek oğlu Mehmet'in hükümdarlığını garantiye almak için Karaman Beyliği ile balkanlardaki devletlere bazı toprak tavizleri vererek tahtı 12 yaşındaki oğluna bıraktı. Kendisi de Manisa'ya çekildi. Sonrasında Balkan ülkeleri anlaşmayı bozup savaş hazırlığı yapınca başta Çandarlı Halil Paşa olmak üzere birçok vezir, II. Murad'a mektup yazdı ve gelmesini sağladı. Tahtı oğlundan geri aldı ve Macarları bozguna uğrattı.

Tarih 1451'i gösterdiğinde II. Murad vefat etti ve Mehmet 19 yaşında tekrar tahtı devraldı. Mehmet'in ilk amacı İstanbul'u alıp Peygamber'in sözüne nail olmaktı. 2 yıl içinde hazırlıklar tamamlandı. Mehmet 100.000'e yakın askeri, Şahi toplarını aldı ve İstanbul sınırına geldi. İstanbul'un fethinde büyük Şahi topları kullanıldı. Çünkü Bizans duvarları

dünyanın en sağlam duvarlarından biriydi. Her bir Şahi topu 6 metre uzunluğunda 274 cm dış çevreye, 92 cm yarıçapa, 18 ton ağırlığa sahipti ve ayrıca her bir güllesi ortalama 500 kiloydu. Bunun yanı sıra 60-70 tane top döktürüldü. İstanbul'un fethindeki en önemli unsurlardan biri

de Haliç'e girmekti. Galata Kulesi'nden Haliç Boğazı'nın girişine uzanan bir zincir vardı ve hiçbir şekilde düşman gemileri giremiyordu Haliç'e. Fatih Sultan Mehmet ise yine zekasını ortaya koydu ve Galata Kulesi'nin arka taraflarından Haliç'e doğru bir alan yaptı ve gemileri karadan yürüterek Haliç'e girdi. Sonrasında Osmanlı donanması Bizans gemilerini vurdu ve donanma hakimiyeti Osmanlı'ya geçti. Tarih 29 Mayıs 1453'ü gösterdiğinde, büyük kara taarruzu başladı ve Mehmet şu sözleri söyledi: "Ya İstanbul beni alacak ya da ben İstanbul'u." Yeniçeriler Bizans surlarında açılan 3 büyük delikten içeri girdi ve İstanbul fethedildi. Sonrasında Hristiyanların merkez yeri olan Ayasofya camiye çevrildi ve orada Cuma namazı kılındı. Böylece Peygamber Efendimiz 'in sözüne de nail olunmuş oldu: "İstanbul elbet fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, onu fetheden asker ne güzel askerdir."

Osman YUSUF PÖGE 10/B

OSMANLI'DA ZARIF KÜLTÜR

İletişim çağında bağıra çağıra bile olsa kendini anlatamayan milletimizin bu sorunu ortadan kaldırmak için çözümü çok uzaklarda aramasına gerek yok. Ecdadımız Osmanlı, bu konuda bize zarif misaller sunmakta

Osmanlı'da Koku Kültürü

Osmanlı'da koku, duyguları ifade etmek için kelimeler kadar sık kullanılmıştır. Misal olarak bir eve kız görmek için gidilmiş ise zambak kokusu sürülürdü. Ev sahibi ise bu davranışı anlayışla karşılardı. Eğer ev sahibi bu nazik teklifi olumlu karşılıyor ise gelen misafire karanfilli şerbet ikram ederdi. Bunun anlamı "Buyurun gelin." demektir. Misafir ise "Ne zaman gelelim?" diye sorardı.

Eğer ikram edilen şerbet sade ise "Bizde size verecek kız yok." demektir. Misafir ise bunu anlayışla karşılar "E hadi bize müsaade." der ve giderdi. Bu misal haricinde; kayınvalide, valide sultan yani hiyerarşide üstte olan bir kişi gelininin, cariyesinin vs. bir davranışından rahatsız olur ise sümbül kokulu mendil gönderirdi. Manası ise "Sen biraz gözüme batıyorsun, kendini toparla yüz göz olmayalım." demektir. Bu misallerde de görüldüğü gibi Osmanlı'da koku zarif bir duygu aktarma yolu olarak kullanılmıştır.

Osmanlı'da Çiçeklerin Dili

Osmanlı'nın koku kültürü haricinde çok zarif başka davranışları da vardır. Bunlara misal vermek gerekirse Osmanlı'da bir evin önünde sarıçiçek varsa "Evde hasta var; ey sokaktan geçen satıcılar, Gençler biraz daha sessiz olun." demektir. Eğer evin önünde kırmızı çiçek varsa "Gençler, biraz konuşmalarınıza dikkat edin, evde evlenme çağına gelmiş genç kız var." demektir.

Osmanlı'da Misafir Ağır lama Kültürü

Evin dış avlu kapısında iki tokmak bulunurdu. Biri çiçek motifli ve küçük, diğeri ise aslan motifli ve büyüktü. Gelen misafir erkek ise aslan motifli tokmağı çalardı, misafire kapıyı evin beyi açardı evin beyi yok ise de kapıyı mahremiyete uygun şekilde evin hanımı açardı. Gelen misafir kadın ise çiçek motifli tokmağı çalardı, kapıyı ise evin hanımı açardı. Gelen misafirin ayakkabıları düzeltilirken dışa doğru değil, kapıya doğru çevrilirdi. "Git bir daha gelme." Değil de "Gitsen dahi ayağın her

daim buraya dönük olsun." şeklinde ifade edilirdi. Bunun yanında misafire kahve ve su getirilirdi. Misafir önce kahveyi içerse tok olduğu anlaşıldı. Ama önce suyu içerse aç olduğu anlaşılır ve hemen sofraya kurulurdu.

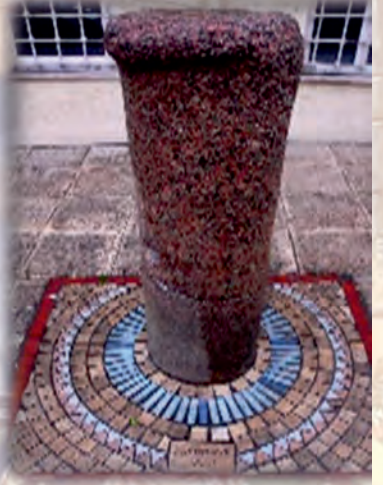

Osmanlı'da Sosyal Yardımlaşma

Osmanlı'da camilerin arka tarafında pek kimsenin geçmediği bir konumda sadaka taşları dikilirdi. Yardım yapmak isteyen kişi gider gönlünden geçen yardımı oraya bırakırdı. Muhtaç olan kişi ise ihtiyacı olan kadarını alır giderdi. Bu sayede veren riyakârlıktan, alan mahcubiyetten kurtulurdu. Bütün bu davranışlar toplumumuzun her kesiminin ihtiyaç duyduğu davranışlardır. Bizim ecdadımız bu gibi davranışlarla bizleri yetiştirmişken biz neden en ufak bir karmaşada sesimizi yükseltiyoruz. Ecdadımızın bu manevi kültürel miraslarını bir köşeye atıp tarihin tozlu raflarında bırakmak ne kadar akıl kârıdır? Bir hazinenin toprağın, tozun arasından çıkmadığı sürece bizlere ne kadar faydası olabilir?

Bana kalırsa bu gibi değişimlere kendimizden başlamalıyız. Tolstoy'un dediği gibi "Herkes dünyayı değiştirmeyi düşünür ama kimse kendini değiştirmeyi düşünmez..."

Ceren Ecrin DEMİR 9/D

Muhammed Anaç
(2021 Mezunu)

SELÇUKLU'DA ÖĞRENCİ OLMAK

Dünyada bir medeniyetin işlerlik kazanması ve istikrarla bunu sürdürüp başka medeniyetlerin gelişmesine teşvik olmasının altında yatan en büyük altyapı unsurlarından biri eğitim ve öğretimdir. Bu minvalde bakacak olursak eğitim sahasında yapılan yenilikler bir medeniyetin

inşasına temel olabilir. Selçuklu'yu incelediğimizde takriben yarım asırdan daha az vakitte dünyanın en büyük devleti olmuştur. Bu sahadaki çalışmalar medeniyetin dalga dalga insanlığı etkilemesine ve nice şahsiyetli insanın dünyada imar faaliyetine yol açmıştır.

Ülkenin kuruluşuyla birlikte Tuğrul Bey Nişabur'da bir medrese açmıştır. Bu medrese hem pozitif bilimler hem dini ilimler vermiştir. Sultan Alparslan bu zemini genişletmiş, Nizamiye medreselerinin tüm ülkede olmasını Nizamülmülk'ten istemiştir.

Nizamiye medreselerini incelediğimizde modern bir kampüs anlayışı görülmektedir. Şu anki zeminde öğrencilerin okulla iletişimleri çevresel uyaranlarla sürekli kesintiye uğruyor. Eve gelen çocuk zihnini dağıtan etmenlerle dikkatini ve konsantrasyonunu toplayamamaktadır.

Selçuklu 'da bu durum yatılı bir anlayış ve medresenin etrafına sosyal yapılar inşa etmekle çözüme kavuşturulmuştur. Ayrıca öğrencilerin tabiatla ilişkisi daima canlı tutulması için medresenin etrafındaki tabiatla sıkı iletişimler kurulmuştur. Özellikle Nizamiye medreselerindeki eşitlik politikası çok çarpıcıdır. Öğrencinin zengin veya fakir olması alacağı eğitimin seviyesini değiştirmiyordu. Sultan Alparslan'ın emriyle maaş bağlatılan öğrenciler aynı düzeyde eğitimi alıyor ve ekonomik boyutun onları etkilemesine izin verilmiyordu. Bu öğrenciler maddi sıkıntıdan uzak kendilerini bilime veriyorlar ve kendilerini rahatça yaşama imkânı veriyordu. Bu meseleye en iyi örnek İmam Gazali'dir. Fakir ve zeki bir öğrenci olan İmam Gazali Nizamiye medreselerinde okuyup ileride Nizamiye medresesinin başmüderriisi olacaktır. Medreselerin giderleri vakıflarla sağlanıyordu. Elimizdeki verilere göre medreselerin yıllık 60 bin dinar gideri vardır ve bu çok ciddi bir rakamdır.

Her medresenin bir kütüphanesi bulunuyordu ve bu kütüphaneler halka açıktı. Bu durumdan isteyen herkes faydalanabiliyordu. Bu sayede toplumun bilgi ve idrak seviyesi de hayli terakki etmiştir.

Selçuklularda dersler dört ana başlıkta toplanmıştır: Din ve hukuk dersleri, dil ve edebiyat dersleri, felsefe dersleri, müspet bilim dersleri.

Haftada üç gün ve günde 4 saat olan eğitim programı öğrencilerin bilişsel seviyelerine göre değişiklik gösterebiliyordu.

Zeki olduğu anlaşılan bir çocuk ona uygun sınıf düzeyine geçiyordu.

Selçuklular devrinde tıp öğrenimi daha çok devrin büyük hastanelerinde yapılıyordu.

Bunun gibi örnekler Selçuklu 'da öğrenci olmanın birçok noktada ilime ve bilime götürdüğü apaçık görülmektedir. Günümüz modern eğitim anlayışıyla kıyaslarsak bu eksiklikleri giderip var olan güzelliklerle birlikte medeniyetimizin sonraki nesillere intikalinde büyük bir adım atılmış olur ve yükselen bilinçle birlikte artık görmek istemediğimiz şeyler bizden uzunca bir süre uzak olur.

TÜRK SÜPERMEN

Merhabalar, bu bölümde bizim kalemimizden Naim Süleymanoğlu'nu tanıyacaksınız. Biz Naim Süleymanoğlu'nu seçtik çünkü Naim sadece spor alanında değil daha pek çok alanda da insanlara ilham vermiş bir sporcudur. Kendisi bir Bulgaristan Türküdür, aynı zamanda 2 milyon Bulgaristan Türkü'nün de kahramanıdır. "Türk Süpermen" adıyla da anılır. Tüm zamanların en iyi haltercisi olarak kabul edilir. Fiziksel olarak ufak tefek görünen Naim, kendisinden beklenmeyen bir güce sahip olduğundan ötürü "Cep Herkülü" lakabına layık görülmüştür.

Naim Süleymanoğlu 23 Ocak 1967'de Kırcaali, Bulgaristan'da doğmuştur. 1977'de yani 10 yaşındayken tesadüfen keşfedilmiş ama yaşı henüz haltere başlamak için yeterli olmadığından resmiyette 4 yaş büyük gösterilmiştir. Doğuştan yetenek Naim, kendisinden yaşça büyüklere kıyasla, küçük yaşına rağmen çok büyük başarılar sergilemiştir. İlk büyük başarısı henüz 15 yaşındayken Brezilya'da düzenlenen Dünya Gençler Halter

Şampiyonası'nda 2 altın madalya alarak şampiyon olmasıdır. Ardından 16 yaşındayken tekrar rekor kırarak yine şampiyon olmuş, böylece halter tarihinde en genç dünya rekortmeni unvanını almıştır. 1983-1986 yılları arasında gençler kategorisinde 13, büyükler kategorisinde 50 olmak üzere tam 63 rekor kırmıştır. Yine bu iki dönem arasında dünya ve Avrupa şampiyonalarında 52, 56 ve 60 kilolarda şampiyonluklar yaşamıştır. Aynı zamanda Naim 1984, 1985 ve 1986 yıllarında dünyada yılın haltercisi seçilmiştir.

1984 Los Angeles Olimpiyatları'na Bulgaristan'ın o zamanki siyasi durumundan ötürü katılamamıştır. Bu dönemde Bulgar Hükümetinin Soya Dönüş Operasyonu kapsamında Bulgaristan'da yaşayan Bulgaristan Türklerinin isimlerini zorla Bulgarca isimlerle değiştirmişlerdir. Aynı zamanda din olarak Hristiyanlığı kabul etmelerini amaçlamışlardır. Bu zulme karşı çıkan Türk aydınlarını ise sürgün kamplarına göndermiş ve türlü türlü işkencelere maruz bırakmışlardır. İsimleri zorla değiştirilen Bulgaristan Türkleri gibi Naim

Süleymanoğlu'nun da ismi hükümet tarafından kendisinden habersiz bir şekilde, Bulgarca bir isim olan Naum Shalamanov olarak değiştirilmiştir. Ardından Naim ismini kendi isteğiyle Bulgarca bir isimle değiştirmiş gibi halka lanse etmişlerdir.

Başta Kırcaali'de olmak üzere daha pek çok şehirde de uygulanan Bulgarlaştırma Operasyonu, uluslararası basına hiç yansıtılmamış hatta Bulgaristan içerisinde bile duyulmamıştır. Ailesi Kırcaali'de yaşadığından dolayı Naim olaylara birinci dereceden tanıklık etmiştir. Naim, Bulgaristan Hükümeti'nin kendisi üzerinde kurduğu baskılardan kurtulmak ve 2 milyon Bulgaristan Türkü'nün başından geçenleri uluslararası alanda duyurabilmek için 1986'da Türkiye büyükelçiliğine sığınmıştır. Çok zorlu koşullarda Türkiye'ye getirilmiş ve getirilmesiyle bizzat Turgut Özal ilgilenmiştir.

Türkiye'ye ilticasının ardından verdiği röportajda Bulgaristan Türklerinin başından geçenleri anlatmış fakat röportajı sadece Türk basınında yer almıştır. Bunun üzerine Naim, sesini dünya çapında duyurabilmek için kendisine en yüksek hedefi belirlemiş ve 1988 yılında olacak olan Seul Olimpiyatları'na hazırlanmaya başlamıştır. Ancak olimpiyatlara 1 ay kala en ileri seviye dizanteri hastalığına yakalanmıştır. Ancak buna rağmen hedeflerinden şaşmayan Naim, ölüm tehlikesini göze alarak, 1 ay boyunca eve dönmeden antrenmanlarına devam etmiş ve bu süre içerisinde kaldığı spor salonunun kapısında hep ambulans tutulmuştur. 1988 Seul Olimpiyatları'na Türkiye adına katılabilmesi için Türk Hükümeti tarafından Bulgaristan'a 1 milyon 250 bin dolar ödenerek gerekli izin alınmıştır. Bu olimpiyatlarda Süleymanoğlu 60 kg koparmada sırasıyla 145, 150,5 ve 152,5 kg; silkmede 175, 188,5 ve 190 kg; toplamda da 320, 339 ve 342,5 kg kaldırmıştır ve altı dünya, dokuz olimpiyat rekoru kırarak muhteşem bir zafer elde etmiştir ve böylece Türkiye'ye olimpiyatlar tarihinde güreş dışında ilk altın madalya kazandıran sporcu olmuştur. Silkmede kaldırdığı kendi ağırlığının üç katından 10 kilogram fazla olan 190 kg ile ve bunu başaran dünyadaki tek kişi olarak tarihe adını yazdırmıştır. Dünya üzerinde bu başarıyı tekrarlayan başka bir halterci hâlen çıkmamıştır. Bu büyük rekoru sayesinde Naim, bu sefer sadece Türk basınına değil uluslararası alanda da sesini duyurmayı başarmıştır. NATO ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde bu olaya el konulmasıyla birlikte Bulgarlaştırma siyaseti azalmıştır ve en sonunda sona ermiştir. Türkler mahkeme kararıyla adlarını tek tek geri almışlardır.

Kariyeri boyunca 3 altın olimpiyat madalyası, 7 dünya şampiyonluğu ve 6 Avrupa şampiyonluğu olan Naim Süleymanoğlu 18 Kasım 2017'de aramızdan ayrıldı. Tek istediği halkına evrensel insan haklarını yaşatmaktı. Çocuk yaşta halkı için kaldırılmayacak yüklerin altına girdi ve kaldırdı. Bedelini bilerek ve isteyerek hayatıyla ödedi. Aramızdan ayrıldığında henüz 50 yaşındaydı.

NEFSİMİZDE DÖRT ÖZELLİK

Fıtrat: Yaratılış, yapı, karakter, tabiat, mizaç anlamlarına gelmektedir. Terim olarak **fitrat:** Allah Teâlâ'nın mahlûkatını kendisini bilip tanıyacak ve idrak edecek bir hâl, bir kabiliyet üzere yaratmasıdır. Ayrıca fıtrat, tabii eğilim, huy, cibilliyet, içgüdü, istidat gibi anlamları da ifade eder. Fıtrat, insanın yaratılıştan sahip olduğu fizikî özellikler ve yine doğuştan sahip olduğu karakter, tabiat, yaratılış, Allah'ın, bütün varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratmasıdır. Fıtrat, insana sonradan verilmemiştir. İnsanın yaratılışında var olan yüksek istidat ve yeteneklerdir. **Bakara süresi 260. Ayette Hz. İbrahim peygamber ile ilgili bir kıssa anlatılmaktadır.** "İbrahim "Rabbim! Ölülerini nasıl diriltiyorsun, bana göster!" deyince, rabbi "Yoksa inanmıyor musun?" demişti. O "Hayır inanıyorum, fakat kalbim tam tatmin (ikna) olsun diye" cevabını verdi. Rabbi "Kuşlardan dört tane al, onları kendine alıştır, sonra (parçalayıp) her bir tepeye onlardan bir parça bırak, sonra onları çağır. Koşarak sana gelecekler ve şunu bil ki, Allah hep galiptir ve hikmet sahibidir" **buyurdu.** Hazret-i Mevlânâ; Kur'an'da zikredilen bu dört kuşun, birer çirkin huy olarak içimizde yaşadığını söyler. Ona göre; insanın ruhen gelişmesi ve olgunlaşması için, bunlardan kurtulması gerekir. Ruhun kurtuluşu; çirkin huylu dört kuşun, itaat altına alınmasına bağlıdır. Önce onların başlarını kesecek, etlerini ezeceksin. Sonra da yeni baştan dirilteceksin ki, itaat altına alabilesin.

Dört kuş; sembolik anlamda, dört çirkin huyu temsil eder: Bunlar Horoz, Kaz, Karga, Tavus Kuşu. Horoz; Şehvetin ve çok eşliliğin sembolüdür. Çünkü tek başına bir sürü tavuğa kocalık eder. Çoğu zaman diklenir, böbürlenir ve üstünlük taslar. «Horozlanmak» deyişi bu karakterde olanlar için kullanılır. «Kart horoz» veya «Horoz ölür, gözü çöplükte kalır.» gibi deyimler; yaşlandığı hâlde, gözü hâlâ hovardalıkta olanlar için söylenir. Hz. Mevlânâ; "Kadına bakmayışından dolayı, köre sevap yoktur." der. Sevap, Yusuf gibi sıhhati ve şehveti yerinde olanlar içindir. Çünkü düşman yoksa savaş da olmaz. Şehvet yoksa neye hâkim olacaksın? Bir şeye meylin ve isteğin yok iken, onu yapmamak sabır değildir. Aklını başına al da kendini hadım etmeye kalkma. Çünkü iffetli olmak ve temiz kalmak, ancak şehvet varken söz konusudur. İnsanda hevâ ve heves olmasaydı, onlardan sakınmak da emredilmezdi. Hiç ölümlere karşı savaşmış, gazi olunur mu? Kaz; Hırsın ve doymak bilmez açgözlülüğün sembolüdür. Hırs coşunca; akıl ve mantık susar, sağduyu ve itidal kaybolur. Gözü hırs bürüyünce, göz görmez olur.

Hazret-i Mevlânâ diyor ki: “Himmet ehlinin öyle can sırları vardır ki, onları altın ve pırlanta gibi saklarlar; aşağılık insanlardan gizlerler. Altın, ahmakların yanında can gibi değerlidir. Oysa sultanlar, altını canın ayakları altına saçarlar. Hırs, boş yere seraba koşar. Akıl ona; «Dikkatle bak, o gördüğün su değil!» der. Hırs dinlemez, akla üstün gelir. Çünkü altın, hırs ehline can olmuştur, aklın feryadını duymaz. İnsan, hırs tuzağının ipine takılıp, yere düşünce ve burnu kırılınca, ancak o zaman kendisine el uzatan «nefs-i levvâme»nin sesini işitmeye başlar. Başı duvara çarpmadıkça, kulağı vicdanından gelen nasihatın sesini duymaz.”

Velhâsıl hırs, gözü kör, kulağı sağır, aklı da felç eder. Karga; Sonu gelmez isteklerin ve boş hayallerin sembolüdür. Karga uzun ömürlü bir kuştur. Yüz elli sene yaşadığı söylenir. Rengi kara, sesi çirkin, leş ve pislik yiyen, eti yenilmeyen, etrafa zarar veren sevimsiz bir kuştur. Kargadan daha az ömre sahip olan insan, sanki bin yıl yaşayacakmış gibi emellere kapılır, hayaller kurar. Bu yüzden de bugün yapması gereken işleri yarınlara erteler. Ne kadar yaşayacağını, gelecek günlerin neler getireceğini bilmediği hâlde, yarınlara bel bağlar. Oysa yarınlar; ihtiyarlık, hastalık ve aciz günleridir. İhmal ve tembellikle boşa harcanmış ve kötü yaşanmış bir ömrün faturasını, ihtiyarlık en ağır şekilde öder. O hâlde insan, ne diye boş hayallere kapılır da kendini avutur durur? Tavus Kuşu; Makam ve mevki tutkusunun, şöhrete, süse ve geçici güzelliklere düşkünlüğün sembolüdür. Tavus kuşu; Tiz sesli, güzel tüylü, hindi büyüklüğünde bir kuştur. Özellikle erkeği; kuyruğunu bir yelpaze gibi açınca, gökkuşağını andıran bir renk armonisi meydana gelir. Kuşlar arasında süslü tüyleri ile ünlü olan bu kuş, bu hâliyle; «Var mı benim gibisi?» demek ister. Bundan dolayı; güzellik, servet, şöhret, mevki ve makam yüzünden şımaran ve üstünlük taslayan, hâsılı ne oldum delisi olan herkese örnek teşkil eder.

İnsanın yaratılış fitratında olan bu dört kuş can bedende olduğu sürece öter durur. Dördü de ayrı ayrı senin içinin tercümanı olur. Sen hâlâ bu dört kuşu besler durursun. Bilmezsin ki bu dört kuş, senin cennetini cehenneme çevirmektedir. İbrahim ol ve bu kuşları öldür. Her birinin leşini bir dağın tepesine bırak. Bırak ki, gönül yurdun yeşersin, ebedi bir vatan olsun. Hz. Peygamber efendimiz "Ölüm gelip çatmadan evvel, şehvanî ve nefsanî hislerinizi terk etmek suretiyle bir nevi ölünüz" buyurmaktadır. Esas gaye hedef, nefsimizin kötü arzu ve isteklerini kontrol altına alarak, bu kötü huyları yaşarken öldürerek, “Ey imanın huzuruna kavuşmuş insan! Sen O’ndan razı, O da senden hoşnut olarak rabbine dön. Böylece has kullarımın arasına sen de katıl. Cennetime gir!” (Fecr Suresi 27- 30) ayetlerine mazhar olup rabbimizin huzuruna varabilmektir.¹

Kadı Beyzavi Hazretleri, şöyle bir işarî ²tefsir yapar ve der ki: Bu dört kuş, nefsin dört sıfatına işaret eder. Kaz, yüksekten uçma sevdasına; karga, uzun emel ve kuruntuya; horoz, öfke ve sertliğe; tavus kuşu da güzelleşmek sevdasına işaret eder. Dolayısıyla bu ayet, mana-yı işarisiyle şöyle der: Ey insan! Nefsinde, kazın sıfatı olan yüksekten uçma sevdasını, hırsın ve doymak bilmez açgözlülüğünü öldürebilirsen; karganın sıfatı olan, uzun emel ve kuruntudan vazgeçebilirsen; horozun sıfatı olan, öfke ve sertliği bırakabilirsen ve tavus kuşunun sıfatı olan, güzelleşmek sevdasından kurtulabilirsen; o nefsi Allah'a itaate çağırdığında, Hz. İbrahim'e kuşların koşması gibi, nefsin de sana koşarak itaat eder.

Eyyüp HANSU 11/A

¹ Bkz: Emin Işık, Kime Kulsun?

² **İşarî tefsir:** Bir kelamın doğrudan değil, işaret olarak ince anlamlar taşımasıdır. Başka bir ifadeyle: Müfessirin, içine doğan ilham ve işaretlerle ayetleri manalandırmasıdır.

NEBİLER NEBİSİ HZ MUHAMMED (SAV)

İnsanların en güzel yüzlüsü, insanların en tatlı sözlüsü, insanların en güzel huylusu.

En dürüst, en emin, en güvenilir, en fedakâr, en ince ruhlu insan...

Kalplerin sevgilisi, nebiler nebisi, yumuşak kalpli rahmet peygamberi Hz. Muhammed(sav). Hasan bin sabit şiiirinde “Vema medahtü Muhammeden bimekâleti velakin medahtü mekaleti bi Muhammed” yani “Ben sözlerimle seni övmüş olmadım, velakin sen o kadar güzelsin ki senin adını anmak sözlerimi güzelleştirdi.” buyurmuştur.

Doğduğunda yetimdi. Baba şefkati görmedi. Herkes sığınırken, sarılırken babasına kim bilir rahmet peygamberi ne hissetti. Altı yaşında annesi vefat etti. Öksüz kaldı bu sefer de rahmet peygamberi. Annesizliğin yalnızlığını sadece yaşayan bilir. Yıllar sonra bir sefer dönüşünde Ebva'dan geçerken annesinin kabrinin bulunduğu yere yaklaşınca gözyaşları mübarek yüzünden dökülmeye başladı. Sahabe efendilerimiz sordu:” Ne oldu ya Resulallah(sav) “diye. “Annemin bana olan şefkat ve merhametini hatırladım.” demişti rahmet peygamberi. Sahabeler de tonlarca duygu yükü taşıyan bu sözleri duyunca onlar da ağlamaya başladı.

Onun hayatı hep hüzün, onun hayatı hep çile olmuştu. Bir davanın yükü var her karesinde. İlk ayetin indiği Hira Mağarası’nda kim bilir nasıl bir haşyet nasıl bir korkuydu Cebrail (as) gibi azametli bir meleği görmek?

Binlerce yıllık bir İslam davasını omuzlarına yüklemek nasıl bir yükü? Yıllar sonra Hûd suresindeki “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol.” ayetini gösterecek ve “Bu ayet beni ihtiyarlandırdı.” diyecek. Belini büken bir davanın yükünü o Hira’da üstlenecekti.

İlk ayetler inince gönlüne, vahyin yükünün ağırlığı onu tesiri altına almıştı. Koşarak evine gitti. Hatice’sine “Üstümü ört” dedi. Hatice annemiz(ra) ona dayanaktı. O gün şefkatiyle sarıp sarmaladı rahmet peygamberini.

Peygamberimiz aleyhiselatu vesselam korkusunu dile getirince teselli etti Hatice annemiz. “Merak etme sen fakire kol kanat gerer, düşküne yardım eder, akrabayı gözetirsin. Allah seni zayı etmez” dedi. Bir de amcası Ebu talip ona kol kanat geriordu. Kureyşlilerin zulmüne karşı direniyor, yeğenini himaye etmeye çalışıyordu. Fakat o zalimler uslanmıyor, ellerinden gelen her zulmü uyguluyorlardı.

Nebiler nebisi, rahmet peygamberine artık emir gelmişti: “kum fe enzir.” “Kalk ve uyar.” Tek başına, karsısında inatçı, mutaassıp vahşi kalabalıklar, kavimler, aşiretler, değiştirilmesi imkânsız gibi görülen adetler.

Efendimiz (sav) çok çetin ve ıstırap dolu bu yolu ümmeti için yürümeye çıkmıştı. Bazen yürüdüğü yollara dikenler saçıyorlar bazen de hakaret edip vuruyorlardı. Çok zor günlerdi. Nicesi şehit ediliyordu. Mesela ilk şehitler: Yasir ve Sümeyye. Birisi karnına yavaş yavaş saplanan bir mızrakla diğeri bir ayağı bir deveye öteki ayağı başka bir deveye bağlanıp vücudu ikiye ayrılmıştı.

Parçalanmıştı vücutları lakin onlar asla dinlerinden vazgeçmiyorlardı.

Her sahabe ayrı bir zulme uğrarken boykot yılları başladı. Müslümanlar bir mahalleye hapsedildiler. Yemek ve su verilmedi; ticaret etmeleri, herhangi bir şeyi takas etmeleri yasaklandı. 3 yıl bu şekilde yokluğa, açlığa dayandı Müslümanlar.

Bir gün bir sahabe efendimiz açlıktan bayılacak bir şekilde efendimizin huzuruna geldi. Huzuru nebeviye girince “ya Resulullah açım” dedi. Ve karnına bağladığı tek taş parçasını gösterdi. Resulullah

(sav), karnini açtı. O iki tas bağlamıştı. Belki de açlıkta en zirveyi yaşamıştı. Derken hüznün yılları başlamıştı. Ona kol kanat geren amcası Ebu talip ile biricik gözbebeği Hz. Hatice annemiz vefat etmişti. Kureyşliler zulmünü artırmıştı. Nebiler nebisi iki günlük

mesafedeki güzel yaylaları olan taife gitti bir umutla. Eşrafı zengindi. Belki İslam'ı kabul ederlerse ümmeti de rahatlardı. Ama öyle olmadı. Ona hiç unutmadığı zorluklardan birini yaşattılar. Evlatlığı Zeyd ile yayan olarak gitmişti taife. Sakif Kabilesinin önde gelen üç ismi yönetiyordu şehri Mesud, Yalel ve Habib.

Efendimiz çıktı huzurlarına anlattı durumu, tebliğ etti. Yaşadıkları zorluğu anlattı. Dalga geçtiler, küçük düşürdüler. Peygamber efendimiz(sav) i çıkışta tüm tariflilere taşlattılar. Üstü başı kan revan içinde kalmıştı nebiler nebisi.

Sakın Muhammed'in bir damla kani yere düşmesin buyurmuştu meleklerle cenabı hak. Cebrail hiç inmediği kadar süratle indi. Ya Resulullah, Allah diyor ki habibim isterse şu iki dağı Taif üstünde

birleştireyim ve hepsini helak edeyim. Efendimiz(sav) boynunu büktü. Ümmetim dedi. Ümmetim. Belki içlerinden iman edecek bir kişi çıkar dedi. Allah o şehirde bir kölenin Müslüman olmasıyla efendimizin yüreğini teselli etmişti. İşte rahmet peygamberi...

Efendimiz aleyhiselatu vesselamin hiçbir işkence ile İslam davasından vazgeçmediğini gören müşrikler; farklı bir yol izlemeye karar vermişlerdi. Toplanıp gitmişlerdi nebiler nebisinin huzuruna. ” Ey Muhammed, ne istiyorsun? Sana Mekke’nin en güzel kadınlarını verelim. Mallarımızı verelim, Hepsini. Eğer hükmetmek istiyorsan, Mekke’nin başına sen geç. Yeter ki davandan vaz geç. Nebiler nebisi ise “bir elime güneşi, ötekine ayı verseniz ben yine davamdan vazgeçmem.” dedi. İşte biz böyle bir peygamberi, nebiler nebisini görmeden sevdik.

Fatih Sultan Mehmet’in şiirinde dediği gibi:

Sen kokmayan gülü neyleyim, Neyleyim sensiz baharı? Sen doğmayan günü neyleyim, Neyleyim sensiz ben dünyayı?

Senin tenine değmeden gelen yağmuru istemem meltemi istemem.

Seni parlayacaksa parlasın yıldızlar, sana yanmayan yıldızı semalarda istemem.

Bülbüller söyleyecekse seni söylesin, Senden okumayan bülbül olsa dinlemem.

Özlemim sen olacaksan yansın yüreğim,

Sılası sen olmayan gurbeti istemem, vatani istemem.

Bir ateş yakacaksa beni kalbimden,

Senin aşkının ateşi yaksın,

Senden gayrı başka bir aşkla kül olursa kalbim, bu kalbi istemem, ateşi istemem, koru istemem.

Seni göremediğim vahalar bedevilerin olsun, ben senin çölünü isterim, suyu istemem.

Sana çıkacaksa durmaz yürürüm,

Sonu sen çıkmayan yönü istemem, yolu istemem.

Ben gönüllü bir köleyim, kulağımda küpem.

Kalbini fethedecekse geçerim bin Sina’yı birden.

Yoksa neyime?

Bu fethi istemem, Mısır’ı istemem, cihanı istemem.

Ben Sultan Fatihim, önümdüyüm İstanbul’un.

Yakarım bu şehri yüzünde bir tebessüm için.

Yoksa gül yüzünü güldürmeyen sultanlığı istemem, İstanbul’u istemem.

Ben bir garip yunusum, yazdığım sensin, yandığım sen.

Senden gayrı bir aşka ben kalemi istemem, kâğıdı istemem.

Ben senin ümmetinim, sensin benim efendim.

Senden gayrı, senden başka efendi istemem, sevgili istemem, istemem...

ÇOCUKLARDAN ÖĞRENECEĞİMİZ ÇOK ŞEY VAR

Çocukların dünyaya bakışı her zaman ilginç olmuştur (tabii ki biz yetişkinlere göre). Onların eşyayla kurduğu bağ bizim duygu dünyalarımızla ifade edemediğimiz bir anlama dönüşmüş durumda. İnsan olarak bizim eşyaya ve tabiata cansız bir varlık gibi muamele etmemiz, kendi tabiatımıza mahsus özel bir duygumuzu zamanla kaybetmemizle açıklanamaz mı? Nitekim çocuk kafası masallardaki olmayacak şeyleri gerçek gibi tahayyül edebilecek bir esneklikteyken, bu esneklik tıpkı kemiklerimizin katılaşması gibi zamanla katılaşmıyor mu? Demek ki bizim gerçekten çocukların dünyasına inip ruhlarındaki ve bedenlerindeki samimiyeti, masumiyeti, saflığı idrak edip hayatlarımıza yansıtmanız bazı perdelerin kalkabileceği umudunu taşıyor. Tabii o çok yoğun(!) hayatlarımız bu meseleyi önemseyecek bir zamana yer açarsa

...

Çocukların bu anlayışlarını anlamak için bize edebiyat dünyası yardımcı olabilir. Küçük Prens bu noktada çok güçlü bir argüman sunuyor bize. Edebiyatın saf gerçeklikle kalmayıp onu dönüştürdüğü gerçeğini de ele alırsak bize güncel hayattan örnekler gerekiyor. Ülkemizde yaşanan afetin birçok farkındalığa yol açtığı bariz bir durum. Edebiyat bu yönüyle anlamamıza yardımcı olacaktır.

Elli beş saat avucunu sıkmadan, uyumadan muhabbet kuşunu tutan bir çocuk var. Sevdği bir hayvanla kurduğu bağın gücüne bakıp sevmenin gücünü, isar bilinciyle hareket edip kendinden önce hayvanını muhafaza etmenin yetişkinlere özgü(!) olgunluğunu, dışardan bakanlara çok güçlü bir güven duygusunu inşa ettiği görülebilir.

88 saat sonra önce kedimi kurtarın diyen bir çocuk var. Her ne kadar da tam vukufiyetle anlayamasak da kedinin dayanma noktasındaki sabrını müşahade eden çocuğun kendisinden önce onun için adaletini göstermesi görülebilir.

90 saat sonra çıkan, uzatılan suyu daha muayene olmadım diye içmeyen bir çocuk var. Öğrendiği bir bilgiyi bilincinin derinliklerine hapsetmeyen, bilgisini uygulama sahasına en

umulmadık zamanda bile çıkarabilen, arzusuyla sağılığı arasına, güçlü iradesini ortaya koyan bu davranış görülebilir.

78 saat sonra enkazın altından çıkan, “Çıkamam, çıkarsam babam sıkışır.” diyen bir çocuk var. Bu çocukta kendi can acısına bakmayıp kurtarılma önceliğini babasına veren ve merhamet eden bir saflık görülebilir.

Hemşirenin ona su veya çikolata ikram edebileceğini söyleyince aç olmadığını ve aşağıda bir ablanın onunla oyun oynadığını söyleyen bir çocuk var. Oysa biz aç kalabiliriz derdiyle oradan oraya saldırırken bu çocuğun hiçbir telaş emaresi göstermemesi ve doyması ne kadar da acayip(!) bir durum. Yetişkinlerin dünyası birbirlerini menfaat anlaşmalarıyla bağlarken masumiyetin, sakinliğin, saflığın timsali olan bu

çocuklardan gerçekten öğreneceğimiz çok şey var.

Tuana DEMİR / 10-C

BUŞİDO

Geçen Dünya Kupasında statlarda maç sonu ilginç bir olay yaşandı. Herkes stadı terk ettikten sonra Japonlar stattaki tüm çöpleri toplayarak tüm dünyanın haber manşetlerine taşındılar. Daha da önemlisi bu maç onların maçı değil dünya kupasının açılış maçıydı. Japonların bu hareketinin altında elbette ki güçlü bir ahlak ve yaşam felsefesi yatıyordu. Bununla birlikte Japonlar halen dünyanın en büyük 3. Ekonomisine sahipler. Ülkelerinde tarıma elverişli arazi oranı yüzde 15 iken ekonomisinin büyük bir kısmının sanayi üretiminden kaynaklandığı görülüyor. Peki bu modern çağa çok yakın bir zamanda Meiji Restorasyonu ile giren bu ülke nasıl oluyor da bu kadar hızlı bir şekilde sanayisini geliştiriyor? Biz de bunu araştırdığımızda BUŞİDO denilen Samurayın yolu felsefesinin toplumun dinamizmini yansıttığını gördük.

Özellikle ünlü savaş aleti olan katanayı kullanmalarıyla meşhur olan samuraylar aslında bu savaşçılıklarını sadece teknik donanımla donatmamış bunu bir yaşam felsefesi haline getirmiştir. Samuraylığı teknik özellikleriyle beraber bir sistematığe döken bir isim olarak burada MİYAMATO MUSAŞİ'ye değinmemiz gerekiyor. 13 yaşında bölgesinde olan, samuraya meydan okuma etkinliğine katılarak bölgesindeki en meşhur samurayı saniyeler içerisinde etkisiz hale getirmiştir. Böylece tüm bölgenin ilgisini çekmiştir. Ölene kadar da hiçbir yenilgi yenilgi almayan MUSAŞİ dünyada yenilgi almayan nadir savaş ustalarındandır. 30 yaşındayken dönemin ünlü kılıç ustalarından Sasaki Kojiro ile karşılaşır. Bu düelloda rakibini yenmesine rağmen kendisi de ölümden kıl payı kurtulan MUSAŞİ hayatının anlamını sorgulamaya başlar. Savaş sanatının kılıç kullanmaktan ibaret olmadığını anlayan MUSAŞİ, bu noktadan sonra BUŞİDO'ya felsefi derinlik kazandırmak amacıyla manevi bir yola, arayış içinde olacağı yeni bir döneme girmiştir. BEŞ ÇEMBER kitabı bu arayışın sonunda ulaştığı noktayı, sürdürülebilir, uzun vadeli, kalıcı başarı için yapılması gerekenleri tecrübelerinin imbiğinden süzerek yazıya döktüğü, dünya strateji tarihinin en önemli kitaplarından biridir. Kitabın isminden de anlaşılacağı üzere beş elemente atfeden MUSAŞİ toprak, su, ateş, rüzgâr ve boşluğa ithaf eder. Hayat döngüsüne de çember demesi üzerinde düşünülmesi gereken bir konu. Toprakta geçmişle

helalleşerek yolunu belirlemiş, suda esneklikle gerekli teknikleri özümsemiş, ateşte yanmış, bildiğini hayata uygulamış, rüzgârda bilgisinin sağlamasını yapmış ve nihayet boşlukta yoluyla bir olmuştur. Artık o YOL 'un kendisidir. İsteddiği yöne gitmekte özgürdür. Tehditleri, niyetleri ortaya çıkmadan görerek harekete geçer, rakibin silahını kendi silahı olarak görür, savaşmadan kazanmayı bilir. Musashi'nin BEŞ ÇEMBER öğretisi BUŞİDO' yu şekillendirmiş, samurayların aksiyonla geçen hayatlarına felsefi bir derinlik kazandırmıştır

Buşidonun hayata yansımaları samuray kültürünün oluşmasına sebep olmuştur. Buna göre savaş ve barış sanatları, yani strateji, taktik, teknik bilgisi ile güzel sanatlar ayrı yollar gibi görünse de samuray için tek bir ortak yoldur. Gerçek bir kılıç ustası olmak için teknik üstünlük yetmez çünkü mücadele yalnızca silahla değil tüm varoluşla, ruhla, akılla, kısacası akli, manevi derinlikle yapıldığında zafere ulaştırır. Samuray kültürünün hayata yansıma tarzına örnek vermek istersek bunları iki kategoride inceleriz: savaş sanatları ve barış sanatları. Japoncada yol anlamına gelen DO birçok tekniğin adlandırılmasında kullanılmaktadır. Mesela iaido, kendo, aikido, karetedo, judo, kyudo vb. örnek olarak gösterilebilir. Barış sanatlarındaysa örnek olarak haikai şiiri, şodo (yazının yolu), sumi-e (mürekkep resmi), sado (çayın yolu), kado (çiçeğin yolu), kodo (kokunun yolu) örnek gösterilebilir. Burada sumi-e gerçekten samuray ruhunu yansıtacak özellikler taşır. Batı resminden farklı olarak sumi-e yaratma eyleminde hataya yer bırakmaz çünkü kâğıt üzerinde bırakılan hiçbir fırça izi silinemez ve değiştirilemez. Bu açıdan bakıldığında “Savaş savaş meydanına çıkmadan kazanılmalıdır” düsturuna uygun olduğu görülebileceğinden samurayların bu sanata ilgileri anlam kazanır.

Günümüzde bulunan HONDA markası aslında bir samuray klanın ismiydi. Japon milli takımında oynayan MAEDA yine bir klan ismiydi. Bu gibi örnekler, gösteriyor ki her ne kadar da Amerika “kara gemileri” Japonya’ya gönderip Japon yerleşik kültürünü asimile etseler de köklerinde bulunan bu damar halen yaşatılmaya devam ediyor. Bu kökleri koruyan fikirlerin temelinde Konfüçyüs ilkeleri yer almaktadır.

Bu yaklaşım MEIJİ modernleşme hareketini gerçekleştiren samuraylar tarafından yaygın eğitim yoluyla halkın tamamına yayılmış ve okullarda adab-ı muaşeret öğretilerek Japon halkının günümüzde o tüm dünyanın takdir ettiği saygılı davranış kalıpları oluşturulmuştu.

Mehmet HİLMİ CEYLAN 10-B

MACHU PICCHU

İnka İmparatoru Pachacutec 15. yüzyılda Machu Picchu ("Eski Dağ") olarak bilinen dağda bulutlar içinde bir şehir inşa ettirmiştir. Bu muhteşem yerleşim merkezi And platosundan başlayarak balta girmemiş Amazon ormanlarının Urubamba Nehrine kadar uzanmaktadır. Peru'nun Cusco şehrine 88 km uzaklıktadır.

Şehir, İnkalı bir hükümdar olan Pachacutec Yupanqui tarafından 1450 yılları civarında inşa ettirilmiştir. İspanyol istilacılar 1532 yılında buraları işgal ederken sık dağlar arasında kalmış bu şehir, istilacılar tarafından fark edilmemiş ve bu sayede zarar görmemiştir. Machu Picchu 200'den fazla merdiven sistemiyle birbirine bağlı olan taş yapıdan oluşur. Şehrin 3000 basamağı bugün hâlâ gayet iyi durumdadır.

İnkalar tarafından çiçek hastalığı salgınından dolayı terk edilmiştir. İspanyolların İnka İmparatorluğunu ele geçirmelerinden sonra şehir üç yüz yıl boyunca "kayıp" olarak kalmış ve 1911 yılında Hiram Bingham tarafından tekrar bulunmuştur.

Machu Picchu, Dünyanın yeni yedi harikasından birisidir.

Yusuf Balta 9/D

KOLA DERİN SONDAJI

Kola derin sondajı Sovyetler Birliği tarafından Kola Yarımadasında yapılan bilimsel sondaj kuyusunun adıdır. Projenin amacı yerkabuğunu mümkün olduğunca derine inerek incelemektir. İlk sondaj faaliyetleri 24 Mayıs 1970 tarihinde başlamıştır. En derin sondaj 1989 yılında 12.262 metreye ulaşmış, o dönemde delinen en derin sondaj olma özelliğini kazanmıştır.

Sondaj

Proje kapsamında ilk başta planlanan derinlik 15.000 metredir. 6 Haziran 1979 tarihinde o zaman kadar delinen en derin sondaj kuyusu olma unvanı ABD'deki Bertha Rogers sondaj kuyusundan alınır. 1983 yılında sondaj 12.000 metre derinliğini geçse de çalışmalar bir süre askıya alındıktan sonra devam ederken 27 Eylül 1984 tarihinde 12.066 metrede delme ekipmanı kırılacaktır. Sondaj 7.000 metreden yeniden başlatılacak ve 1989 yılında 12.262 metre derinliğe ulaşılacaktır. Ancak bu derinlikte beklenen 100 °C (212 °F) sıcaklık yerine 180 °C (356 °F) gibi değerlerle karşılaşıldığı ve çalışmanın güçlüklerinin artması nedeniyle proje 1992 yılında durdurulmuştur.

Bilimsel araştırmalar

Kola sondajı Baltık kıtasal kabuğunun yaklaşık üçte biri oranında ilerlemiş, en derin kısımlardaki 2.5 milyar yaşındaki Arkeyan Devir kaya tabakalarına ulaşmıştır. Sondaj çok sayıda bilimsel projeye çalışma fırsatı sunmuştur. Kıtasal kabuğun yapısı, sismik hareketler ve termal dağılımın gözlenmesiyle fiziksel, kimyasal bileşim, geçiş bölgesi özellikleri gibi çok çeşitli jeofizik bilimi alanında katkılar sağlamıştır.

Bilim adamları için çok önemli olan bir bulgu da sınır bölgelerindeki sismik hızların değişiminin Harold Jeffrey'in önerdiği gibi granitten bazalta doğru olmadığını ortaya çıkartılmasıdır. Yüzeyden 5 ila 10 km aşağıda bulunan şekil değiştirmiş halde bulunan kayaların tamamen şekilsizleştiği ve suya doymuş halde olması şaşkınlıkla karşılanmıştır. Yüzey sularından farklı olan bu suyun bir yüzey veya tabaka tarafından yüzeye çıkışının engellenmiş olabileceği

ve minerallerden gelmekte olduğu sanılmaktadır. Bilim adamlarının sondaj sırasında bulduğu bir diğer önemli bilimsel olgu ise bu derinliklerdeki olağanüstü yüksek hidrojen gazı miktarıdır.

Günümüzdeki durumu

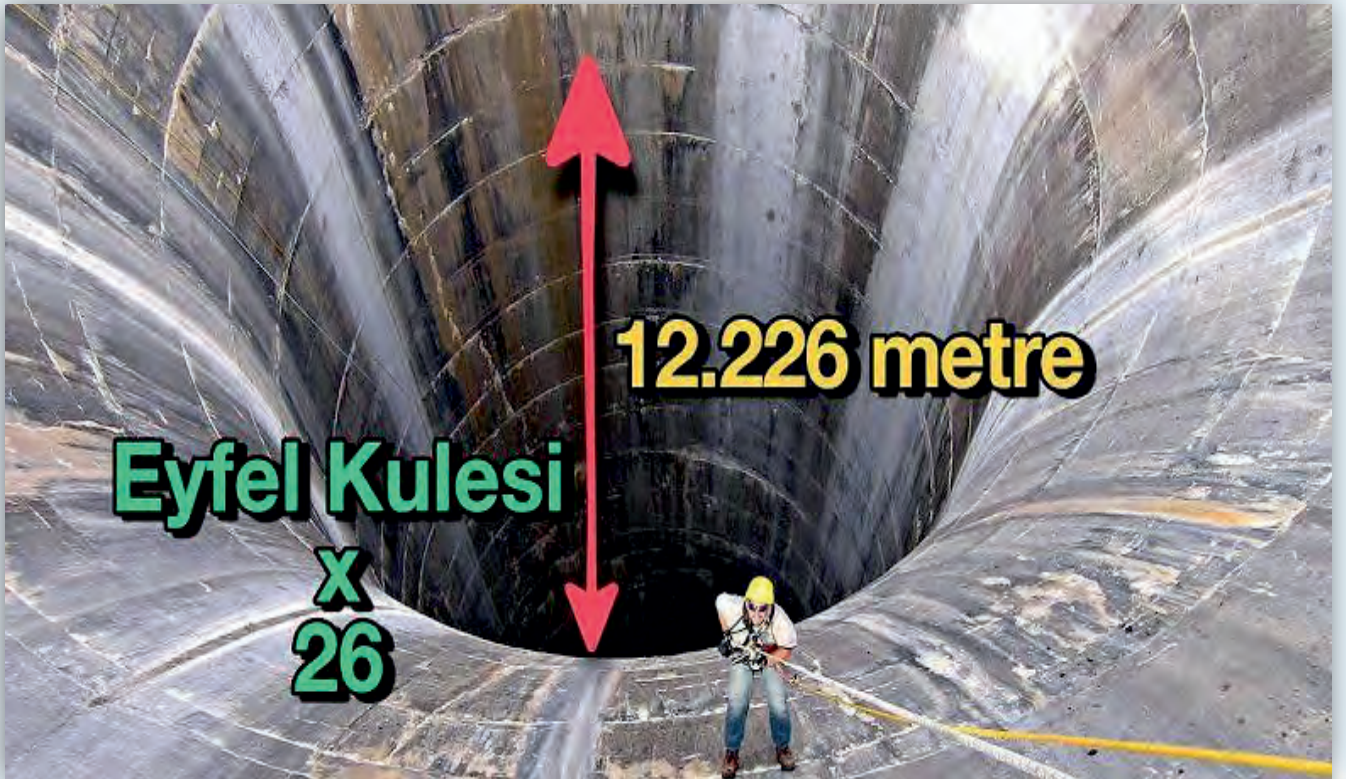
Sondaj sahası bugün Rusya jeoloji laboratuvarları kapsamında kamu mülkiyetindedir. 2003 yılı itibarıyla 8.578 metredeki 214 mm çapındaki sondaj aktif konumda olmasına rağmen 2005 yılında kaynak yetersizliğinden kapatılan işletme 2008 yılından itibaren terkedilmiş, teknik malzemeler hurda olarak satılmıştır.

Rekorlar

Kola derin sondajı, işlevi gereğince diğer sondajlarla karşılaştırılamayacak derecede önemli bir özelliğe sahiptir. Kola sondajında delinen kayalar sondajın iç kısmı tarafından yüzeye çekilmektedir. Kola derin sondajının en derine inme rekoru yaklaşık yirmi yıl boyunca kırılmasa da son dönemde Katar'daki 12.289 metrelik sondaj ile Rusya'daki 12.345 metrelik sondajlar derine inme rekorlarını kırmışlardır. Daha sonra bu unvanını 2008 yılında açılan Katar'daki Al Shaheen petrol kuyusuna (12.289 m) ve sonrasında 2011 yılında açılan Rusya'daki Sahalin-I Odoptu OP-11 petrol kuyusuna (12.345 m) kaptırmıştır.

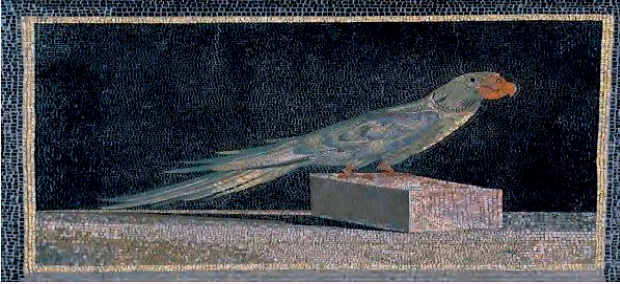
Ekrem Özenç 12/A

SUÇ İŞLEDİKLERİ GEREKÇESİYLE İNSANLAR TARAFINDAN İDAMLA CEZALANDIRILAN 9 TALİHSİZ HAYVAN

İnsanlığın hukuk sisteminden kimi zamanlar hayvanlar da nasiplerini almış. Hep beraber bakalım.

1. Devrimci Papağan

1700'lü yılların sonunda Fransa'yı kökünden değiştiren devrimin etkileri sürerken Fransa'nın sokaklarında bir papağan daha sonra çok pişman olacağı bir şey yapar ve 'Yaşasın kral!' diye bağırır. Monarşiden yeni çıkmış Fransızlar bu durumu pek hoş karşılamaz ve papağan, olaya şahit olan vatandaşlar tarafından dava edilir.

Apar topar mahkemeye çıkartılan papağanın, devrimi öven bir sloganı ezberlemesine karar verilir. Yeni sloganı ezberleyip mahkemede söyleyen papağanın cezası iptal edilir ve serbest bırakılır.

2. Domuz

1864 yılında bu sefer olan bir domuza olur. Doğası gereği hemen hemen her şeyi yiyebilen bir hayvan olan domuz, çevrede oyun oynayan genç bir kıza saldırarak yaralar, hatta kulaklarını yer. Olayın üzerine yargılanan domuz, idam cezasına çarptırılır ve öldürülür.

3. Arı

Tarihler yine 1864 yılını gösterirken, bu sefer

Avrupa'nın bir başka köşesinde başka bir hayvan başlıoeddir: Arı. Sokakta yürüyen bir adamı sokan arı, adamın muhtemelen arılara alerjisi olması sonucunda ölmesine neden oldu. Ölen adamın ailesi arıdan şikâyetçi oldu, arının suçlu bulunmasının ardından yakınlarda kovan arayan yetkililer kovani bulduktan sonra yakarak tüm arıları katletti.

4. Yumurtlayan horoz

Günümüzden tam 550 yıl önce, İsviçre'de bir horozun yumurtladığı tespit edilir. Mitolojik bir hikâyeden etkilenen halk, horozun şeytanın bir yansıması olduğuna kanaat getirir ve olayı mahkemeye taşır. Halkı haklı bulan mahkeme horozu idam cezasına çarptırır, sonrasında da yakılarak öldürölür.

5. Köpek

Günümüzden 110 yıl önce iki hırsız, köpekleriyle birlikte sokakta bir adamın önünü keser ve parasını çalar. Bu sırada köpekleri de adamı ısırır ve kan kaybindan ölmesine neden olur. Hırsızlar yakalandıklarında suçlunun köpek olduğunu söylediler, bunun sonucunda bu iki kişi hırsızlıktan yargılanırken, köpek kasten adam öldürmeden yargılandı ve idama mahkûm oldu.

6. Fil Topsy

Fil Topsy, 1875 yılında Forepaugh Sirk'i tarafından ABD'ye getirilmişti ve sirkle birlikte Amerika'nın dört bir köşesinde yaptığı şovlar ile, binlerce izleyiciyi eğlendirmişti. Fakat filin ne yazık ki büyük bir sorunu vardı: 3 tonluk öfkesi!

Topsy üç yıl içinde 3 bakıcıyı öldürdü. Son kurbanı, ona yanan sigara yedirmeye çalışan içkili bir bakıcıydı. Olay sonrasında sirk, fili, Coney Adası'nda bulunan hayvanat bahçesine yolladı. Olaya bakan mahkeme Topsy'ye ölüm cezası verdi. Mahkeme Topsy'yi, o zamanlarda yeni bir infaz yöntemi olan elektrikle idama mahkûm etti ve meşhur mucit Thomas Edison'u da cellat olarak atadı.

Edison'un esas amacı ise doğru akımına rakip olan Nikola Tesla'nın alternatif akımının ne kadar tehlikeli olduğunu göstermekti. 6600 volt elektrik verilen Fil Topsy, oracıkta öldü.

7. Koşturduğu için asılarak öldürülen kedi

Orta Çağ'ın karanlık günlerinden birinde Protestan bir rahip, Pazar günü sokak ortasında fare kovalayıp koşturuyor diye bir kediye idama mahkûm etti.

8. Osmanlı'da idam edilen maymunlar

Bazı kaynaklara göre Osmanlı zamanında, maymunların ön plana çıkmasından rahatsız olan dindar bir kesim farklı dedikodularla bu hayvanların topluca öldürülmesine ön ayak oldu.

9. Fil Mary

Fil Mary, tarihin asılarak idam edilen ilk fili unvanına sahip ne yazık ki. 13 Eylül 1916'da ABD'nin Tennessee eyaletindeki bir sirkte gösteri yapan Fil Mary, bakıcısının kendisini kızdirması sonucunda bakıcısına saldırmış ve bakıcısını öldürmüştür. Bu olayın ardından cinayet suçundan yargılanan Fil Mary suçlu bulundu ve idama mahkûm edildi, asılarak öldürüldü.

Ömer Faruk Akın 9/D

1974 YILINDA ADINA PASAPORT ÇIKARTILAN FİRAVUN RAMSES

1974 yılında, Firavun'un II. Ramses'in mumyası için geçerli bir Mısır pasaportu (ölümünden yaklaşık üç bin yıl sonra) çıkarıldı ve böylece Paris'e uçabildi.

II. Ramses'in Pasaportu.

Fransız bilim insanları, firavunun kalıntılarını incelerken, mumyanın bir mantar büyümesi tehdidi altında olduğunu ve çürümeyi önlemek için acil tedaviye

Fransız yasalarına göre, ülkeye giren, ölü ya da diri herkes pasaporta sahip olmalı. Bu yüzden Mısır hükümeti firavuna

bir pasaport çıkardı ve onu “Kral (merhum)” olarak etiketledi. Mumya Fransa'ya geldiğinde, yüksek rütbeli ya da kraliyet mensuplarına yapıldığı gibi, tam bir askeri onurla cenaze töreni yapıldı.

İncelemeler sırasında Mısır bilimciler, mumyanın fark edilir derecede ince boynuyla ilgilendi. Yapılan X-ışını taramaları, başını yerinde tutmak için, boyundan üst göğsün içine doğru yerleştirilmiş bir parça odun olduğunu ortaya çıkardı.

Mumyalama sürecinde, mumyalanmayı gerçekleştiren kişiler tarafından başın yanlışlıkla düşürülmüş olduğuna inanılıyor.

Ramses'in mumyası. F: Getty

Mısır kültüründe, vücudun herhangi bir parçası çıkacak olursa, bedenin ruhu, sonraki yaşamda var olmaya devam etmeyecekti. Bu yüzden mumyalama işlemini gerçekleştirenler, firavun II. Ramses'in başını dikkatlice yerleştirdiler ve başını yerinde tutmak için boynuna

Bazı araştırmalar, II. Ramses'in 1.72'lik boyuyla, yaşamış en uzun boylu firavun olduğunu öneriyor. Ayrıca, Antik Mısır tanrılarının çoğunu Aten güneş diskleri lehine terk eden Akhenaton'un saltanatı öncesinde, Eski Mısır geleneksel dinine dönmeye hevesliydi.

Ramses'in, 100'den fazla oğlu ve 60 kızı olduğu ve bununla övündüğü söylenir. II. Ramses, kendisinin oğlu ve varisi Amenhiwenimmef'in de aralarında bulunduğu birkaç prens ve prensesin annesi olan Kraliçe Nefertari ile evliydi. Fakat hayatı boyunca birkaç eş almış olabileceği söyleniyor.

Egemenliği süresince büyük ordusunu birçoğ savaşa soktuğu biliniyor. MÖ 1274 yılında, Hititlere karşı birlikleri yönettiği ve savaş arabalarıyla büyük bir savaş yapıldığı söyleniyor. II. Ramses liderliğindeki savaşların birçoğu, Mısır sınırlarını güvence altına almanın yanı sıra, Akdeniz boyunca korsanları savuşturmaya yardımcı olmuştu. II. Ramses öldüğünde, Krallar Vadisi'ne gömüldü, daha sonra yağma tehlikeleri yüzünden taşınmak zorunda kaldı ve 1881'de bedeni Kahire'deki Mısır Müzesi'ne taşındı.

Ramazan SUN 9/A

İYİ VE KÖTÜ

Kadri ADLİM
Tarih Öğretmeni

Yaşlı Kızılderili reisi kulübesinin önünde torunıyla oturmuş, az ötede birbiriyle boğuşup duran iki kurt köpeğini izliyorlardı. Köpeklerden biri beyaz, biri siyahtı ve 12 yaşındaki çocuk kendini bildi bileli o köpekler dedesinin kulübesi önünde boğuşup duruyorlardı. Dedesinin sürekli göz önünde tuttuğu, yanından ayırmadığı iki iri kurt köpeği idi bunlar. Çocuk, kulübeyi korumak için bir köpeğin yeterli olduğunu düşünüyor, dedesinin ikinci köpeğe neden ihtiyacı olduğunu ve renklerinin neden illa da siyah ve beyaz olduğunu anlamak istiyordu artık. O merakla, sordu dedesine: Yaşlı reis, bilgece bir gülümsemeyle torununun sırtını sıvazladı.

– “Onlar” dedi, “benim için iki simgedir evlat.”

– “Neyin simgesi” diye sordu çocuk.

– “İyilik ile kötülüğün simgesi. Aynen şu gördüğün köpekler gibi, iyilik ve kötülük içimizde sürekli mücadele eder durur. Onları seyrettikçe ben hep bunu düşünürüm. Onun için yanımda tutarım onları. Çocuk, sözün burasında; ‘mücadele varsa, kazananı da olmalı’ diye düşündü ve her çocuğa has, bitmeyen sorulara bir yenisini ekledi:

– “Peki” dedi. “Sence hangisi kazanır bu mücadeleyi?”

Bilge reis, derin bir gülümsemeyle baktı torununa.

– “Hangisi mi evlat? Ben, hangisini daha iyi beslersem!”

Hikâyede geçtiği gibi, iyilik ve kötülük eyleminde karar, tamamen bizim tercihimize bırakılmıştır. Bugün “İyilik idealinin zedelendiği bir zaman diliminde, savaşların, işgallerin, soykırımların, ihtilallerin, sömürgeciliğin ve şiddetin had safhaya çıktığı bir yerkürede yaşıyoruz. İyiliği arayan, iyiliksiz kalan, iyilik için çırpınan, iyiliğe muhtaç, iyilikten bihaber bin bir türlü insana ulaşmak, her birine iyilik götürmek gibi büyük bir sorumluluk taşımamız. Dünyanın önemli bir bölümü açlık, sefalet ve korku içinde temel ihtiyaçlarını karşılamamanın mücadelesini verirken, diğer bir bölümü sorumsuz ve ölçüsüz bir tavırla yapay ihtiyaç ve arzuların peşinde koşuyorsa, iyilik tasavvurunu yeniden gözden geçirmesi için “insanlığın” harekete geçmesi gerekmektedir.

Elbette, değer sahibi iyiliğe inanmış biz Müslümanların da bu çağrıya kulak vermemizi gerektirecek nedenlerimiz var. Bugün iyiliğin hayat bulduğu topraklardan, iyilerin imar ettiği şehirlerden kan ve barut kokusu yayılıyor. Bir kötülük sarmalı bizi rehin almış durumda ve bu sarmalı besleyen yolları bir türlü kapatamıyoruz. Bugün, hakka ve iyiliğe inanmış bireyler olarak, önce kendi değer ve kavramlarıyla nasıl bir ilişkide olduğunu yeniden gözden geçirmek, sonra da insanlığa karşı “iyilik teklifimizi yenilemek zorundayız. Zamana tanıklık eden ve “hakka inanmış ve vicdan sahibi” herkes, iyiliğin yeniden bu coğrafyada ve bütün dünyada hâkim olması için seferber olmalı; en yakın çevremizden başlamak üzere her işimizde iyiliğe anahtar, kötülüğe kilit olma sorumluluğunu ilke edinmeliyiz.

Bu ilkeden yoksun modern kişi ve toplumlar, insanlığın, insani değer yargılarının, iyiliğin ne olduğu konusunda bir görüş ve tanıma sahip olmazken, Hz. Peygamber (sav) iyiliğin tanımını insanın kendi iradesine ve vicdanına bırakır: “İyilik”, gönlünü huzura kavuşturan ve içine sinen şeydir. Kötülük ise, gönlünü huzursuz eden ve içinde bir kuşku bırakan şeydir; velev ki insanlar başka şeyler söylesin.” Allah’ın kalbimize naksettiği “inanç ve vicdan”, karar vermemiz gereken her noktada bizi iyiliğe doğru yönlendirecek, iyi duygularımızı güçlendirecek ve iyi davranışlarımızı artıracak sağlam bir pusuladır. Yeter ki, biz onu köreltmeyelim!

GÜLELİM DERS ALALIM

Padişah ve Kölesi

Padişah acemi bir köleyle gemiye binmişti. Köle hiç deniz görmemiş geminin mihletini tutmamıştı. Ağlamaya, inlemeye başladı. Tir tir titriyordu. Avutmak için çok uğraştılar ama bir türlü sakinleşmedi. Padişahın keyfi kaçtı. Herkes aciz vaziyetteyken gemide bulunan yaşlı adam padişahın huzuruna çıktı, " Müsaade buyurursanız ben onu sustururum!" dedi. Padişah da " Lütfen lütfetmiş olursunuz!" dedi. Yaşlı adam emretti, köleyi denize attılar. Köle birkaç kere suya battı, çıktı. Sonra saçından yakaladılar, gemiden tarafa çektiler. Köle gemiye yaklaşınca iki eliyle dümene asıldı, oradan gemiye çıktı, bir köşede uslu uslu oturmaya başladı. Yaşlı adamın yaptığı iş padişahı hayrete düşürdü, " Bundaki hikmet nedir?" diye sordu. Yaşlı adam cevap verdi. " Köle evvelce suya batmayı tatmamıştı. Gemideki selametini kıymetini bilmiyordu.

İşte huzur ve saadet de böyledir. Hayatımızda türlü türlü farklılıklarla, hoşumuza giden veya gitmeyen durumlarla karşılaşabiliriz. Her zaman ferahlık ve mutluluk veren anlarımız

Burak İPEK 9/D

DİJİTAL BAĞIMLILIK

Ayşe Sultan KAYA
10/E

Halime Nur KAY
10/E

Dijitalleşmenin, iletişim teknolojileri ile entegre olmasının ardından günlük yaşam dijital araçların egemenliği altında devam etmektedir. Bireyler, yoğun bir teknoloji sarmalında hayatlarını sürdürmekte ve günlük rutinlerinde yapmaları gereken işlerde bu teknolojileri kullanmaktadırlar. Geçmişten günümüze kadar gelen süreçte, her yeni çıkan teknolojiye karşı çekimser ve kötümser bir bakış sergilenmekle beraber, internet ile hayatımıza giren dijital araçlar kadar hiçbirisi, insan yaşamında bu kadar etkili ve bağlantılı olmamıştır. Dijital araçlara karşı da başlangıçta olan önyargı zaman içerisinde kendisini bir alışkanlığa bırakmış ve bu araçlar, bireylerin hayatlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Dijital teknolojilerin sunmuş olduğu kolaylık, her an her yerde erişim sağlaması ve pahalı olmaması gibi avantajlı kullanım

alanlarının dışında sürekli bağlantıda kalma ve kontrol etme dürtüsü bazı bireylerde dezavantaja dönüşerek bağımlılığa yol açmaktadır. Günümüzde bireylerin teknolojilerle olan sıkı ilişkisi, onları dijital bağımlıya dönüştürmeye başlamış ve bireyler, bu araçları amaçlı kullanmak yerine sürekli etkileşimde bulundukları bir araç haline getirmişlerdir.

Teknolojinin günlük hayatın sıradan bir parçası haline gelmesiyle, günümüz çocukları adeta dijital cihazlarla kuşatılmış bir çevrede büyümeye başlamış ve teknoloji hakkında neredeyse ebeveynlerinden çok daha fazla şey bilir hale gelmiştir. Bu durum çocuklara teknolojinin nimetlerinden faydalanma imkânı sunmakla birlikte, yaşları itibarıyla bazı ciddi risk ve dezavantajlar taşımaktadır.

Bir varlığa veya nesneye duyulan isteğin kişinin yaşamını olumsuz etkilemesine rağmen kendisini durduramaması olarak tanımlanan bağımlılığın bir boyutu olan Dijital Bağımlılık, mobil cihazlardaki sanal gerçekliğe aşırı bağlanma sonucu ortaya çıkan davranışsal bir bozukluktur. Yakın geleceğe kadar, bağımlılık söz konusu olduğunda akla sadece beyin kimyasını değiştiren alkol ve uyuşturucu bağımlılığı gelmekteydi. Ama 20. Yüzyılın sonlarına doğru yapılan araştırma sonuçlarına göre madde kullanımı içermeyen davranışların da bağımlılık yarattığını orta-

ya konulmuştur. Dijital bağlanabilirlik, modern toplumun bir özelliğidir, ancak aşırı ve takıntılı kullanımı bazı endişeleri beraberinde getirmiş ve dijital bağımlılık diye yeni bir bağımlılık türünü ortaya çıkarmıştır. Dijital bağımlılık kavramı ve bunun bir zihinsel bozukluk olarak nitelendirilip nitelendirilmediği biraz tartışmalıdır. Bununla birlikte araştırmalar sonucunda, aşırı internet kullanımının bazı kişiler için ciddi bir sorun haline gelebileceğini gösteren kanıtlar vardır.

Dijital bağımlılık, 24 saatlik biyolojik hayat yerine, bir anlamda zaman kavramını yok eden sanal hayatı yaşatmaktadır. Bu sebeple gençler artık geceleri sosyal medyada paylaşımda bulunabilmekte, tuvalette dahi SMS gönderebilmekte ya da yüz yüze sohbet sırasında dahi göz ucuyla telefonunu kontrol etmektedir. Bu tür durumlar çocukların internet ortamında oynadıkları bazı sohbet etme imkânı sunan oyunlar ya da kullandıkları sosyal paylaşım siteleri vasıtasıyla ebeveynlerinin bilgisi dâhilinde olmadan yabancı insanlarla iletişime geçmesi sonucu, yanlış arkadaşlıklar geliştirmesi ya da arkadaşça yaklaşan kötü niyetli kullanıcılar tarafından kandırılma, dolandırılma, aileleriyle ilgili özel bilgilerin sızdırılması, istismar, taciz edilme, kaçırılma ve pedofiliye maruz kalmalarına varan telafisi güç, hayati zararlar söz konusu olabilir.

İnternet bağımlılığına yol açan önemli etkenler arasında mutsuzluk, sosyal kaygı, yalnız kalma isteği ve depresif ruh hali gelmektedir. Zira bağımlı bireyler internette iken mutlu

olduklarını ve eğlendiklerini belirtmekte, bunun güven problemini doğurmadan zamanın sıkıcı geçmesini önlediğini ifade etmektedirler. Özellikle gerçek hayatta deneyimleyemedikleri rekabet, yarışma ve kazanma duygularını dijital aygıtlar üzerinden elde etmeleri bağımlılığı arttırmaktadır. Dolayısıyla yaşamın stresinden kurtulmanın bir yolu olarak sıklıkla başvurulmuş dijital oyunlar, aynı zamanda bağımlılık gibi önemli bir riski de barındırmaktadır. Dijital bağımlılığın bir farklı kolu olan dijital oyun bağımlılığı da hayatı bu yönüyle olumsuz etkileyebilmektedir. Şöyle ki şiddet içerikli oyunlar, şiddet ve saldırganlık içeren davranışlarda artışa yol açarken; uzun süre dijital oyun oynamak bağımlılığa yol açmaktadır. Bağımlılığa dönüşen oyun oynama davranışı ise; bireyin hayatında birçok olumsuz etkiye sebep olmaktadır. Dijital ortamlarda kontrol edilemeyen çocukların izledikleri ya da oynadıkları oyunların çoğunda günümüzde giderek de artmakta olan ve çocukları etkisi altında bırakan çeşitli unsurlar yer almaktadır. Özellikle silahla yaralama, öldürme oyunları, dövüş oyunları gibi sonunda kazanma kaybetmenin ve ödüllerin olduğu dijital oyunlar çocuğu gerçek hayatta da saldırganlığa itmektedir.

Bağımlı bireylerde dinamik bir hayat sürmesinin yerine, sürekli bir ekrana bağımlı olmayı gerektirmesinden dolayı tam tersine statik bir hayat sürdürülmesine yol açtığı görülmektedir. Bu yönüyle de hareketsiz bir hayat sürdürülmesinden dolayı birçok fiziksel rahatsızlığa sebep olabilmektedir bu fiziksel rahatsızlıklar görme bozukluğu, kas ve iskelet sisteminde bozukluklar, radyasyondan kaynaklı baş ağrısı gibi birçok fiziksel sorun meydana gelir. Bunun yanında psikolojik ve sosyolojik sorunlar oluşmaya başlar öfke kontrolsüzlüğü, sabırsızlık, yalnız kalma isteği, arkadaş edinmemek gibi asosyal birey davranışları da gözlenir.

Z kuşağı ve beraberinde gelen Alfa kuşağı dijital yerliler teknolojiyi kullanma konusunda X ve Y kuşağına göre daha yetkin olarak tanımlanmaktadır. Buna göre akıllı telefonlar başta olmak üzere birçok dijital ortamdan birçok içeriğe maruz kalmaktadırlar. Onları internet, dijital video oyunlarından kısıtlamanın onların sosyalleşmesine engel olması

muhtemeldir. Öte yandan dijital bağımlılık konusu artık tüm dünyanın üzerinde durduğu bir problem olarak görülmektedir. Günden güne büyüyen bu problemin önüne geçilebilmesi için öncelikle toplumların farkındalığının artması gerekmektedir.

Teknoloji kullanımının yararlı olduğu kullanım tarzları vardır. Çocuk ve ergenler teknolojiyi sağlıklı kullandıkları takdirde, doğru bilgiye kolay ulaşım

sağlayabilme, akademik başarılarını arttırabilme, sosyal medya ve mobil teknolojiler sayesinde akran eğitimi için güçlü ağ platformları kurabilme, görüşlerini ifade etme, haklarını talep etme imkânı vb. birçok avantaja sahip olabilirler. Bu doğru ve sağlıklı kullanım tarzlarını çocuklarımıza küçük yaştan itibaren öğretmek, onların teknolojiden hem uygun düzeyde fayda sağlamalarında hem de teknolojinin zararlarından korunmalarında birincil öneme sahiptir. Bu konuda ailelere büyük görevler düşmektedir. Teknoloji kullanımında kontrolün ailede olduğu; dijital çağın sunduğu imkânlardan çocuklarınızın en iyi şekilde faydalanıp risklerinden korunduğu; sağlıklı nesillerin yetiştiği bir çevre kurulması hedefiyle oluşturulan dijital ebeveynlik prensiplerinin iyi anlaşılması gerekmektedir.

KAHVE TARİHİ

Kahve bitkisinin kökeninin Afrika'ya dayandığı, içecek olarak kullanımının ise ilk kez Güney Arabistan'da gerçekleştirildiği düşünülmektedir. 17. yüzyılda Venedikli tüccarlar yolu ile Avrupa'ya taşınan kahve, kısa zamanda kıtaya yayılmıştır. Amerika, Asya ve Afrika kıtalarında gerçekleştirilmiş Avrupa koloniciliği sonucunda dünyanın çeşitli yerlerinde kahve plantasyonları kurulmuş, kahve dünyada geniş çapta tüketilen bir içecek halini almıştır. Kahvenin günümüzde Brezilya, Etiyopya ve Kolombiya başta olmak üzere tropikal iklimli ve yükselti bölgelerde ağırlıklı olarak tarımı yapılmaktadır.

Kahve bir içecek olarak toz haline getirilmiş kahve tanelerinin demlenmesi ile oluşturulur, ancak filtreleme, öğütme boyutu, demleme süresi, su sıcaklığı ve miktarı gibi değişik faktörler farklı içeceklere yol açabilir. Günümüzde espresso ve türevleri başta olmak üzere dünyada pek çok kahve çeşidi tüketilmektedir. Kahve içerdiği kafein maddesinin uyarıcı niteliği yüzünden dikkat artırıcı ve uyanık tutucu özelliğe sahiptir.

Kahvenin Ortaya Çıkışı ile İlgili Efsaneler

Kahvenin ilk kullanımına dair çok çeşitli efsaneler bulunmaktadır. Bunlardan en meşhuru, Kaldı adındaki Etiyopyalı bir keçi çobanı hakkındadır. Söz konusu hikâyeye miladi 800 yılına kadar uzanmaktadır. Rivayet edildiğine göre, Kaldı adındaki bu keçi çobanı, meçhul bir bitkinin meyvelerini tüketen keçilerinde bir takım uyarıcı etkilerin meydana geldiğini ve keçilerin son derece enerjik olduğunu fark etmiştir. Kendisi de bu meyveleri denediğinde, aynı durumu yaşamıştır. Durumu bölgesindeki bir keşişe bildirmiş fakat keşiş kahvenin acı tadını beğenmeyip kahveyi ateşe atmıştır. Kahve çekirdeklerinin ateşte kavrulması sonucu ortaya çıkan koku keşişin dikkatini çekmiş ve çekirdekleri öğütüp demleyerek bugünkü kahvenin ortaya çıkmasına öncülük etmişlerdir.

Bir diğer hikâyeye ise 14. Yüzyıl sonlarında yaşamış olması muhtemel Etiyopyalı bir Arap olan Şeyh Şazili hakkındadır. Şeyh Şazili kahveyi ilk içtiği rivayet edilen kişilerden biridir. Gece

ibadetinde dinç ve uyanık kalabilmek için özellikle geceleri kahve içtiği ve kahveyi ilk kullanan sufilardan biri olduğu belirtilmiştir. Kahve uzun süre sadece Arap lar tarafından kullanıldıktan bir yüzyıl sonra Suriye, Mısır, İran ve Hindistan’a yayılmıştır.

Kahvenin tarihî kökeni

Kahvenin anavatanı olan Etiyopya’nın yüksek yaylaları, yabani kahve bitkisinin doğal olarak yetiştiği bölgelerde yerli halk bu bitkinin tanelerini un haline getirip bir çeşit ekmek yapıyordu. Meyveleri kaynatıldıktan sonra suyu içilmek suretiyle tıbbi amaçlı kullanılıyor ve “sihirli meyve” olarak adlandırılıyordu. Kahve, ünüyle birlikte hızla Arap Yarımadası’na yayıldı ve 300 yıl boyunca Etiyopya’da keşfedilen yöntem ile içilmeye devam edildi. 14. Yüzyılda ise yepyeni bir keşif ile ateşte kavrulan kahve çekirdekleri, ezildikten sonra kaynatılarak içime sunuldu. Kahveyi ilk olarak işleyip içmeye başlayan Yemen’deki Sufi tarikatıdır. Buradan 1470’li yıllarda Aden’de, 1510’da Kahire’de 1511’de Mekke’de görülmüştür.

Osmanlı’da Kahve ve Kahvenin Avrupa’ya yayılması

Kanuni Sultan Süleyman döneminde (1520-1566) Yemen Valisi Özdemir Paşa, Yemen’de içtiği ve çok sevdiği kahveyi İstanbul’a getirmiştir. Kahve, önceleri acı tadı yüzünden zehir sanılıp pek tüketilmese de yanında lokum ve şerbet tarzı güzellmelerin de tüketilmesiyle kısa zamanda itibarlı bir içecek olarak saray mutfağında yerini aldı ve büyük ilgi gördü. Saray görevleri arasına “kahvecibaşı” adında bir de rütbe eklendi. Padişahın ya da bağlı olduğu devlet büyüğünün kahvesini pişirmekle görevli olan kahvecibaşı, sadık ve sır tutmasını bilenler arasından seçilirdi. Osmanlı tarihinde kahvecibaşılikten sadrazamlığa yükselenlere bile rastlandı.

Saraydan konaklara ardından evlere giren kahve, İstanbul halkının kısa sürede tutkunu olduğu bir lezzet haline geldi. Satın alınan çiğ kahve çekirdekleri tavalarda kavrulup, dibeklerde dövüldükten sonra cezvelerde pişiriliyordu.

1544 yılında İstanbul'da Tahtakale'de iki Suriyeli Arap ilk kahvehaneyi açmışlardır. O zamanlar kahvenin faydalı olup olmadığı tartışma konusudur. Kendinden önceki şeyhülislamın aksine Bostanzade Mehmet Efendi kahvenin haram olmadığını, hatta faydalı olduğuna dair fetva vermiştir. İstanbul'a gelen Venedikli tacirler, çok sevdikleri bu içeceği Venedik'e taşıdı. Böylece Avrupalılar kahveyle ilk kez 1615' te tanışmış oldu. Fakat kahvenin asıl yayılması 2. Viyana kuşatması sonrasında olmuştur. Başarısız olan kuşatma sonrasında Osmanlı askeri yanında getirdiği kahve çuvallarını Viyana'da bırakmıştır ve Georg Franz Kolschitzky adında bir adamın bu çekirdekleri bulmasıyla kahve Avrupa'da yayılmaya başlamıştır.

Önceleri limonata satıcıları tarafından sokaklarda satılan kahve, 1645'te açılan İtalya'nın ilk kahvehanesinde yerini aldı. Kısa zamanda sayıları hızla çoğalan bu kahvehanelerde; diğer pek çok ülkede olduğu gibi özellikle sanatçıların, öğrencilerin ve her kesimden halkın bir araya gelerek sohbet ettikleri en gözde yerler oldu. Kahve Paris'e 1643, Londra'ya 1651'de ulaştı.

Sonrasında Avrupalılar dünyanın çeşitli yerlerinde kahve plantasyonları kurdular. Endonezya'nın Cava adasında 1712 yılında kahve tarımı başladı. Hollanda, Cava ve Doğu Hint Adaları'nda; Fransa, Antiller'de kahve yetiştirdi. Böylelikle gerek sabahları uyanmak için gerekse ziyaretimize gelen bir arkadaşla ikram etmek için tükettiğimiz kahve gündelik hayatımızdaki yerini aldı.

Hüseyin EKİNCİ 11/H

ANAFARTA ŞEHİTLERİNE

Yıl 1914

Kanlanmış beyaz güvercinlerin seferi var göklerde ,

Dillerince savaşı haykırıyorlar .

Karanlıktan kopan sisler yaklaşıyor Anafartalara ,

Peşinde koca bir cihan var .

Gözünü kan , yüreğini vahşet bürüyenler

Tasmalarını koparmış topraklarımıza geliyor .

Bastıkları yerden yükselen küller göğü kaplıyor .

Burası Çanakkale değil , mahşer ...

Kıyamet şimdi , tam burada kopuyor !

Aynalı Çarşı ' dan koca bir destan geçiyor ,

On üçüncü fırka harbe yürüyor .

Erenlerim adımlarıyla tarihin sütunlarını titretiyor .

Yükselen tekbirler çelik zırhları parçalıyor !

Yüreği göğsüne sığmayan askerlerime ,

Kanlı siperleri kefensiz mezar oluyor .

En yüce makam şehitlik

Bir millete ancak bu kadar yakışıyor !

Zamanında mürekkep bulaşan eller şimdi barut kokuyor .

Mektepler bomboş , gencecik eller süngü tutuyor ...

250 bin beden tek yürek olmuş haykırıyor :

"Vatan yahut ölüm " diyor !

" Çanakkale ' yi geçirtmeyiz , Çanakkale geçilmez " diyor !

İşte bu sözler tarihe kazınıyor .

Hadlerini aşan gafiller boğazda yerle bir ediliyor !

Filiz Begüm ÇELİK 11-A

EY GAFİL

Ey gafil ,

Beni esir etmeye prangalarının gücü yeter mi sanırsın ?
Yedi iklim-i cihanı yendim ben ,
İçimdeki aslanların , kurtların tasmaı mı var sanırsın !

FİLİZ BEGÜM ÇELİK
11/A

Ben ki , tarihe sığmayan bir ecdadın çocuğu ...
Asırların parya edemediği bir millatin mirasçısıyım .
Cumhuriyet bana hâk , bana helal iken
Sarayındaki laleli saltanatınla bana hükmedebileceğini mi sanırsın !

Ey gafil ,

Nice savaşların nice kıyametlerin galibidir bu millet !
Bağımsızlık ateşinin tek bir damlasından taviz vermemiş ,
Ay yıldızlı Cumhuriyet aşkı ile göğün yedi katını süslemişken ,
İstikbalime gem vurabileceğini mi sanırsın !
Sakın ha , milletini benimkiyle karıştırma !
Benim ; ruhunda güneşi taşıyan liderim , ölümü kucaklayan askerlerim
Ecdadından beri esir edilememyen bir milletim ,
Minarelerimde dinmeyen ezanlarım var !

Ey gafil

Ben , cumhuriyetin yegane mirasçısı ...
Ben güneşin doğduğu toprakların çocuğuyum .
Bu topraklarda güneşi batırabileceğini mı sanırsın !
Bağımsızlığını esiretmeye prangalarının gücü yeter mi sanırsın !

Yetmez ey gafil yetmez ,

Mu millet buruhu taşıdığı müddetçe
Senin gücün , senin zulmün bize yetmez !

DELİLER HASTANESİNDE BİR AKILLI: GUGUK KUŞU

1975 yapımı, Ken Kesey'nin aynı isimli kitabından uyarlanan, yönetmenliğini Çekyalı yönetmen Miloš Forman'nın üstlendiği One Flew Over the Cuckoo's Nest (Guguk Kuşu) filmi başkarakter R. P. McMurphy'nin hapishanedeki ağır şartlardan kaçmak için deli taklidi yaparak kendi akıl hastanesine attırılmasıyla başlıyor.

McMurphy olamayacağını bilse de en azından denedim diyen birisidir. McMurphy'nin gelişiyile süregelen düzen değişmeye başlar. Doğrudan bireyin kendisiyle var olan düzenin değişmesi mümkün değildir. Asıl değişim bireylerin birbirini etkilemesidir. Bu etkileşim süreci McMurphy'nin hastaneye gelişi ile başlar ve olaylar bu şekilde gelişir.

Bu filmde hikâye kadar oyunculuklar da konuşmalı ve konuşuldu da. Oyunculuk dalında aldığı üç Oscar Ödülü(En İyi Erkek, En İyi Kadın, En İyi Yardımcı Erkek Ödülleri) buna kanıt olarak gösterilebilir. Aldığı ödüller oyunculuk ile de sınırlı değil. 1929'dan beri düzenlenen Oscar Törenleri'nde beş büyükler adı verilen ödüllerin (En İyi Film, En İyi Yönetmen, En İyi Erkek Oyuncu, En İyi Kadın Oyuncu, En İyi Senaryo Ödülleri) tamamını toplamayı başaran 3 filminden biridir. McMurphy'i canlandıran aktör Jack Nicholson'ın daha sonraları üzerine yapışan deli rolünü ilk oynadığı filmidir.

Filmin isim çerçevesine de ayrı bir parantez açmak gerektiğini düşünüyorum. Filmin orijinal isminde geçen "cuckoo" kelimesi, evet guguk kuşu demektir. Ama argoda deli anlamına gelir. Yani "One Flew Over the Cuckoo's Nest" kabaca "Deliler Diyarından Biri Geçti" olarak çevrilebilir. "Guguk Kuşu" olarak çevrilmesinin sebebi doğadan gelir. Guguk kuşları çocukları doğduğunda onlara bakmazlar, yavrularını başka bir kuşun yuvasına bırakırlar. Ait olmadıkları yuvalara giren guguk kuşları, o yuvanın diğer çocukları gibi davranır ve bu şekilde hayatta kalmaya çalışırlar. Bu durumu kabaca "Deliler akıl hastanesine girişine benzetebiliriz. Çevirinin bu şekilde yapılmasının diğer sebebi ise söylentiye göre ait olmadıkları yuvalarda yaşayan guguk kuşlarının büyüdükten sonra yuvadan ayrılırken onları büyüten anneyi yiyip öyle gitmeleridir. Bu dediğimi filmi sonuna kadar izleyenler anlayacaklardır. Bu kült filmin her detayına hayran olmamak elde değil.

MESLEK SEÇİMİNDE TRENDLERİ YAKALA YIN

Meslek seçimi hayatımızın en önemli kararlarından biridir ve geleceğimizi etkileyen birçok faktöre sahiptir. Bu nedenle, meslek seçerken dikkat etmemiz gereken bazı etkenler vardır. Bunlar arasında, ilgi alanlarımız, becerilerimiz, kişilik özelliklerimiz ve gelecekteki iş fırsatları başlıcalarıdır.

Gelecekte önemi artacak meslekler ise teknolojinin gelişmesiyle birlikte değişmeye devam etmektedir. Bilgi teknolojileri, yazılım mühendisliği, yapay zekâ, siber güvenlik ve dijital pazarlama gibi alanlar önem kazanmaya başlamıştır. Bu alanları içeren mesleklere de gelecekte daha fazla ihtiyaç duyulması bekleniyor. Örneğin, yapay zekâ alanında çalışanlar, bilgisayar sistemleri ve robotların yapay zekâ teknolojisi ile daha akıllı hale getirilmesi için çalışmalar yaparlar. Siber güvenlik uzmanları ise, bilgisayar sistemlerinin güvenliğini sağlamak ve siber saldırılara karşı önlemler almak için çalışırlar.

Bununla birlikte, gelecekte değişen dünyada her zaman ihtiyaç duyulan meslekler de olacaktır. Örneğin, sağlık sektörü her zaman ihtiyaç duyulan bir sektördür. Doktorlar, hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri, insan sağlığı için önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim sektörü de her zaman önemli olacaktır. Öğretmenler, eğitilmiş bir toplumun temelini oluştururlar ve öğrencilerin geleceğe hazırlanmalarında önemli bir rol oynarlar.

Meslek seçimi, geleceğimizi ve kariyerimiz için çok önemlidir. İlgi alanlarımız, becerilerimiz, kişilik özelliklerimiz ve gelecekteki iş fırsatları gibi faktörleri dikkate alarak meslek seçimi yapmak önemlidir. Ayrıca, mesleki eğitimler ve sertifikalar da meslek seçiminde dikkat edilmesi gereken unsurlardır. Bu eğitimler sayesinde bir meslek dalında bilgi ve

becerilerinizi geliştirebilir, yeni iş imkânları yaratabilirsiniz. Özellikle teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, teknolojiye hâkim olmayan kişilerin iş bulma şansı oldukça azalmaktadır. Bu nedenle, gelecekte önemli olacak meslekler arasında teknolojiye hâkimiyet sağlayan meslekler yer almaktadır. Örneğin, yazılım geliştiricileri, yapay zekâ uzmanları, siber güvenlik uzmanları gibi meslekler gelecekte çok daha fazla önem kazanacaktır.

Sonuç olarak, meslek seçimi hayatımızda önemli bir yer tutar ve doğru bir meslek seçimi yapmak için birçok faktörü dikkate almamız gerekir. Kendi yeteneklerimizi, ilgi alanlarımızı, iş dünyasındaki trendleri ve gelecekte önemli olacak meslekleri göz önünde bulundurarak doğru meslek seçimini yapabilir, başarılı bir kariyer yolculuğuna adım atabiliriz.

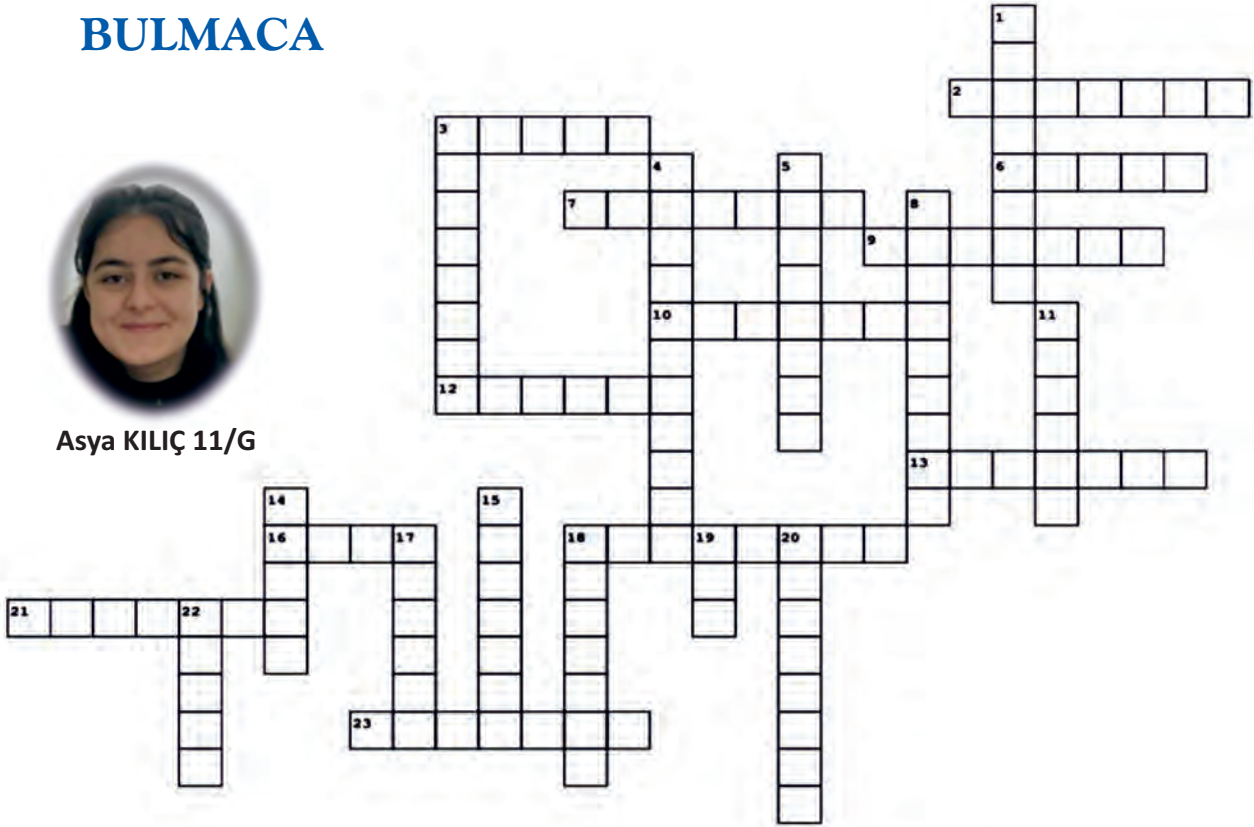
Bekir ÖNCÜ 11/E

BULMACA

Asya KILIÇ 11/G

Across

2. atom numarası 92 olan ve "U" harfiyle gösterilen kimyasal bir elementtir. Gümüşümsü bir metal olan uranyum, birçok ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak için nükleer reaktörlerde kullanılır.
3. son zamanlarda geçen bir olay, yer alan bir olgu, değişen bir durumla ilgili olarak edinilen bilgi, duyulan söylenti.
6. ayakkabı bağı gibi bazı iplerin her iki ucundaki küçük plastik veya metal kısıftır.
7. eğlenmek ve bir olayı kutlamak için pek çok kişinin bir araya gelerek yediği yemektir
9. başka bir ülkeden, başka bir ulustan olan (kimse) ya da başka bir ülkeyle, başka bir ulusla ilgili, ona özgü olan (şey).
10. fizik'in fiziksel nesnelerin hareketleriyle, özellikle kuvvet, madde ve hareket arasındaki ilişkilerle ilgili alanıdır.
12. Notaların yan yana gelmesi ile belli bir duyguyu yansıtan, kulağa hoş gelen ses dizisi
13. bir gezegenin hidrosferinin çoğunu oluşturan bir su kütlesidir.
16. bir kimsenin kişisel yaşamındaki olay ve durumlarla ilgili olumlu sonuçlar çıkabileceği ihtimaline dair duygusal inancı olarak tanımlanabilir.
18. Eksiksiz, kusursuz, tam, yetkin, şahane bir biçimde.
21. Türkiye'nin Asya kıtasında kalan topraklarının adı olarak kullanılır
23. geceleri denizde, balıkların ya da sandal küreklerinin kımıldanışıyla su içinde oluşan ısıltı.

Down

1. turuncgillerden, içi sarımtırak renkli ve dilimli, bol sulu meyvesi.
3. lazer ışınları kullanılarak üç boyutlu görüntü elde etme işlemidir.
4. bir nesnenin, bir dış etki bulunmadığı sürece, değişmeme eğilimi, özelliği.
5. bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma" olarak tanımlanmaktadır
8. elle idare edilen bir topla oynanan popüler bir takım oyunu ve spor dalı.
11. yüksek bir yere gerilmiş telde, bisiklet, motosiklet vb. üzerinde dengeye dayanan, tehlikeli, heyecan verici gösteriler yapan kimse.
14. Mustafa Kemal Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı anlattığı tarihî konuşması.
15. işlenmemiş ya da yarı işlenmiş maddeleri insan, makine ve benzeri araçlar kullanarak işleyen ve kullanıma, tüketime hazır bir duruma getiren sanayi kuruluşu.
17. canlı üzerinde beden ve ruh açısından önemli ve etkili yaralanma belirtileri bırakan yaşantı.
18. Genellikle güzel olanı anlatırken başka alanda güzelliği ile bilinen bir şeye atıfta bulunmak
19. Benlik insanın kişiliğinde bulunur. Ancak kontrol edilmezse ortaya çıkar ve sergilediği davranışlar bu ismi alır.
20. İnsanların dizlerinde, kaval kemiği ve uyluk kemiğin arasında bir yastık görevi gören C şeklinde iki kıkırdak parçası vardır
22. yer altında kireçtaşı gibi eriyebilen kayaların zamanla boşluklar meydana getirmesi ve bu boşlukların tavanlarının çökmesiyle oluşan karstik yer şekli. Ülkemizde konyada çokça görülür

BATMAN ANADOLU LİSESİ 2023 YILI BAŞARILARIMIZ

Okulumuz Masa Tenisi Takımı
2023 Batman İl 1.si oldu.

Okulumuz Futsal Takımı 2023 Batman İl
1.si oldu.

Öğrencimiz Ekrem ÖZENÇ
Ahmedi HANİ Kürtçe Şiirlerini
Okuma yarışmasında Batman İl 1.si oldu

TAVSİYE KİTAPLAR

Ev, dünyaya kök saldıığımız yerdir. Sorgusuz sualsiz kendimiz olabildiğimiz yer... Aile ise “kalpsiz bir dünyada son sığınak ”tır; şefkatin son kalesi. İnsan kimliği hatıralarla oluşur. Aile bu bakımdan hatıraların evidir. Bir evi “yuva” yapan da budur. Ancak şimdilerde herkesin aklı karışık... Bir “ahlaki panikler çağında yaşıyoruz: Eyvah, aile elimizden kayıp gidiyor mu? Çocuklarımız hiç de bizim çocukluğumuzu hatırlatmıyor, yoksa onlara kötü bir şey mi oldu? Anne ve babalarda sürekli “Bir şeyler yanlış mı gidiyor?” hissi, hatta “yeterince iyi olamama” kaygısı... Günümüzde Aile ile bu akıl karışıklığını bir nebze hafifletmeye çalışıyor. Sorulara ve cevaplara ışık tutan bu kılavuz kitap, evden yuvaya giden yolu aydınlatıyor.

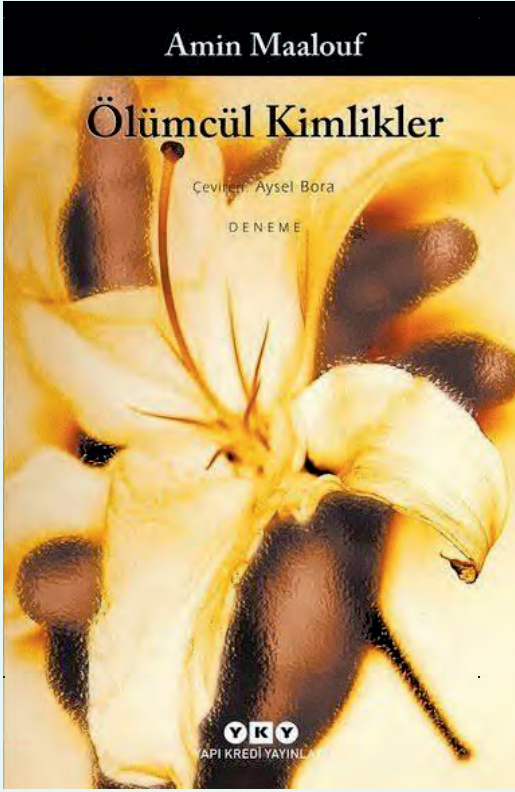
Hamza GÜLTEKİN 10-B

9. yüzyılda Yunancadan Arapçaya çevrilen Salaman ve Absal öyküsü, başta İbn Sina’nın Hay bin Yakzan’ı olmak üzere, birçok İslam düşünürünün yapıtlarına kaynaklık etti. Genellikle alegorik öyküler ya da öykümsü anlatılar olan bu yapıtlardan Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir okur kitlesine sahip olan Lübnan asıllı Fransız yazar Amin Maalouf’un büyük ses getiren kitabı “Arapların Gözünden Haçlı Seferleri” Yapı kredi yayınları tarafından yayımlandı. Maalouf’un 1983 tarihli bu yapıtı, 11. yüzyılın sonundan 13. yüzyılın başına kadar devam eden Haçlı Seferleri’ni egemen tarih anlayışının yerine “Öteki”nin gözünden anlatıyor.

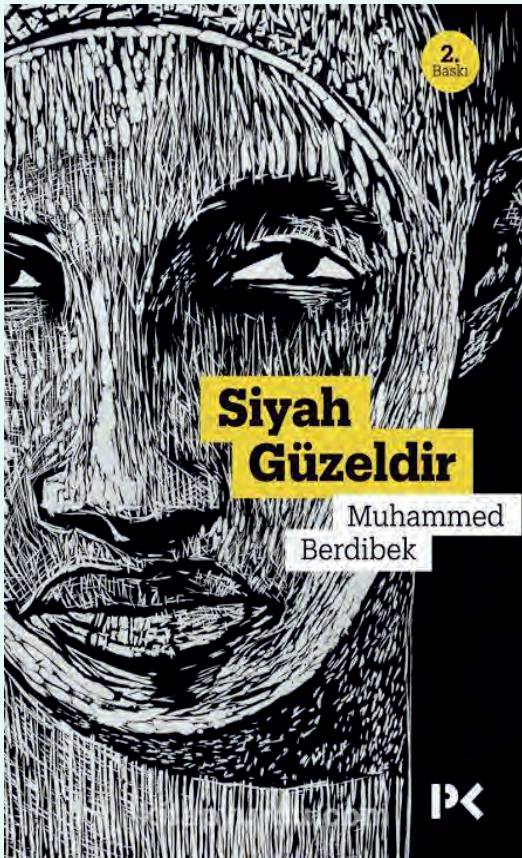
Beren TOĞRUL 10-A

TAVSİYE KİTAPLAR

"Bana içimin derinliğinde'ne olduğum sorulduğunda, bunda herkesin içinin derinliğinde ağır basan tek bir aidiyetin, bir bakıma kişinin derin gerçekliğinin doğarken ebediyen belirlenen ve artık değişmeyecek olan özünün var olduğu inancı yatıyor; sanki geri kalanın, bütün geri kalanın özgür insan olarak katettiği yolun, benimsediği inanışların, tercihlerin, kendine özel duygusallığının, yakınlıklarının, sonuçta yaşamının, hiçbir önemi yokmuş gibi." Kimlik, insanın zamanın içindeki incelişinde onu dünyaya bağlayan bir ayna. Amin Maalouf, Ölümçül Kimlikler 'de çok yönlü ve saydam bir sorgulamanın eşliğinde, aynadaki görüntünün tutabileceğine işaret ediyor. Ölümçül Kimlikler, dünyanın yeni zamanlarında insanlığın küllerinden kuracağı düzenin temeline konan bilge bir taş.

Eyyüp HANSU 11-A

"Siyah güzeldir. Siyah'ın çirkin, kötü ve şeytani bir şey olarak gösterildiği Batı kültürüne karşıt bir duruş olarak ortaya çıkan bu slogan, bir isyanın adıydı. Siyah deri, saç ve diğer özelliklerin utanılacak şeyler olmadığı, aksine güzel şeyler olduğu anlatılmaya başlandı.

Aşağılanan, onurları ayaklar altına alınan, ruhları bile köleleştirilen insanlara; siyah güzeldir ile özgüven aşılanıyordu." "Titanik her anlamda bir hayal gemisiydi. Bu hayalin peşinde koşmak isteyen binlerce insan vardı. Dünyanın sayılı zenginleri de, bütün umudunu bu yolculuğuna bağlamış yoksullar da... Buzdağının görünen kısmı böyleydi, görünmeyen kısmında ise beş Bingöllünün hikâyesi yatıyordu. Yazılarında daha çok "buzdağının görünmeyen kısmındaki sıradan insanların sıra dışı hikâyelerini konu edinen Muhammed Berdibek; yayımlanan ikinci kitabı Siyah Güzeldir 'de siyah kavramını bir metafor olarak ele alıyor ve bu kavramdan yola çıkarak içinde bulunduğu zorlu koşullara rağmen acılarından sıyrılabilen ve bir hayalin, bir umudun peşinde koşan insanların mücadelelerini anlatıyor; bu yönüyle bir taraftan da okurlara unutulmakta olan gerçek direniş hikâyelerini hatırlatıyor.

Tuana DEMİR 10-B

Ümran Ömeroğlu Şahin
TDE ÖĞRETMENİ

NİÇİN KİTAP OKUMALIYIZ?

Kitap okumanın faydalarını öğretmenler olarak meslek hayatımızda sık sık dile getirmeye çalışırız. Yine de her sene öğrencilere okumaları için zorunlu tuttuğumuz kitapları okuyanlar kadar okumayanlar da olur. Bir çeşit dayatma gibi algıladıkları bu zorunluluğu yerine getirmek istemeyen öğrenciler, kitabın hayatlarında neleri değiştireceğini ya da onları olumlu anlamda nasıl dönüştüreceğini hesap edemezler. Çünkü eylemsizlik her zaman daha kolay gelir insana. Kişinin kitap okurken zihinsel bir efor sarf ettiği bir gerçektir. TV izlemenin pasifliği karşısında kitap okumak bir emek gerektirir. Bununla beraber kimi öğrenciler için soru çözmenin pragmatikliği karşısında kitap okumanın olumlu sonuçları daha belirsizdir. Oysa kitap okumak en etkili iletişim ve etkileşim yollarından biridir.

Yazının bulunmasından itibaren yazılan sayısız eserin yanında bugün de yılda yaklaşık sekiz yüz bin kitap basılıyor. İnsanoğlunun kendini ifade etme isteğinin, paylaşma arzusunun bir sonucudur bu.

Dünya edebiyatında modern romanın tarihi 17. yy.da Don Kişot'un yazılmasıyla başlar. Bizim edebiyatımızda ise ilk roman bundan yaklaşık üç yüz yıl sonra yazılır. Fakat insanın anlatma geleneği çok eskilere, destan dönemine kadar uzanır. Destanlar, efsaneler, mesneviler, halk hikâyeleri, masallar insanoğlunun anlatma arzusunun bir ürünüdür. Bugün ise en popüler edebiyat türü roman gibi görünmekte. Şiiri ve hikâyeyi sollayan bu tür, tam beş yüz yıl boyunca insanların kültür ve zihin dünyalarını etkilemektedir.

Kitaplardan öğrenebileceklerimizi sıralamak zor bir iş. Her okur kendince bir kazanım edinir çünkü. Fakat çocukluğundan beri kitaplarla iç içe olan bir insanın okuduğunu anlama kadar hayatı anlamlandırma becerisi de artar.

İki Şehrin Hikâyesi'nde Aydınlanma Çağı'nın iki büyük şehrini, dönem Avrupa'sını ve tarihini "sıkıcı" bir tarihsel makaleden farklı olarak insan ilişkileri düzeyinde görürüz.

Suç ve Ceza'yı okurken insan psikolojisinin derinlerine inip vicdan çatışmasının sancılara ve karakterlerin değişimine şahit oluruz. Tabi fonda Rus kültürünün pek çok ayrıntısını da görmüş olarak...

Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nde iki arada kalmış ne Doğulu ne Batılı olabilmiş bir toplumun sancılarını, Tanpınar'ın müthiş zekâsını ve göze sokulmayan mizahını hayranlıkla izleriz.

Yaban 'da Kurtuluş Savaşı'nın insan ve toplum üzerindeki etkilerini, köylü-aydın çatışması üzerinden okuruz.

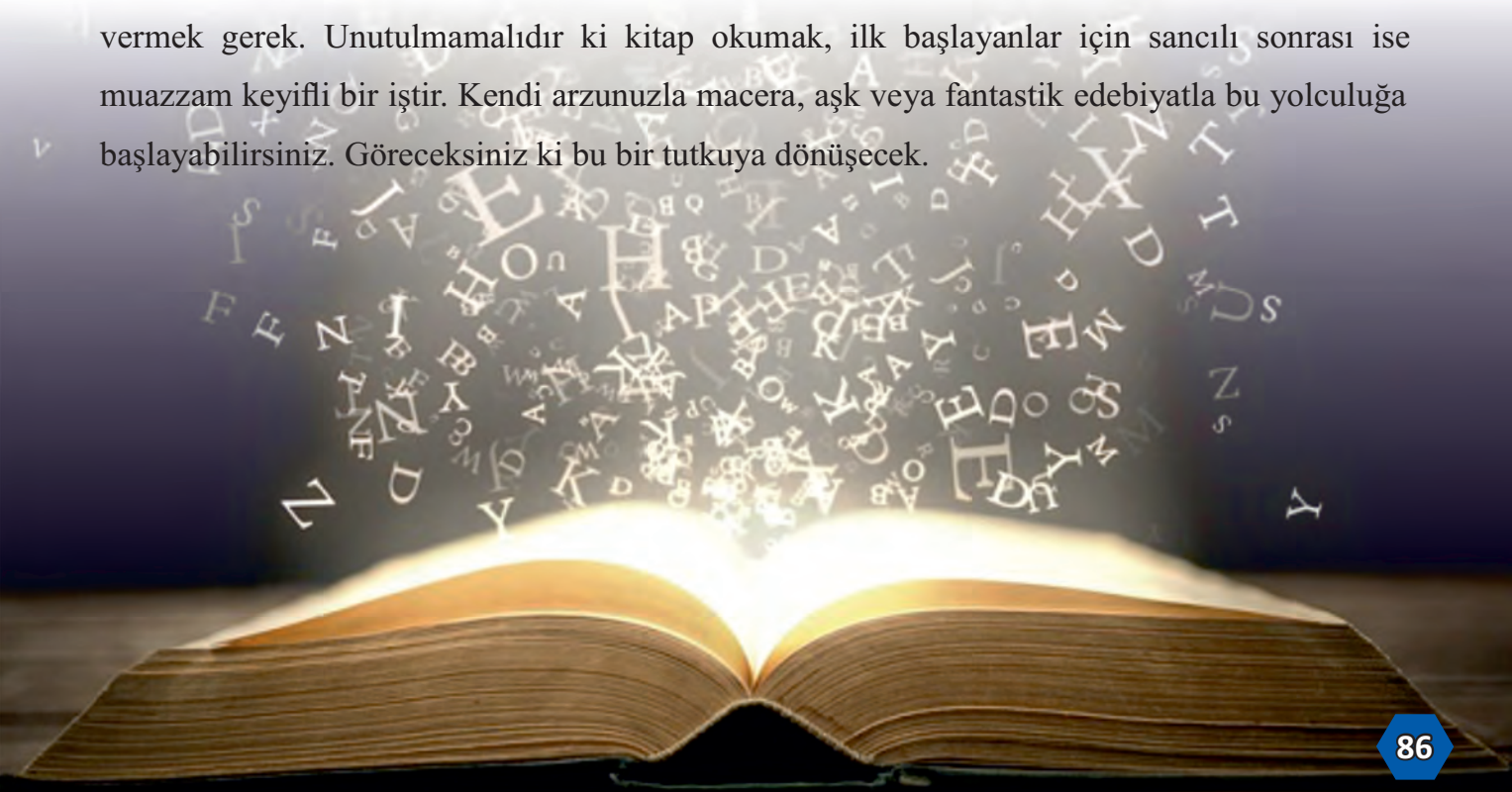
Yüzyıllık Yalnızlık 'ta büyüğü bir dille ifade edilen gerçeklik karşısında çarpılırız.

Yaşar Kemal'le, efsanelerin ışığında kurgulanmış dünyayı seyreder; yer yer sayfalarca süren betimlemeleri okurken yazarın ayrıntıları resmetme gücü karşısında büyüleniriz. Tüm bunlar olurken bir zaman sonra sadece olaya veya kitabın sonuna odaklanan bir okur olmanın ötesine geçeriz ve süreçten keyif almaya başlarız. Yazarın karakter çizimine, üslubuna, kurgusuna, ayrıntılarda gizli olan yaratıcılığa kapılırız.

Birkaç on yılla sınırlı ömrümüzde şahit olamayacağımız sayısız insana ve hayata kitaplar sayesinde şahit oluruz. Hiç gidemeyeceğimiz ülkeleri, kültürleri, ruhları tanırız ve farkında olmadan daha sorgulayıcı, daha uzlaşıcı, daha iyi birine dönüşüveririz. Dile olan hâkimiyetimizin de artması cabası.

Konuşurken takılmamak, doğru yerde doğru sözcüklerle kendimizi ifade etmek öyle ki üçüncü kişi olduğumuz ortamlardaki iletişim sorunlarını çözmek bile kitap okumanın getirilerindendir.

Yüzyıllara meydan okuyan klasikler, popüler edebiyat ürünlerine nazaran daha değerlidir zannımca. Senelerin uyguladığı sınavdan alınlarının akıyla çıkan bu eserlere bir şans vermek gerek. Unutulmamalıdır ki kitap okumak, ilk başlayanlar için sancılı sonrası ise muazzam keyifli bir iştir. Kendi arzunuzla macera, aşk veya fantastik edebiyatla bu yolculuğa başlayabilirsiniz. Göreceksiniz ki bu bir tutkuya dönüşecek.

KARİKATÜR

Ceren Ecrin DEMİR 9-D

YILLANMIŞ TALEBELER

Sanki bir Latifedir bunca vakit
9 Cemre düşmüş şu zamana
Nursena bir Şevval salınır gökte
İdris dibinde oturur seyredalarım

Kaç Havin gelmiş geçmiş
Kaç Harun Güneş görmüşüz
Hacire olma vakti gelmiştir
Hicran çanları duyulur hoşundan

Vaktinde Nihal idik eğildik hepimiz
İstedik tatmak Kevser denen sudan
Her birimiz birer Emre olmuşuz
Deli sayılırız Roni diyarlardan

Kadri bilinmez bizim gibilerin
Saltuk olmak gayesi içindekilerin
Lakin gönlümüz bir Cerendir
Muradımızdır mutluluk biz haramilerin

Harami derim belki sizi gererim
Lakin Elifi Elifine haramiyiz öğretmenlerim
Keseriz yolunuzu bir sebep aramadan
İsteriz değerlerinizi normalmiş sayaraktan

Şükür ki bizlesiniz her zaman
Bilemeyiz biz siz olmadan
Gani Gani sunarsınız bize
Bedir misali aydınlatırsınız önümüzü

Herat misali şahit olduk onca olaya
Emine sizlere sarıldık korktuğumuzda
Bir engeli anlamadığımız anda
Veya akıp giden bunca zamanda

Vahşi Eneslerle dolu diyarda
İrem içinde meyvemiz sunulmuş
Sahralar uzak kalmış ise bizden
Bilin ki sizdendir Şeyma insanlar

Ayrılık acıdır ancak bilemezsen
Ben bilirim gereklidir yol ayrımı
Gün gelir de göçemez isek
Bilemez insan neler olacağını

Göreceğiz hala vaktimiz var
Hayatın penceresi bize dar
İsteriz Ayşe yaşamayı bizler
Biliriz ayakta kalmayı ey diyar

Abdulkadir Çakar 12/E

BATMAN ANADOLU LİSESİ YİNE BİRİNCİ

İlimiz Batman merkez ve ilçelerinde bulunan ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin, bir araya getirilerek kaynaştırılması, sosyal ve sanatsal faaliyetlerin içerisinde bulunmalarının sağlanması aynı zamanda yapılan çalışmalarda başarılı olan öğrencilerin ödüllendirilerek diğer öğrencilerin teşvik edilmesi amacıyla Batman İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Batman İl Emniyet Müdürlüğü işbirliğiyle düzenlenen " Genç Zihinler Yarışıyor" isimli proje kapsamında hazırlanan Genel Kültür Bilgi Yarışması finali 8 Nisan Cumartesi gerçekleştirildi.

Batman il merkezi ve ilçelerden altmış sekiz lisenin yarıştığı yarışmada okulumuz Batman Anadolu Lisesi birinci olurken Batman Fen Lisesi ikinci, Ahmedi Hani Anadolu İmam Lisesi ise üçüncü oldu. Öğrencilerimiz Muhammed Can Keser, Hamza Akar, Eyyüp Hansu ve Eren Ezgin'e ve bu süreçte öğrencilerimize destek olan başta Türk dili ve edebiyatı zümresi olmak üzere tüm öğretmenlerimize çok teşekkür ediyoruz.

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

coskunlar
ALİŞVERİŞ MERKEZİ

TEYMUR YAPI

"Herkes birgün ev sahibi olacak"

kocapinar Doğal & Sağlıklı
Kaynak Suyu

BATMAN ÇAĞDAŞ MOTOR

MONDIAL

**BATMAN
ÇAĞDAŞ GRUP**

İNŞAAT MOTOSİKLET LPG ÜR.SAN TİC LTD ŞTİ

04882141111 05373608340

iPRAGAZ

ÖZ-PI TOPTAN
TAVUKÇULUK PERKANEDE

PİLİÇ - KANAT - BUT - BAGET - GÖĞÜS - CİĞER - TAŞLIK

MERKEZ: Seyitler Mah. Samanyolu Cad.
No:62/A - BATMAN
DEPO: Dostlar Cad. No: 188/A Köşk
Düğün Salonu Yanı BATMAN

0531 304 55 15

**HAS KARDEŞLER
KOMİSYON EVİ**

Yaş , Kuru Sebze ve Meyve

Adem Demir : 0541 967 67 57
Şahin Demir : 0542 240 76 91

Yeni hal **BATMAN**

ERKEN KAYIT
AVANTAJLARI
DEVAM EDİYOR!

47 yıllık

Tecrübe

KÜLTÜR KURS

SINAVLARA HAZIRLIK

☎ 0488 212 98 99

Merkez : Diyarbakır Cad. Seyrek İş Hanı

Gültepe : Elit Düğün Salonu Yanı

Lise : Kültür Mah. 2607 Sk. No:76

BATMAN

Gercüş- Mezrone Üzümü

Kozluk Hızırbey Camii

Hasankeyf

Hasankeyf

Sason Çileği

Mor Kiryakus Manastırı - Beşiri

BATMAN ANADOLU LİSESİ

"1989'dan beri daima en iyisi"

HAYALLERİNİ GERÇEKLEŞTİRENLERİN OKULU

BATMAN

1

Muhammed Celal Akın
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ (TAM BURSLU)

Tıp Fakültesi 46
Dış Hekimliği 25
Yazılım Müh. 3
Bilgisayar Müh. 9

Öğretmenlik 7
Hukuk 5
Hemşirelik 12
Eczacılık 15

BATMAN

3

Serhat Çelik
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ

2022 YKS GURUR TABLOMUZ

ADI SOYADI	ÜNİVERSİTE	BÖLÜM	ADI SOYADI	ÜNİVERSİTE	BÖLÜM	ADI SOYADI	ÜNİVERSİTE	BÖLÜM
M. CELAL AKIN	MEDİPOL (TAM BURSULU)	TIP	MUHYEDDİN KOYUNCU	İSTANBUL MEDENİYET	TIP	SERHAT ÇELİK	BOĞAZİÇİ	ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ
M. YİĞİT ŞAŞMAZ	İSTANBUL MEDENİYET	TIP	İBRAHİM DUMAN	MERSİN	TIP	YUSUF FIDAN	ODTÜ	KİMYA MÜH.
F. AİL KORKMAZ	MERSİN	TIP	MİRAN ARI	BİRÜNI	TIP	M. EMİN BİÇEN	ULUDAĞ	TIP
ZERDA ŞENGÜL	KARADENİZ TEKNİK	TIP	İ. HAKKI İNCİ	SANKO	TIP	SERVAN YILMAZ	MERSİN	TIP
M. EMİR MEMDUHOĞLU	FIRAT	TIP	GAMZE AKIN	DUMLUPINAR	TIP	H. HÜSEYİN YILMAZ	PAMUKKALE	TIP
HARUN EŞİT	DİCLE	TIP	M. DİLŞAD AYDIN	DİCLE	TIP	NURULLAH TAŞKESEN	GAZİANTEP	TIP
ELİFCAN SİYAHTAŞ	DİCLE	TIP	HİLAL YAŞAR	DİCLE	TIP	SERHAT ALTAŞ	DİCLE	TIP
S. SÜMEYRA ERSU	DÜZCE	TIP	DİLİN YILDIZ	DİCLE	TIP	DİLEK EKİNCİ	DİCLE	TIP
M. MUSTAFA YELBOĞA	PAMUKKALE	TIP	İLAYDA KAPLAN	DÜZCE	TIP	İREM AKIN	DÜZCE	TIP
HAMZA EREN	MUSTAFA KEMAL	TIP	M. SELMAN BATU	ATATÜRK	TIP	YAŞİN PADİR	ŞHT. Ö. HALİSDEMİR	TIP
ŞEYMANUR ŞİMŞEK	BOZOK	TIP	Ö. JİYAN YILDIRIM	ADİYAMAN	TIP	SERHAT GEZİCİ	18 MART	TIP
ZEYNEP KOÇ	YÜZÜNCÜYIL	TIP	FIRAT DEMİR	SAĞLIK BİLİMLERİ	TIP	HELİN ERSARİ	SİİRT	TIP
OSMAN BİÇEN	YÜZÜNCÜYIL	TIP	BERFİN MURATOĞLU	YÜZÜNCÜYIL	TIP	MUHAMMED FURKAN TAŞ	YÜZÜNCÜYIL	TIP
FURKAN ÜNEY	İBRAHİM ÇEÇEN	TIP	Z. İREM ATMACA	ÜSKÜDAR	TIP	LÜTFİYE GÜNEŞ	SÜTÇÜ İMAM	TIP
EMİR İSEN	NAHÇIVAN DEVLET	TIP	ÖZLEM GÜNEY	KAFKAS	TIP	ABDULLAH YURTSEVER	YÜZÜNCÜYIL	TIP
AHMET YORDAM	KATİP ÇELEBİ	TIP	ALİ YILMAZ	SOFYA DEVLET	TIP	NAİLE DOĞAN	HARRAN	TIP
AYKOÇ KADİR KARDEŞ	ÖZYEĞİN	BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ	ÖMER FARUK TAN	MARMARA	DİŞ HEKİMLİĞİ	M. TURHAN İZGİ	ÜSKÜDAR	TIP
ZEHRA DOLAZ	19 MAYIS	DİŞ HEKİMLİĞİ	EMRE AKSOY	K. MEHMETBEY	DİŞ HEKİMLİĞİ	SELCAN GELİR	ULUDAĞ	DİŞ HEKİMLİĞİ
ELİF NUR ÇELİK	FIRAT	DİŞ HEKİMLİĞİ	RİDVAN GÜNEŞ	H. AHMET YESEVİ	DİŞ HEKİMLİĞİ	ZEHRA GİTMEZ	FIRAT	DİŞ HEKİMLİĞİ
MERVE İŞCAN	YÜZÜNCÜ YIL	DİŞ HEKİMLİĞİ	ALİ RIZA YORLA	YÜZÜNCÜ YIL	DİŞ HEKİMLİĞİ	İREM YALMAN	KARABÜK	DİŞ HEKİMLİĞİ
TUĞBA SAVÇA	DİCLE	DİŞ HEKİMLİĞİ	HÜSEYİN ÖZEL	DİCLE	DİŞ HEKİMLİĞİ	AHMET KOYUN	DİCLE	DİŞ HEKİMLİĞİ
SEKİNE ERSÖZ	ORDU	DİŞ HEKİMLİĞİ	AYLİN DAĞ	HARRAN	DİŞ HEKİMLİĞİ	BÜŞRANUR DUMAK	ADİYAMAN	DİŞ HEKİMLİĞİ
MELEK KARAYİĞİT	SÜTÇÜ İMAM	DİŞ HEKİMLİĞİ	MAHFUZ ÇİFTÇİ	ŞHT. ÖMER HALİSDEMİR	DİŞ HEKİMLİĞİ	EMİNE TOPRAK	BİNALI YILDIRIM	DİŞ HEKİMLİĞİ
BİLAL SEFKAN ÖTER	BİNGÖL	DİŞ HEKİMLİĞİ	HASAN DANIŞ	NİŞANTAŞI	DİŞ HEKİMLİĞİ	HÜLYA KILINÇ	SAKARYA	DİŞ HEKİMLİĞİ
UMUT SUNA	TINAZTEPE	DİŞ HEKİMLİĞİ	MERT İPEKYÜZ	İSTANBUL AYDIN	DİŞ HEKİMLİĞİ	EYLEM TÜZÜN	YENİYÜZYIL	DİŞ HEKİMLİĞİ
YAĞMUR KARASATI	ANKARA MEDİPOL	ECZACILIK	CEREN ÖZDEMİR	İSTANBUL MEDİPOL	ECZACILIK	BERİVAN ONAT	İSTANBUL	ECZACILIK
BİLAL AKIN	KOCAELİ SAĞLIK	ECZACILIK	MUHAMMED YEL	KOCAELİ SAĞLIK	ECZACILIK	FATMA KARABAY	İSTANBUL MEDİPOL	ECZACILIK
MERVECAN DEMİRTAŞ	DİCLE	ECZACILIK	ZEHRA GÜNEŞ	İBRAHİM ÇEÇEN	ECZACILIK	HİLAL ECE DEMİRDAĞ	KOCAELİ	ECZACILIK
EMİNE BAYTAR	YÜZÜNCÜYIL	ECZACILIK	FURKAN EPAYDIN	YÜZÜNCÜYIL	ECZACILIK	MAHİR AKMAN	İBRAHİM ÇEÇEN	ECZACILIK
NEVZAT GÜNEYDİN	YAKINDOĞU	ECZACILIK	MERVAN YETİZ	İZMİR DEMOKRASİ	HUKUK	NUPEL BALTAŞ	DİCLE	ECZACILIK
Semanur AY	YÜZÜNCÜYIL	ECZACILIK	YAĞMUR NİSA ARGUN	İNÖNÜ	HUKUK	GÜLNİHAL DEMİR	İNÖNÜ	HUKUK
CANER MENERKEŞE	İNÖNÜ	HUKUK	EVİN ÖZDEN	DOKUZ EYLÜL	YÖNETİM BİLİŞİM	ŞEVVAL TAŞKIRAN	ÇANKAYA	HUKUK
YUSUF ÇELİK	MARMARA	YÖNETİM BİLİŞİM	YUSUF TAKAK	YILDIZ TEKNİK	GENETİK	S. SEMA SELİMOĞLU	İTÜ (İSTANBUL)	ENDÜSTRİ MÜH.
F. BEYDA ERTEK	ERCİYES	BİLGİSAYAR MÜH.	ÖMER İRFAN UNCÜ	SÜLEYMAN DEMİREL	BİLGİSAYAR MÜH.	HARYRÜNİSA İNANÇ	GAZİANTEP	BİLGİSAYAR MÜH.
NURULLAH KURNAZ	KONYA TEKNİK	BİLGİSAYAR MÜH.	YUSUF BOZAN	GAZİANTEP İSLAM BİLİM	BİLGİSAYAR MÜH.	ELİF ÖZKANAT	CELAL BAYAR	BİLGİSAYAR MÜH
MERVECAN DEMİRTAŞ	İZMİR DEMOKRASİ	ELEKTRİK ELEKTRONİK MÜH.	YUSUF CENGİZ	SAKARYA	YAZILIM MÜH.	HALEF TİDİM	İSTANBUL GELİŞİM	UÇAK MÜHENDİSLİĞİ
YASMIN MALÇIR	İZMİR YAŞAR	YAZILIM MÜH.	ŞİNDA GÜL ŞİMŞEK	AKDENİZ	İNŞAAT MÜH.	SELİN POLAT	YAKINDOĞU	YAZILIM MÜH.
FATMA DENİZ	MARMARA	HEMŞİRELİK	ZEYNEP KAYA	SITKI KOÇMAN	HEMŞİRELİK	ADALET TAN	CERRAHPAŞA	HEMŞİRELİK
M. EMİR ÖNDER	YÜZÜNCÜYIL	HEMŞİRELİK	TUĞBA CAN	BATMAN	HEMŞİRELİK	MERVE DEVRİM	AYDIN	HEMŞİRELİK
M. EMİR ÖNDER	YÜZÜNCÜYIL	HEMŞİRELİK	ŞEVVAL COŞAR	YALOVA	HEMŞİRELİK	M. ŞAKİR BAŞAK	YÜZÜNCÜYIL	HEMŞİRELİK
ELİF URAZ	BİNALI YILDIRIM	HEMŞİRELİK	RENGİN TARHAN	BATMAN	HEMŞİRELİK	İREM DEMİRTAŞ	FIRAT	HEMŞİRELİK
ÖZGE YILMAZ	HACETTEPE	DİL VE KONUŞMA	YAREN CANBEYOĞLU	İSTANBUL GELİŞİM	DİL VE KONUŞMA	ZELAL NUR DOĞRU	İNÖNÜ	EBELİK
HAKAN KAYA	ANADOLU	İLK. MAT. ÖĞR.	CANSU ÇİÇEK	İST. MEDENİYET	İLK. MAT. ÖĞR.	SELANUR İLENC	ANADOLU	DİL VE KONUŞMA
İREM OKUYUCU	AKDENİZ	SINIF ÖĞRETMENLİĞİ	YAKUP YAR	SİİRT	SINIF ÖĞR.	VEFA ERAY	MERSİN	İLK. MAT. ÖĞR.
SEDAT ÖZTOPRAK	SİİRT	FEN BİLGİSİ ÖĞR.	EYLÜL YAMAN	BİLKENT	İNŞAAT MÜH.	SELİN POLAT	DİCLE EKİNCİ	FEN BİLGİSİ ÖĞR.
HÜSEYİN ASLAN	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	VETERİNERLİK	AHMET YILDIRIM	EGE	TERCÜMANLIK	MERVE BER	İBNİ SİNA	ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER(İNG)
						R. BERAT ÇETİN	DİCLE	ELEKTRİK

Yurdumuzda petrol arama faaliyetleri 1933 yılında başlamış olup, ilk petrol yatağına Batman-Raman-1 kuyusunda 1940 yılında rastlanmıştır. Ekonomik alanda ise petrol Raman-8 kuyusunda 1948 tarihinde elde edilmiştir. 1954 yılına kadar MTA tarafından yürütülen faaliyetler aynı yıl kurulan TPAO'ya devredildi. Batman'da 20 saha ve 723 adet kuyu sayısı ile Petrol aramaları yapılmaktadır. TPAO Batman Bölge Müdürlüğü tarafından 2023 yılında günlük Batman'da 43.200 varil petrol çıkarılmaktadır.